

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRESENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTEGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE BINNENLANDSE ZAKEN,
DE ALGEMENE ZAKEN EN HET OPENBAAR AMBT

COMMISSION DE L'INTERIEUR, DES AFFAIRES
GENERALES ET DE LA FONCTION PUBLIQUE

woensdag

05-06-2002

14:00 uur

mercredi

05-06-2002

14:00 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen:</i>	<i>Commandes:</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel.: 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél.: 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax: 02/549 82 74</i>	<i>Fax: 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail: publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail: publications@laChambre.be</i>

INHOUD

Vraag van de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie over "het evocatierecht van gemengde verdragen en multilaterale samenwerkingsakkoorden" (nr. 7157)

Sprekers: **Ferdy Willems, Johan Vande Lanotte**, vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie

Samengevoegde interpellaties van
- de heer Yves Leterme tot de eerste minister over "de regelmatigheid van de procedure met betrekking tot het toekennen van concessies in het Internationaal Perscentrum" (nr. 1270)

- de heer Gerolf Annemans tot de eerste minister over "de procedure van toekenning van concessies in het Internationaal Perscentrum en de rol van de eerste minister in deze procedure" (nr. 1278)

- de heer Geert Bourgeois tot de eerste minister over "de concessie in het Internationaal Perscentrum" (nr. 1300)

Sprekers: **Yves Leterme**, voorzitter van de CD&V-fractie, **Gerolf Annemans**, voorzitter van de VLAAMS BLOK-fractie, **Geert Bourgeois, Guy Verhofstadt**, eerste minister, **Denis D'hondt**

Moties

Samengevoegde interpellaties van
- de heer Yves Leterme tot de eerste minister over "het standpunt van de eerste minister inzake het advies van de Raad van State over het wetsvoorstel tot hervorming van de kieswetgeving" (nr. 1293)

- de heer Geert Bourgeois tot de eerste minister over "het standpunt van de eerste minister inzake het advies van de Raad van State over het wetsvoorstel tot hervorming van de kieswetgeving" (nr. 1295)

- de heer Filip De Man tot de eerste minister over "de reactie van de eerste minister op het advies van de Raad van State over het wetsvoorstel tot hervorming van de kieswetgeving" (nr. 1296)

- de heer Hugo Coveliers tot de eerste minister over "de standpunten ingenomen naar aanleiding van het advies van de Raad van State betreffende de wetsvoorstellen tot wijziging van de kiesdistricten en kieswetgeving" (nr. 1304)

Sprekers: **Yves Leterme**, voorzitter van de CD&V-fractie, **Geert Bourgeois, Hugo Coveliers**, voorzitter van de VLD-fractie, **Guy Verhofstadt**, eerste minister, **Filip De Man, Bart Laeremans**

Samengevoegde vragen van

SOMMAIRE

Question de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Economie sociale sur "le droit d'évocation de traités qui concernent des matières de compétences mixtes et les accords de coopération multilatéraux" (n° 7157)

Orateurs: **Ferdy Willems, Johan Vande Lanotte**, vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale

Interpellations jointes de
- M. Yves Leterme au premier ministre sur "la régularité de la procédure suivie en ce qui concerne l'attribution de concessions au centre international de presse" (n° 1270)

- M. Gerolf Annemans au premier ministre sur "la procédure d'attribution de certaines concessions au centre international de presse et le rôle du premier ministre dans cette procédure" (n° 1278)

- M. Geert Bourgeois au premier ministre sur "la concession au centre international de presse" (n° 1300)

Orateurs: **Yves Leterme**, président du groupe CD&V, **Gerolf Annemans**, président du groupe VLAAMS BLOK, **Geert Bourgeois, Guy Verhofstadt**, premier ministre, **Denis D'hondt**

Motions 20
Interpellations jointes de 21

- M. Yves Leterme au premier ministre sur "le point de vue du premier ministre concernant l'avis du Conseil d'Etat sur la proposition de loi modifiant les lois électorales" (n° 1293)

- M. Geert Bourgeois au premier ministre sur "le point de vue du premier ministre concernant l'avis du Conseil d'Etat sur la proposition de loi modifiant les lois électorales" (n° 1295)

- M. Filip De Man au premier ministre sur "la réaction du premier ministre à l'avis du Conseil d'Etat sur la proposition de loi visant à réformer la législation électorale" (n° 1296)

- M. Hugo Coveliers au premier ministre sur "les positions adoptées à l'occasion de l'avis rendu par le Conseil d'Etat concernant les propositions de loi modifiant les circonscriptions électorales et la législation électorale" (n° 1304)

Orateurs: **Yves Leterme**, président du groupe CD&V, **Geert Bourgeois, Hugo Coveliers**, président du groupe VLD, **Guy Verhofstadt**, premier ministre, **Filip De Man, Bart Laeremans**

Questions jointes de 39

- de heer Karel Van Hoorebeke aan de minister van Binnenlandse Zaken over "het optreden van de politie op een gemeenteraad te Linkebeek ten opzichte van leden van de TAK" (nr. 7173)	39	- M. Karel Van Hoorebeke au ministre de l'Intérieur sur "le comportement de la police à l'égard de membres du TAK lors d'un conseil communal à Linkebeek" (n° 7173)	39
- de heer Bart Laeremans aan de minister van Binnenlandse Zaken over "het politieoptreden in Linkebeek" (nr. 7422)	39	- M. Bart Laeremans au ministre de l'Intérieur sur "l'action policière à Linkebeek" (n° 7422)	39
<i>Sprekers:</i> Karel Van Hoorebeke, Bart Laeremans, Antoine Duquesne , minister van Binnenlandse Zaken		<i>Orateurs:</i> Karel Van Hoorebeke, Bart Laeremans, Antoine Duquesne , ministre de l'Intérieur	
Vraag van de heer Karel Van Hoorebeke aan de minister van Binnenlandse Zaken over "het optreden van de heer Clerfayt" (nr. 7174)	41	Question de M. Karel Van Hoorebeke au ministre de l'Intérieur sur "le comportement de M. Clerfayt" (n° 7174)	41
<i>Sprekers:</i> Karel Van Hoorebeke, Antoine Duquesne , minister van Binnenlandse Zaken		<i>Orateurs:</i> Karel Van Hoorebeke, Antoine Duquesne , ministre de l'Intérieur	
Vraag van de heer Karel Van Hoorebeke aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de politieopleiding" (nr. 7176)	43	Question de M. Karel Van Hoorebeke au ministre de l'Intérieur sur "la formation des policiers" (n° 7176)	43
<i>Sprekers:</i> Karel Van Hoorebeke, Antoine Duquesne , minister van Binnenlandse Zaken		<i>Orateurs:</i> Karel Van Hoorebeke, Antoine Duquesne , ministre de l'Intérieur	
Samengevoegde vragen van	44	Questions jointes de	44
- de heer Karel Van Hoorebeke aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de politieambtenaren te Zaventem" (nr. 7205)	44	- M. Karel Van Hoorebeke au ministre de l'Intérieur sur "les fonctionnaires de police à Zaventem" (n° 7205)	44
- de heer Bart Laeremans aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de politie op de luchthaven van Zaventem" (nr. 7421)	44	- M. Bart Laeremans au ministre de l'Intérieur sur "la police à l'aéroport de Zaventem" (n° 7421)	44
<i>Sprekers:</i> Karel Van Hoorebeke, Bart Laeremans, Antoine Duquesne , minister van Binnenlandse Zaken		<i>Orateurs:</i> Karel Van Hoorebeke, Bart Laeremans, Antoine Duquesne , ministre de l'Intérieur	
Vraag van de heer Karel Van Hoorebeke aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de uitstapregeling voor politiemensen" (nr. 7232)	47	Question de M. Karel Van Hoorebeke au ministre de l'Intérieur sur "le régime de départ des policiers" (n° 7232)	47
<i>Sprekers:</i> Karel Van Hoorebeke, Antoine Duquesne , minister van Binnenlandse Zaken		<i>Orateurs:</i> Karel Van Hoorebeke, Antoine Duquesne , ministre de l'Intérieur	
Interpellatie van de heer Filip De Man tot de minister van Binnenlandse Zaken over "de gebrekkige controle van asielzoekers en de poging tot roofmoord die daarvan het gevolg was" (nr. 1285)	48	Interpellation de M. Filip De Man au ministre de l'Intérieur sur "le contrôle déficient des demandeurs d'asile et la tentative de crime crapuleux qui en a résulté" (n° 1285)	48
<i>Sprekers:</i> Filip De Man, Antoine Duquesne , minister van Binnenlandse Zaken		<i>Orateurs:</i> Filip De Man, Antoine Duquesne , ministre de l'Intérieur	
Vraag van de heer Marcel Hendrickx aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de inzet van 'marseenheden'" (nr. 7284)	53	Question de M. Marcel Hendrickx au ministre de l'Intérieur sur "le recours aux 'unités de marche'" (n° 7284)	53
<i>Sprekers:</i> Marcel Hendrickx, Antoine Duquesne , minister van Binnenlandse Zaken		<i>Orateurs:</i> Marcel Hendrickx, Antoine Duquesne , ministre de l'Intérieur	
Vraag van de heer Marcel Hendrickx aan de minister van Binnenlandse Zaken over "het koninklijk besluit tot reglementering van de wielervedstrijden en van de veldritten" (nr. 7341)	56	Question de M. Marcel Hendrickx au ministre de l'Intérieur sur "l'arrêté royal réglementant les courses cyclistes et les épreuves de cyclocross" (n° 7341)	56
<i>Sprekers:</i> Marcel Hendrickx, Antoine Duquesne , minister van Binnenlandse Zaken		<i>Orateurs:</i> Marcel Hendrickx, Antoine Duquesne , ministre de l'Intérieur	
Vraag van de heer Karel Van Hoorebeke aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de nieuwe	58	Question de M. Karel Van Hoorebeke au ministre de l'Intérieur sur "les nouvelles mesures relatives	58

maatregelen voor de rekrutering van politieagenten" (nr. 7361)

Sprekers: **Karel Van Hoorebeke, Antoine Duquesne**, minister van Binnenlandse Zaken

Interpellatie van de heer Jean-Marc Delizée tot de minister van Binnenlandse Zaken over "het verschijnsel van de 'rave parties' in België" (nr. 1297)"

Sprekers: **Jean-Marc Delizée, Antoine Duquesne**, minister van Binnenlandse Zaken

Interpellatie van de heer Gerolf Annemans tot de minister van Binnenlandse Zaken over "eventuele wijzigingen aan de geautomatiseerde kiesverrichtingen om eerlijke en door onafhankelijke organen of personen gecontroleerde verkiezingen te garanderen" (nr. 1291)

Sprekers: **Gerolf Annemans**, voorzitter van de VLAAMS BLOK-fractie, **Antoine Duquesne**, minister van Binnenlandse Zaken, **Yves Leterme**, voorzitter van de CD&V-fractie

Moties

Samengevoegde interpellatie en vraag van - de heer Yves Leterme tot de minister van Binnenlandse Zaken over "de samenwerking inzake politie over de grenzen" (nr. 1294)

- de heer Denis D'hondt aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de juridische problemen bij de instelling van gemengde patrouilles in het grensgebied" (nr. 7427)

Moties

Sprekers: **Yves Leterme**, voorzitter van de CD&V-fractie, **Denis D'hondt, Antoine Duquesne**, minister van Binnenlandse Zaken

au recrutement d'agents de police" (n° 7361)

Orateurs: **Karel Van Hoorebeke, Antoine Duquesne**, ministre de l'Intérieur

Interpellation de M. Jean-Marc Delizée au ministre de l'Intérieur sur "le phénomène des 'rave parties' organisées en Belgique" (n° 1297)

Orateurs: **Jean-Marc Delizée, Antoine Duquesne**, ministre de l'Intérieur

Interpellation de M. Gerolf Annemans au ministre de l'Intérieur sur "les modifications éventuelles à apporter aux opérations de vote automatisées en vue de garantir des élections honnêtes et contrôlées par des organes ou des personnes indépendants" (n° 1291)

Orateurs: **Gerolf Annemans**, président du groupe VLAAMS BLOK, **Antoine Duquesne**, ministre de l'Intérieur, **Yves Leterme**, président du groupe CD&V

Motions

Interpellation et question jointes de - M. Yves Leterme au ministre de l'Intérieur sur "la coopération transfrontalière en matière de police" (n° 1294)

- M. Denis D'hondt au ministre de l'Intérieur sur "les problèmes juridiques soulevés par la mise en place de patrouilles mixtes dans la zone transfrontalière" (n° 7427)

Motions

Orateurs: **Yves Leterme**, président du groupe CD&V, **Denis D'hondt, Antoine Duquesne**, ministre de l'Intérieur

COMMISSIE VOOR DE
BINNENLANDSE ZAKEN, DE
ALGEMENE ZAKEN EN HET
OPENBAAR AMBT

COMMISSION DE L'INTERIEUR,
DES AFFAIRES GENERALES ET
DE LA FONCTION PUBLIQUE

van

du

WOENSDAG 05 JUNI 2002

MERCREDI 05 JUIN 2002

14:00 uur

14:00 heures

De vergadering wordt geopend om 14.22 uur door de heer Paul Tant, voorzitter.
La séance est ouverte à 14.22 heures par M. Paul Tant, président.

01 Vraag van de heer Ferdyn Willems aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie over "het evocatierecht van gemengde verdragen en multilaterale samenwerkingsakkoorden" (nr. 7157)

01 Question de M. Ferdyn Willems au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Economie sociale sur "le droit d'évocation de traités qui concernent des matières de compétences mixtes et les accords de coopération multilatéraux" (n° 7157)

01.01 Ferdyn Willems (VU&ID): Mijnheer de minister, mijn toelichting is erg kort. In een onlangs door de regering verspreid document "Politieke Vernieuwing" lees ik in de rubriek "De federale Senaat": "De Senaat zal ook de bevoegdheid hebben gemengde verdragen en multilaterale samenwerkingsakkoorden goed te keuren, waarbij een meerderheid in elke taalgroep vereist is. Al de betrokken parlementen krijgen terzake een evocatierecht in elke stand van de procedure". Dat laatste zinnetje is essentieel.

Tijdens de discussie in de commissie voor Binnenlandse Zaken van 30 april 2002 deed u, eveneens onder massale belangstelling, een erg boeiende mededeling, met name dat de Senaat in het voorstel van de regering gemengde verdragen kan goedkeuren, behalve wanneer het bevoegde parlement bij eenvoudige meerderheid stelt dat het dat zelf wil doen en dat het de materie dus terugneemt. Het gaat mij om die eenvoudige meerderheid.

Allicht is er nu nog tijd om een en ander nog te veranderen. Het heeft geen zin vragen te stellen en te interpelleren als alles al vastligt. Mijn voorstel is om de instemming door de eenvoudige meerderheid om te vormen tot de instemming door één derde van de parlementsliden. Ik heb mij daarbij enigszins laten inspireren door de Senaat. In de Senaat zijn er 15 leden nodig voor de evocatie, maar dat leek mij te weinig. Als 15 leden van het Vlaams Parlement elk verdrag kunnen evoceren, kan elke partij dat doen. Vandaar stel ik de tussenoplossing voor waarbij de goedkeuring nodig is, niet van de helft van de leden, noch van 15 leden, maar van één derde van de leden om een verdrag te evoceren.

01.01 Ferdyn Willems (VU&ID): Un des projets du gouvernement en matière de renouveau politique vise à conférer au Sénat la compétence d'approuver les traités mixtes et les accords de coopération multilatéraux, moyennant une majorité au sein de chaque groupe linguistique. Tous les parlements concernés se verraient octroyer un droit d'évocation dans chaque phase de la procédure.

Aux dires du ministre Vande Lanotte, le parlement concerné peut toujours adopter lui-même un traité mixte donné à la majorité simple. Je propose de remplacer l'expression "à la majorité simple" par "à la demande d'un tiers des membres du parlement". L'autonomie des parlements fédérés s'en trouverait renforcée. Je fonde cette proposition sur l'actuel droit d'évocation en vigueur au Sénat.

Ik word daarin gesteund door de verklaring van Vlaams minister-president Dewael. Hij zegt dat over het evocatierecht nog kan worden gediscussieerd.

Bovendien denk ik dat, wanneer voor de evocatie een meerderheid vereist is in het Vlaamse, het Brusselse en het Waalse parlement, van de materie een regeringszaak wordt gemaakt. Wij kennen allen de wetten van het Rad van Fortuin. Vandaag zit de ene in de oppositie en de andere in de meerderheid, maar morgen kan het omgekeerd zijn. Ik denk dat de regeling een groter democratisch gehalte zou krijgen, indien u als minister bij de bespreking overweegt om in te gaan op mijn voorstel en in te schrijven dat één derde van de leden volstaat voor het evocatierecht. Dat zou passen in de logica waarbij gefedereerde parlementen meer bevoegdheden krijgen.

Ik weet dat dit geen wereldschokkend gegeven is, maar toch kan het van belang zijn.

01.02 Minister **Johan Vande Lanotte**: Mijnheer de voorzitter, collega's, eerst en vooral wil ik stellen dat de vraag van de heer Willems al aan bod is gekomen.

Ten eerste, er moet duidelijkheid zijn over het begrip evocatie. Evocatie in de Senaat betekent dat de Senaat zich over iets uitspreekt, maar niet beslist, althans zo gebruiken wij die term. Waarover gaat het hier? Er zijn zoveel internationale verdragen waarover geen discussie bestaat dat wij ons de moeite kunnen besparen om zeven parlementen te laten beslissen wat een ander al zal hebben beslist. Laten wij die procedure wat vereenvoudigen.

Van zodra een parlement beslist over iets te willen discussiëren vervalt de bevoegdheid en gaat het daar naartoe. Eerlijkheidshalve, de discussie rond eenderde of de helft is nooit gevoerd. Dit betekent dat als er niet wordt gesproken van een bijzondere meerderheid, wij als loyaal uitvoerder van akkoorden werken met een gewone meerderheid of een bijzondere minderheid. Dit betekent dat in de huidige stand van zaken een loyale toepassing van het akkoord een meerderheid vereist. Ik denk evenwel dat een discussie hierover met de mensen die het akkoord hebben afgesloten niet onmogelijk is. Men zal terecht enkel een blokkering als politiek spel willen vermijden voor aangelegenheden waarvoor een meerderheid bestaat. Ik denk dat daar enige ruimte mogelijk is.

Wij beogen in de eerste plaats een praktische oplossing en willen zeker geen gevoelige verdragen naar de Senaat sturen met de bedoeling dat zij daar uitspraak over doet.

Dat is een kwestie van discussie. Ik wil toch ook enige loyauteit. Hoe dan ook, we hebben dat niet in de tekst ingeschreven. Als men een bijzondere meerderheid of minderheid wenst, dan moet men dat expliciet mogelijk maken.

Volgens de huidige interpretatie gaat het om een gewone meerderheid. Zoals uit de discussie blijkt, denk ik niet dat een en ander onbespreekbaar is; dat zal uit de werkzaamheden moeten blijken. We moeten wel vermijden dat het een spelletje wordt.

Que pense le ministre de cette proposition?

01.02 **Johan Vande Lanotte**, ministre: Le droit d'évocation signifie que le Sénat peut s'exprimer mais qu'il ne peut en revanche prendre aucune décision. Si un parlement indique qu'il souhaite prendre seul une décision à propos d'un traité, il en sera ainsi.

La discussion portant sur la majorité simple et sur les demandes formulées par un tiers des membres n'a pas été menée mais cela ne signifie pas que je rejette d'emblée votre proposition. Nous ne souhaitons pas envoyer au Sénat des traités "délicats". En vertu de l'interprétation actuelle, la majorité simple prévaudra.

01.03 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijneheer de minister, ik denk dat ik het daarmee helemaal eens kan zijn. Het is inderdaad nogal onzinnig dat over al die verdragen, waarover geen discussie bestaat, zeven parlementen moeten beslissen.

Het verheugt mij dat u ruimte voor discussie laat: een eenderde meerderheid of een gewone meerderheid. Inderdaad, dat heb ik zelf ook gezegd: 15 op 75 leden in de Senaat, dat maakt spelletjes mogelijk. Ik denk dat een eenderde meerderheid in een deelparlement zich op de grens bevindt tussen een beslissende meerderheid, dezelfde als de regeringsmeerderheid, en het Parlement zelf, dat ook initiatieven kan nemen. Ik denk dat mijn voorstel redelijk is. U wijst het niet af en ik vraag dat u het zou meenemen; dat is het enige dat ik vraag. Ik wil op tijd zijn en daarom vraag ik het nu.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: De vraag nr. 7388 van de heer Tony Van Parys wordt naar een latere datum verschoven.

02 **Samengevoegde interpellaties van**

- de heer Yves Leterme tot de eerste minister over "de regelmatigheid van de procedure met betrekking tot het toekennen van concessies in het Internationaal Perscentrum" (nr. 1270)
- de heer Gerolf Annemans tot de eerste minister over "de procedure van toekenning van concessies in het Internationaal Perscentrum en de rol van de eerste minister in deze procedure" (nr. 1278)
- de heer Geert Bourgeois tot de eerste minister over "de concessie in het Internationaal Perscentrum" (nr. 1300)

02 **Interpellations jointes de**

- M. Yves Leterme au premier ministre sur "la régularité de la procédure suivie en ce qui concerne l'attribution de concessions au centre international de presse" (n° 1270)
- M. Gerolf Annemans au premier ministre sur "la procédure d'attribution de certaines concessions au centre international de presse et le rôle du premier ministre dans cette procédure" (n° 1278)
- M. Geert Bourgeois au premier ministre sur "la concession au centre international de presse" (n° 1300)

02.01 **Yves Leterme** (CD&V): Mijneheer de voorzitter, ik heb inderdaad gevraagd om de eerste minister te kunnen interpellieren over het dossier van het Internationaal Perscentrum als tussenstap in een dossier dat in opbouw is en dat de komende weken volledig duidelijk moet kunnen worden. Mijneheer de eerste minister, het gaat om een dossier dat voor een deel gekenmerkt wordt door wat ik de wezenskenmerken van de methode van paars-groen zou noemen en ook een beetje door – excuseer mij, mijneheer de eerste minister – de methode die u bij een aantal projecten en concrete dossiers hanteert. Ik bedoel daarmee een zeer eerbare doelstelling. Men zegt nood te hebben aan een performant en professioneel uitgerust perscentrum. Men is er ook tijdig van op de hoogte dat op een bepaald moment dat perscentrum in functie moet kunnen zijn, meer bepaald bij het begin van het Europees voorzitterschap in juli 2001. De precieze beslissing werd door de Ministerraad in 2000 genomen. Het koninklijk besluit, dat een aantal dingen moet regelen, wordt uitgevaardigd op 19 april 2001.

Dan echter komt men zeer snel, omdat er blijkbaar een aantal dingen zijn blijven liggen, tot informele besluitvorming en pas dan gaat men kijken hoe dit allemaal overeenkomstig de regelgeving wetgeving kan

01.03 **Ferdie Willems** (VU&ID): Je me rallie dans les grandes lignes à cette analyse et je me réjouis que le dialogue reste possible à propos de cette importante matière. Ma proposition mérite certainement d'être prise en considération.

02.01 **Yves Leterme** (CD&V): La clarté doit être faite dans le dossier du Centre international de presse. Celui-ci est une belle chose mais il doit être créé dans les règles. Afin de respecter l'échéance fixée par la présidence européenne, on a pris diverses décisions informelles et on essaie après coup de les intégrer dans la législation. Voilà qui est caractéristique de l'arc-en-ciel. En agissant de la sorte, on ne sert certainement pas l'intérêt général.

Ma première question concerne l'absence d'un véritable devis. Sur quelle base ENG-Videohouse pouvait-il entreprendre des travaux le 1er juillet 2001?

totstandkomen. De regelgeving wordt dan – dat is ook in andere dossiers gebleken – als detail beschouwd, hoewel ze eigenlijk niet alleen als doelstelling heeft de bewindvoerders het leven lastig te maken maar ook en vooral om de belangen van de belastingbetalers en de belangen van concurrerende bedrijven op een markt te garanderen inzake respectievelijk een zuinige omgang met overheidsgeld en een faire concurrentie.

Met andere woorden, de respectering van de wetgeving, onder meer met betrekking tot de gunning van opdrachten, met het oog op de begrotingsorthodoxie, is niet in het leven geroepen om enkele voluntaristische bewindvoerders het leven zuur te maken; neen, deze wetgeving van openbare orde is vooral bedoeld om een aantal elementen van algemeen belang te garanderen.

Er kunnen toch ook vragen worden gesteld bij bepaalde selecties en toewijzingen van opdrachten aan bepaalde bedrijven of personen. Ik druk me echter nog voorzichtig uit en baseer me enkel op de gegevens waarover ik beschik. Ik zal er dan ook niet verder over uitweiden omdat ik eerst nog enkele elementen wil verifiëren. Het Rekenhof heeft eveneens een wettelijkheidsonderzoek aangekondigd waardoor belangrijke zaken het daglicht nog wel zullen zien.

Ik heb hieruit in elk geval een drietal vaststellingen gedistilleerd. Ten eerste, in verband met de selectie van het bedrijf, de tijdelijke vereniging of de bedrijvengroep die uiteindelijk de opdracht kreeg toegewezen, leer ik uit het verloop van de gunningsprocedure dat de hele oproep tot kandidaatstelling gebeurde zonder gebruikmaking van een lastenboek. Terwijl het toch perfect mogelijk was om bijvoorbeeld voor de levering van apparatuur gebruik te maken van een lastenboek, voorzien van gedetailleerde kenmerken waaraan de te leveren apparatuur of zelfs de te leveren diensten zouden moeten beantwoorden. Ik zal het onderwerp niet verder behandelen maar het is me toch nog steeds onduidelijk hoe men uit een hele reeks aangesproken of aangeschreven bedrijven uiteindelijk ENG-Videohouse-Philips heeft geselecteerd. De toekomst zal allicht meer duidelijkheid verschaffen.

Een tweede element waarop ik het accent wil leggen en waar ik volgende week de minister van begroting een vraag zal over stellen is de keuze voor de figuur van de concessie. Dit is uiteraard een concessie die als rechtsfiguur open staat voor de overheid. Ik bedoel daarmee dat men een beroep kan doen op de concessie als methode om opdrachten te gunnen. Daarvoor dient men wel een aantal voorwaarden te vervullen. Eén van die voorwaarden is dat de concessiehouder een risico moet lopen. Dit zijn een aantal algemene voorwaarden die zowel in de rechtsleer, in de administratieve rechtspraak als in de rechtspraktijk zijn aanvaard. Ik ga hier geen debat over voeren omdat ik volgende week van de minister van Begroting zal vernemen wat uiteindelijk de argumenten zijn geweest die hem ertoe bewogen hebben om na het zoveelste beroep en de zoveelste druk de betalingen uiteindelijk toch te laten te plaatsvinden. In een antwoord op een schriftelijke vraag doet hij daar zeer mysterieus over. Hij heeft het daarin over een globale kosten-batenanalyse van heel de toestand, maar dit houdt weinig juridische argumenten in. Ik wil daar volgende week wat meer uitleg over hebben.

L'accord de concession a-t-il été conclu dans la régularité? J'en m'en réfère à ce sujet à la note de l'Inspection des finances. Pourquoi la Régie des bâtiments s'est-elle vu confier cette mission par le chef de cabinet du premier ministre?

Le ministre Daems et M. Luc Coene ont signé la convention de concession le 27 juin 2001. Autrement dit, tout juste avant le début de la présidence européenne. Toutefois, il n'existait à cette époque encore aucune convention et ce dossier faisait certainement encore moins l'objet du traitement administratif pourtant prévu par la loi. D'après les déclarations récentes du ministre Daems, la convention n'a en définitive été signée qu'en octobre. Elle a donc été antidatée.

Sur quelle base juridique l'entreprise a-t-elle fourni des services à partir du 1er juillet? Qui a donné le feu vert? A quel titre M. Coene intervient-il dans la signature d'une convention? Comment le ministre justifie-t-il le choix de la concession? Comment les entreprises candidates ont-elles été informées des tâches à remplir? Comment expliquez-vous qu'une seule entreprise ait obtenu un monopole? La Cour des Comptes examinera ce dossier et j'espère qu'elle y apportera des correctifs.

Waar ik vandaag zeer nadrukkelijk wil op wijzen is de keuze voor de concessie als rechtsfiguur en om de diensten te laten leveren door het betrokken bedrijf. Zodra de optie vooral door de diensten van de eerste minister en ook door de Regie der Gebouwen naar voren werd geschoven, werd ze onmiddellijk op basis van duidelijke argumenten en goed onderbouwde kritiek verstoten door de instanties die verantwoordelijk zijn voor het toetsen van dit soort keuzes aan de regelgeving van de openbare orde, waarop ik daarstraks allusie maakte. Voor alle duidelijkheid, zowel de Inspectie van Financiën die haar toezicht uitoefent bij de diensten van de eerste minister, als de Inspectie van Financiën die de Regie der Gebouwen volgt hebben zeer goed onderbouwde adviezen afgeleverd.

Wat de inspecteur van Financiën bij de diensten van de eerste minister betreft gebeurde dat op 28 juni 2001 en wat de inspecteur van Financiën bij de Regie der Gebouwen betreft op 26 juli 2001. Dit laatste advies is drie bladzijden lang en er is zeer stevig onderbouwd dat voor hen de concessie niet toepasselijk was, dat men die prestaties niet via concessies kon inhuren, inkopen bij de private sector. Het antwoord zou ik graag krijgen van de eerste minister. Wellicht zal het antwoord ook gedeeltelijk moeten komen van de minister van Begroting en van het Rekenhof in het kader van het wettelijkheidsonderzoek waartoe het Hof heeft beslist. Graag zou ik weten wat de argumenten waren om uiteindelijk voor die concessieovereenkomst te kiezen en op welke wijze de argumenten van de Inspectie van Financiën, die terug te vinden zijn in de rechtsleer, worden weerlegd.

Een derde en zeer cruciaal element in de goede omgang tussen het Parlement in de uitoefening van zijn controlerende opdracht en de uitvoerende macht is de problematiek van de datum van ondertekening van de overeenkomst. Op een bepaald moment wordt er een concessieovereenkomst ondertekend. Op dat document, waarvan ik hier een kopie heb, staat "opgesteld te goeder trouw en ondertekend te Brussel op 27 juni 2001 in drie originelen" met van overheidszijde de handtekening van heer Rik Daems en op zijn uitdrukkelijke vraag, verwoord in een nota van de Regie der Gebouwen, tegengetekend door de heer Luc Coene van het kabinet van de eerste minister.

27 juni 2001 was net voor het begin van het Europees voorzitterschap en dus het moment waarop het Internationaal Perscentrum operationeel moest zijn. Die datum botst met de vaststelling dat in het advies van de Inspectie van Financiën, die verantwoordelijk is voor het toezicht op de Regie der Gebouwen, op 26 juli 2001 nog altijd sprake is van een dossier dat voorgelegd wordt voor advies. Dit dossier kan dus per definitie nog niet afgesloten zijn door een ondertekende overeenkomst, vermits de adviserende beslissing uiteraard nog niet kan genomen zijn.

Het element van de contradictie tussen 27 juni, als datum van ondertekening van de overeenkomst, en het feit dat uit de realiteit zou blijken dat er nog geen overeenkomst was op 1 juli, wordt echter bevestigd. We hebben daar het grote voordeel gehad dat minister Rik Daems in zijn wijsheid een paar weken geleden erkend heeft, zelfs als argument gebruikt heeft, dat de overeenkomst uiteindelijk maar zou zijn ondertekend op een datum ergens in oktober of november, wat dan ook beter aansluit bij de geschreven verklaring van de

minister van Begroting die zegt dat pas op 21 september – en dan op schrift gesteld per 1 oktober – het fiat werd gegeven om de betalingen te doen voor de geleverde prestaties omdat dit nu eenmaal in het kader van een globale kosten-batenberekening onvermijdelijk was.

Het cruciaal element is dat het hier gaat over een antidatering. “27 juni, te goeder trouw gelezen en goedgekeurd”, dit staat onder de overeenkomst waarvan wij een kopie hebben. Rik Daems en ook het kabinet van de eerste minister onderschrijven dit op een ogenblik dat de wettelijk voorziene administratieve afhandeling van het dossier nog niet kan plaatsgevonden hebben, conferatur de geschreven stukken, onder meer van de Inspectie van Financiën, de Regie der Gebouwen en de minister van begroting, conferatur ook gewoon de verklaringen van minister Daems die erkend heeft dat de betrokken overeenkomst pas in november zou zijn ondertekend.

Mijnheer de eerste minister, dit brengt mij tot de eerste en cruciale vraag. Minstens vanaf begin juli leverde het betrokken bedrijf prestaties. Op basis van welke juridische overeenkomst gebeurde dit evenwel? Uit verklaringen van uw collega bevoegd voor de Regie der Gebouwen weten wij dat die overeenkomst op dat ogenblik nog niet bestond.

Het is het ene of het andere. Ofwel was de overeenkomst ondertekend op 27 juni, zoals gestipuleerd op het document, maar dan is er een probleem aangezien op dat ogenblik de adviezen van de Inspectie van Financiën nog niet waren toegekomen en de procedure nog niet volledig was doorlopen. Ofwel was de overeenkomst niet ondertekend, maar dan is de cruciale vraag op welke basis het personeel van Videohouse van de Groep Philips prestaties laten leveren aan de overheid.

Ik ben erg benieuwd naar uw antwoord terzake, mijnheer de eerste minister.

Ik het verlengde daarvan had ik graag vernomen wie aan het betrokken bedrijf de opdracht gaf en in welke hoedanigheid de opdracht werd gegeven om de werkzaamheden te starten. Welke is de hoedanigheid van de heer Coene die vaak opduikt bij de gunning van opdrachten waarbij u betrokken bent, mijnheer de eerste minister? Op de documenten staat vermeld "kabinet van de eerste minister", maar welke hoedanigheid hanteert de heer Coene om de stukken te ondertekenen?

Mijn volgende vragen hebben betrekking tot de concessieovereenkomst. Ik ben benieuwd naar uw motivering om, ingaand tegen de twee adviezen van de Inspectie van Financiën en tegen iedere redelijke definitie van een concessieovereenkomst zoals terug te vinden in de rechtsleer en in de administratieve rechtspraktijk, de keuze voor een dergelijke concessieovereenkomst aan de hand van juridische en beleidsmatige elementen te verantwoorden? Hieromtrent had u het over tijdsgebrek en over het vinden van een oplossing om het betrokken bedrijf desnoods te plezieren. Dat kan misschien wel zijn, maar ik verwacht andere redenen die de keuze met betrekking tot de concessieovereenkomst motiveren.

Ten derde, ik kom tot de problematiek van het lastenboek. Men nodigt een aantal bedrijven uit, maar op welke wijze zijn zij precies op de hoogte gebracht van de opdrachten die zij moesten uitvoeren en waarvoor zij een bod konden doen?

Ten slotte, u hebt het betrokken bedrijf eigenlijk een monopolie toegekend. Hoe kunt u dit verantwoorden ten opzichte van andere bedrijven, die ook dit soort diensten zouden willen leveren? Zij hebben geen failliete kans gekregen en moeten nu vaststellen dat ENG-Videohouse aan ruime financiële voorwaarden voor het bedrijf een monopoliesituatie kan uitbouwen inzake het verlenen van facilitaire diensten vanuit het internationaal perscentrum.

02.02 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik heb eigenlijk niet veel toe te voegen aan de technische aspecten die collega Leterme hier naar voren heeft gebracht. Ik zal de kwestie wel een beetje inkleuren. Dat is mijn rol in deze interpellatieronde. Ik deel niet in het optimisme van collega Leterme dat de eerste minister en zijn entourage zich wel iets zouden aantrekken van een eventueel stoute uitspraak van het Rekenhof over de procedures.

Hoe men het ook draait of keert, als ik de liberale bestuurstaal van de afgelopen jaren in een aantal dossiers naga, zie ik iets anders. Het is niet de eerste keer dat wij in een dergelijke atmosfeer zitten, collega Leterme. Ik denk aan de ontstaansgeschiedenis van het IPC. Als de heer Verhofstadt iets in het hoofd heeft, heeft hij het bepaald niet ergens anders. Ik spreek over de wijze waarop dat IPC moest en zou worden klaargestoomd en de wijze waarop Candaele en Alsteens moesten en zouden ondergebracht worden. Hij heeft toen al een aantal wettelijke en zelfs grondwettelijke bepalingen aan zijn laars gelapt. In de liberale bestuurstaal willen diegenen die nu aan de macht zijn, het eens doen en niets zal hen tegenhouden. Die sfeer hebben wij hier al een paar keer meegemaakt, in de eerste plaats bij het ontstaan van het IPC, maar ook al een drietal keer in de zaak Slangen. De laatste keer heeft het erg genepen. Ik zal daarover voorts geen verklaringen afleggen omdat ik na die laatste interpellatieronde over Slangen heb gemeend klacht te moeten indienen bij het parket in Brussel, dat volop met die zaak bezig is. U zult uw politieke invloed misschien daar moeten aanwenden om het onvermijdelijke tegen te houden.

Wij zitten in ieder geval in een sfeer die vanuit democratisch oogpunt een reukje begint te krijgen. Langs de ene kant beschikken wij over onafhankelijke instellingen die de wetgever en de grondwetgever hebben opgericht om de uitvoerende macht een beetje onder controle te houden. Zij moeten wat de liberale bestuurstaal begint te worden aan banden leggen. Ik verwijs naar het Rekenhof en de Inspectie van Financiën. Lang de andere kant zijn er de kabinetten, de vertegenwoordigers van die kabinetten, de vertegenwoordigers van de kanselarij, de vertegenwoordigers van Begroting en de mensen van de uitvoerende macht. Die groepen staan ook in dit dossier weer tegenover elkaar. Daar is geen uitzondering op. De mensen die onafhankelijk zijn – de Inspectie van Financiën en het Rekenhof – trekken aan de alarmbel. Zij proberen het rempedaal in te drukken of de handrem te bedienen, maar aan de andere kant staan diegenen die het geld uitgeven, de akkoorden en overeenkomsten sluiten en in hun liberale nieuwe bestuurstaal zeggen dat zij nu aan de macht zijn, dat zij het nu willen doen en dat niemand hen zal

02.02 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mon collègue, M. Leterme, a déjà exposé les aspects techniques. Je ne partage toutefois pas son optimisme. Je ne pense pas que la Cour des Comptes puisse changer quoi que ce soit à la situation. Le premier ministre fera le nécessaire pour imposer son idée. Sur le plan de la démocratie, le mode de gouvernement libéral commence à devenir douteux, comme nous avons déjà pu le constater dans le dossier du centre international de presse et dans l'affaire Slangen. Des instances indépendantes telles que la Cour des Comptes et l'Inspection des finances ont beau tirer la sonnette d'alarme, les libéraux persistent dans leur attitude arrogante et continuent à gouverner de la même manière. Ils sont ravis d'être au pouvoir et sont convaincus que nul ne peut les arrêter.

Seul le Parlement peut encore freiner le gouvernement et le rappeler à l'ordre par le biais d'une motion. Ce sera la porte ouverte à tous les excès s'il n'y parvient pas. Quoi que puisse encore dire la Cour des Comptes, nous nous trouvons dans une phase ultime. Les membres de la majorité, en particulier, devront se demander s'ils adhèrent encore aux discours creux de ce gouvernement, comme celui que nous a tenu le ministre Daems.

Toutes les règles n'ont assurément pas été respectées en ce qui concerne la convention de

tegenhouden.

Dat is de arrogante bestuursstijl van "wie houdt ons tegen" die de regeerperiode de voorbije 3 jaar heeft gekenmerkt. Als de regering de adviezen van de Inspectie van Financiën, het Rekenhof en andere externen systematisch naast zich neerlegt en er desnoods advocaten betaalt om gelijk te kunnen halen, blijft, mijns inziens, slechts een instantie over die het rempedaal kan bedienen, in casu het Parlement. Fractievoorzitters en vertegenwoordigers van de oppositie kunnen proberen de aandacht te vangen van de hooggeachte Vergadering en de regering met de indiening van een motie tot de orde te roepen. Als dat niet gebeurt, is het hek van de dam. Zonder rekening te houden met bijkomende gegevens van het Rekenhof en juridische procedures waarmee die eventuele concessieovereenkomst zou kunnen worden aangevochten, zitten we in een ultieme fase en zouden we het rempedaal reeds kunnen indrukken. Ofwel geeft de meerderheid met een eenvoudige motie te kennen dat de heren Verhofstadt en Coene en de anderen die het dossier van Videohouse hebben gemanipuleerd, voort volle gas mogen geven. Ofwel roept de meerderheid Verhofstadt tot de orde en vindt dat het genoeg is geweest. Dat is het politieke spel waarin we vandaag opereren. Het Parlement en de leden van de meerderheid in het bijzonder moeten voor zichzelf uitmaken of zij genoeg nemen met blablabla dan wel of ze het dossier grondig willen onderzoeken.

Blablabla, daarmee moeten we volgens de regering genoeg nemen. Mijnheer de eerste minister, als wij vandaag hier voor uw aandachtig oor zitten, dan is dat omdat we vonden dat Daems ons om de tuin heeft proberen te leiden, dan is dat omdat we vonden dat hij geprobeerd heeft ons met blablabla te vergenoegen, dan is dat omdat we vonden dat hij geprobeerd heeft ons met een kluitje in het riet te sturen. Ik geef een voorbeeld. De kern van de argumentatie van de minister met betrekking tot de concessieovereenkomst komt erop neer dat er op geen enkel ogenblik enige aanleiding was om in welke mate ook een afwijking te aanvaarden op de regels inzake de overheidsopdrachten. Integendeel, alle regels werden gevolgd. Dat is als zou hij op de vraag of het goed weer is, antwoorden met: "Nee, het is goed weer", of in dit geval: "Nee, het is slecht weer" op de vraag of het slecht weer is. Dat is het soort redenering die de minister toepast.

Alle regels werden gevolgd. Dat is niet waar! De heer Letermé heeft dat in detail toegelicht. De Inspectie van Financiën heeft in twee nota's op een, mijns inziens, indrukwekkende manier geargumenteed waarom de concessieovereenkomst geen concessieovereenkomst is. Een concessie – we grijpen terug naar de algemene rechtsleer – is een administratief contract waarbij de overheid een particulier of een publiekrechtelijk orgaan tijdelijk ermee belast onder haar gezag en met nakoming van de door haar bepaalde voorwaarden een openbare dienst op eigen risico te beheren tegen een vergoeding die in het beginsel op de gebruikers wordt verhaald. In voornoemd dossier is daar geen sprake van, nog niet vanop 100 kilometer. Het volledige risico wordt op de overheid afgewenteld. Daems moet in de trapeze gaan hangen met een hele constructie over de continuïteit van het bestuur omdat de videoprojector zou moeten werken. Hij moet in de trapeze gaan hangen om er iets van te kunnen maken. Het lijkt op niets. Het is puur blablabla. Hij vraagt ons gewoon te accepteren dat, blablabla, al de

concession. L'Inspection des finances a très clairement indiqué, dans deux notes, pourquoi il ne s'agissait pas d'un contrat de concession. On contraint l'autorité publique à assumer seule la totalité du risque.

Le premier ministre fera-t-il une déclaration aussi insignifiante que le ministre Daems? Quand ce contrat a-t-il été signé? Comment explique-t-on l'antidatation? Je n'hésiterai pas à m'adresser aux autorités judiciaires si le premier ministre ne peut fournir une explication valable. Le pouvoir exécutif provoque véritablement le Parlement en lui demandant de continuer à le soutenir malgré sa corruption passive permanente. J'espère que le premier ministre sera plus clair que le ministre Daems.

regels gerespecteerd werden, terwijl iedereen gesteund door algemene rechtsleer en twee opeenvolgende nota's van de Inspectie van Financiën stelt dat het geen concessieovereenkomst is.

Mijnheer de eerste minister, is uw argumentatie even sober, even nietszeggend en slechts blablabla? Dat is de vraag die wij aan uw luisterend en aandachtig oor voorleggen.

Het andere aspect gaat over de materiële fouten, bijvoorbeeld de antidatering. Wanneer is dat contract eigenlijk gesloten? Het blijkt op 27 juni gesloten te zijn, terwijl de overheid in november nog van niets wist. Er blijken zes maanden antidatering in te zitten. Ik ben benieuwd of de eerste minister de redenering en argumenten van minister Daems even indrukwekkend vindt als ik. Ik citeer het antwoord van minister Daems: "Op uw laatste vraag over de antidatering kan ik dus alleen antwoorden dat waarschijnlijk de potentiële retroactiviteit van het contract mogelijk maakt dat die materiële fout zou zijn gebeurd, maar dat is gemakkelijk te weerleggen." Ik ging op zoek naar die weerlegging, volledig onder de indruk van Rik Daems. Hij kwam daarop nog eens terug met een bijkomende argumentatie, vlak voor de repliek van collega Leterme: "Zo er al enige twijfel zou kunnen bestaan over de juistheid van die overeenkomst, behoort ze in het allerslechtste geval tot het domein van de materiële fouten." Het gaat om een antidatering van zes maanden!

Mag ik in zo'n geval niet spreken over ernstige verdachtmakingen? Ik durf dat woord toch gebruiken. Ik kondig nu al aan dat ik opnieuw gerechtelijke stappen zal proberen te zetten als het antwoord van de eerste minister geen voldoening geeft. Wij staan voor een ernstige uitdaging. Daarmee bedoel ik dat de uitvoerende macht het Parlement uitdaagt om haar toch te blijven steunen ondanks openlijke vormen van zachtmoedige corruptie.

Ik heb hier het recht van spreken en niemand zal mij dat recht beletten. Ik rond af met het volgende besluit. In dat dossier van het Internationaal perscentrum begint het wat te lijken op de duurste opzegvergoeding die de overheid ooit aan een vrouwelijke medewerker heeft uitgekeerd. Om die schandalen na dat IPC weg te krijgen, heb ik deze regering eerlijk gezegd al heel wat werk zien verrichten. U hebt in het Parlement al driemaal tot viermaal uitgelegd dat al uw daden volkomen wettelijk in orde waren. Ik begin daaraan nu toch ernstig te twifelen.

Ik sluit mij helemaal aan bij de bedoelingen van collega Leterme.

Mijnheer Leterme, wij moeten echt eens grondig werk maken van de juiste achtergronden van de reden waarom die zesentwintig bedrijven plots allemaal één groot ENG-Videohouse moeten worden. Ik graaf even in mijn geheugen van het begin van mijn politieke loopbaan, maar als mijn geheugen mij niet in de steek laat, meen ik mij te herinneren dat Dirk Verhofstadt overgelopen is naar ENG-Videohouse, nadat hij bij Librado weggegaan is. Ik weet het echter niet zeker, maar ik zal dat toch eens uitzoeken. Ik zal daar zeker mijn neus eens in steken, tenzij uw antwoord wat degelijker is dan het antwoord van Rik Daems. Het antwoord van minister Daems is namelijk een absolute uitdaging om u te interpellieren en daarna zo diep mogelijk in die zaak verder te spitten. Het antwoord van minister Daems was eigenlijk toch schandalig. Dat kunt u toch niet ontkennen.

02.03 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, het zal u misschien verdrieten, maar het zal u zeker niet verwonderen dat wij in die zaak uiteindelijk ook bij u terechtkomen, nadat minister Daems de eerste stoten opgevangen heeft en de buffer moest spelen. Hij was de hele tijd door letterlijk de buffer in dat dossier. Wie dat dossier doorneemt en de brieven die hij de brave soldaat Schweik geschreven heeft, merkt bijna de dwang die op hem rustte om dat contract te tekenen. Hij mocht van de Inspectie van Financiën dat contract echter niet tekenen. Daarop kaatste hij in een wanhoopspoging de bal terug naar het kabinet van de eerste minister. Uiteindelijk wordt hij nadien in de Kamer toch geïnterpelleerd en raakt hij verstrikt in de dubieuze toestanden die dat dossier kenmerken van begin tot eind. Er is al voorgelezen wat hij allemaal gezegd heeft. Voor minister Daems is het een onontwarbaar gegeven. Opnieuw blijkt dat, in uw drang om zoveel mogelijk dossiers naar u toe te trekken en zoveel mogelijk daden op uw palmares te schrijven, uw fameuze, snelle en efficiënte manier van handelen eigenlijk veel te snel gaat. U vergeet dat er wetten zijn in dit land. In uw leven is er in het begin van de jaren '80 ooit een periode geweest waarin u heel strikt de hand hield aan wetten en reglementen. Als minister van Begroting waakte u over de toepassing van de wetten en duldde u niet dat er werd gehandeld zonder budgetten. Op de Ministerraad van 20 juli 2000 werd beslist dat er plotseling, tegen de komst van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie, absoluut een internationaal perscentrum moest zijn.

Het zou er komen. Er was geen planning, geen begroting en geen personeel maar het moest en zou er komen. Het budget was niet in orde en de Regie der Gebouwen is beginnen voorschieten. Het budget moest in oktober 2001 aangepast worden via een begrotingsaanpassing. Uiteindelijk wordt er een zogezegde procedure opgestart om het geheel uit te baten. Het IPC wordt verzelfstandigd maar wordt net niet zelfstandig genoeg om dit alles uit te baten want er moet een beroep worden gedaan op een concessiehouder. Dat is de toverformule die plots uit de bus komt, uit de koker van deze regering die alles snel en efficiënt wil doen en daarbij wetten en reglementen aan haar laars lapt. Mijnheer de eerste minister, het zinnetje "snel en efficiënt" dat we hoorden vanaf de asielpcedure over het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen tot en met Everberg zal u hier blijven achtervolgen. Als we het verhaal van de uitbating gaan bekijken, wordt het pas echt een heel eigenaardige zaak. Nu reeds staat vast – we hebben in dat verband de autoriteit van de Inspectie van Financiën en het Rekenhof – dat u in deze opnieuw de wetten overtreden hebt. U hebt opnieuw de wet op de overheidsopdrachten overtreden, u hebt de budgetwetgeving overschreden en u hebt ook nog twee koninklijke besluiten overtreden. De vraag is of er meer aan de hand is en er andere zaken spelen in dit dossier. Ik volg de heer Leterme daarin. De laatste steen is in dit dossier nog niet bovengehaald. In tegenstelling tot de vorige interpellant vind ik het goed dat er door verre voorgangers van u geopteerd is voor een onafhankelijke Inspectie van Financiën die zowel de wettelijkheid als de regelmatigheid en de opportuniteit van beslissingen kan beoordelen.

02.04 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik vraag het woord voor een persoonlijk feit.

02.03 Geert Bourgeois (VU&ID): Par son penchant à vouloir accaparer le plus de choses possibles pour pouvoir les mettre à son actif, le premier ministre va trop vite en besogne et oublie ainsi que ce pays est régi par des lois. Le CPI devait voir le jour. Des problèmes budgétaires se sont posés d'emblée. La formule miracle qui a été avancée est celle d'un concessionnaire d'un CPI plus ou moins indépendant. Le premier ministre ne respecte ni le contrôle budgétaire, ni la loi sur les adjudications publiques. La Cour des Comptes le confirme. En tant que pouvoir de contrôle ultime, le Parlement doit se féliciter de pouvoir compter sur des institutions indépendantes telles la Cour des Comptes et l'Inspection des finances. Grâce à elles, nous allons pouvoir parachever ce dossier.

L'accord est daté du 27 juin 2001 et a été rédigé en trois exemplaires à Bruxelles. Le ministre Daems devait le signer mais a reçu un avis négatif de l'Inspection des finances et de la chancellerie du premier ministre. Le problème est qu'il ne s'agit pas d'une concession relative à quelque chose qui est mis à disposition par les autorités. Le ministre Daems a dû recueillir l'avis complémentaire de l'Inspection des finances. Cet avis a été rendu le 26 juillet.

De **voorzitter**: Mijnheer Annemans, een persoonlijk feit speelt niet tijdens een interpellatie. U zult straks de kans krijgen om te repliceren. Ik weet dat u ongeduldig bent maar de heer Bourgeois interpelleert nu. U moet even geduld oefenen. Mijnheer Bourgeois, gaat u verder.

02.05 Geert Bourgeois (VU&ID): Het Parlement, dat inderdaad de laatste controlerende macht is, mag blij zijn dat het beschikt over onafhankelijke instanties zoals de Inspectie van Financiën die ook de opportuniteit nagaat. We mogen ook blij zijn met het Rekenhof dat het dossier verder bekijkt en ons wellicht in staat zal stellen om de laatste steen boven te halen. De fameuze overeenkomst is een langdradige tekst van 43 bladzijden met allerlei bepalingen die bijzonder gunstig uitvallen voor de concessiehouder. Ze is officieel gedateerd op 27 juni 2001, in drie originelen ondertekend te Brussel. De heer Daems wordt aangespoord en moet het contract bij urgentie ondertekenen. Hij botst echter op een negatief advies van de Inspectie van Financiën van de kanselarij van de eerste minister. Men zegt dat dit niet kan er dat er geen exploitatierisico is voor ENG-Videohouse-Philips. Eigenlijk wordt de wet op de overheidsopdrachten omzeild. Het gaat om een overeenkomst voor de levering van goederen en diensten. Het is geen concessie van iets dat de overheid ter beschikking stelt. Er is prefinanciering door de Regie der Gebouwen. Bovendien stellen ze dat er advies moet komen van de inspectie van Financiën van minister Daems. De inspectie van het kabinet van minister Daems komt dan op 26 juli met een advies voor een overeenkomst die zagezegd al een maand voordien, op 27 juni, werd gesloten.

De inspectie van Financiën van minister Daems constateert in het advies dat de concessiehouder al bezig was met het uitvoeren van de overeenkomst sinds 1 juli, terwijl het contract nog niet eens bestond, waarover de inspectie van Financiën bij uw kabinet een negatief advies had gegeven en waarover de inspectie van Financiën bij het kabinet Daems nog haar advies moet geven.

Mijnheer de eerste minister, u hebt ooit geroepen dat u sjoemelen haat, dat sjoemelen bij u niet kan en dat sjoemelaars bij u eruit vliegen. Welnu, die woorden zullen zich nog herhaaldelijk tegen u keren. De inspectie van Financiën constateerde op 26 juli dat het contract al liep. Het was al in uitvoering. Er was niemand die zich stoorde aan de wet of die zei dat de wet op de overheidsovereenkomsten moest worden nageleefd.

De tweede keer constateerde de inspectie van Financiën dat het geen echte concessieovereenkomst was, maar een gemengde overheidsovereenkomst, enerzijds voor de levering van goederen en anderzijds voor de levering van diensten, met name de uitbating van die goederen. Aan dat contract was geen enkel risico verbonden voor de concessiehouder, wat nochtans essentieel is voor een concessieovereenkomst. Integendeel, Videohouse-Philips kreeg een vaste vergoeding. Het ging ook niet over een contractje van een jaar op proef: het contract loopt maar liefst tot 2011, met een vaste vergoeding, met een vaste rente, want u hebt niet genoeg geld om alles contant te betalen.

In uw dadendrang om het allemaal te realiseren, moest het IPC er vlug komen. Er was echter geen budget voor en u kon de klus moeilijk geklaard krijgen. Wat hebt u dus gedaan? U hebt een uiterst gunstige overeenkomst opgesteld. Voor de apparatuur die geleverd

02.05 Geert Bourgeois (VU&ID): A plusieurs reprises, le premier ministre a déclaré abhorrer les magouilles. Or, l'y voilà confronté. Aucune procédure correcte d'adjudication n'a été suivie. En conséquence, il faudra déboursier 208 millions de francs d'ici à 2011 pour un équipement d'une valeur de 88 millions de francs.

Sur quels éléments le premier ministre se fonde-t-il lorsqu'il affirme qu'il s'agit d'une convention de concession? Quand la convention a-t-elle été signée? En l'occurrence, ne s'agit-il pas d'une manœuvre pour tourner la loi sur les marchés publics?

Comment le premier ministre explique-t-il qu'une seule entreprise soit restée en lice après le délai très bref et les deux avis particulièrement négatifs d'importantes instances de contrôle?

wordt ter waarde van 88 miljoen frank, betaalde u 54 miljoen in 2001 en volgt er nog 154 miljoen, gespreid tot het jaar 2011. Dat is, als ik goed kan tellen, meer dan 208 miljoen, die u betaalt voor apparatuur waarvan wij zouden moeten aannemen dat ze 88 miljoen waard is. Maar zoals gezegd, er is geen treffelijke aanbesteding geweest, de concurrentie heeft niet gespeeld. Wij weten niet eens of dat bedrag concurrentieel is. Hoe dan ook, voor 88 miljoen aan apparatuur 208 miljoen krijgen, daar is door Videohouse-Philips bijzonder goed over onderhandeld, moet ik zeggen. Maar daar is ook behoorlijk slecht bestuurd door de overheid, waarvoor u de verantwoordelijkheid draagt.

Wat het onderhoudscontract betreft, geldt hetzelfde. Dat contract gaat over 8,3 miljoen: 5 miljoen cash, en 14,5 miljoen gespreid tot 2011. Alles samen is dat goed voor bijna 20 miljoen Belgische frank, die door ons betaald wordt. Geen wonder dat de brave soldaat Schweik – uw collega Daems die in andere dossiers al een en ander naar zijn hoofd gekregen heeft – nattigheid voelde en zei: dat teken ik niet. Hij heeft dus een briefje geschreven aan de alomtegenwoordige heer Coene waarin hij zegt dat het dossier op diens vraag op hem afkwam, en dat hij zou willen dat het eerst ondertekend werd door de vertegenwoordigers van dat zelfstandig Internationaal Perscentrum dat in oprichting was, dat zij dat contract eerst maar eens ondertekenden.

Wat is het uiteindelijke resultaat? Er komt een gunstig advies – niet gemotiveerd trouwens – van minister Vande Lanotte, die blijkbaar behoorlijk wat druk ondergaan had. Hij verwerpt uiteindelijk het beroep tegen de twee ongunstige adviezen van Financiën en geeft zijn akkoord. Het raderwerk draait dus voort. En wat zien we dan? De mensen van dat IPC in oprichting ondertekenen het contract niet. Wie heeft het contract dan wel ondertekend? Dat is toch nog de heer Daems, die zich vervolgens vastrijdt in de interpellaties, en de overeenkomst wordt voor akkoord mee ondertekend door de heer Coene, de alomtegenwoordige heer Coene. “Kabinet van de eerste minister”, staat onderaan het contract.

Mijnheer de eerste minister, nu zijn we waar we moeten zijn. Nu komen wij natuurlijk bij u terecht. Ik heb drie vragen voor u. Later kunnen we nog terugkomen op dat contract en op de manier waarop het werd aanbesteed, wie er allemaal bij betrokken was en wie bij de onderhandelingen afgestoten werd.

Ten eerste wil ik in elk geval van u weten waarop u zich baseert om te blijven zeggen dat het risicoloze contract met uiterst gunstige voorwaarden voor de concessiehouder – die een monopolie krijgt waarmee hij kleine KMO'tjes in de omgeving van het IPC kan doodconcurreren – toch een concessieovereenkomst is, en hoe het komt dat de wet op de overheidsopdrachten inzake de levering van goederen en van diensten niet heeft gespeeld.

Ten tweede, cruciaal, wanneer werd dat contract ondertekend? We weten ondertussen al dat de Inspectie van Financiën zegt dat men heeft gedaan alsof er geen wetten zijn en dat men is begonnen op 1 juli. De heer Daems zegt nu dat het is getekend op 27 juni, dat het eigenlijk niet op 27 juni maar toch eigenlijk wel op 27 juni is getekend. Wanneer is dat contract getekend door de heer Coene die toch in uw opdracht handelt en voor wie u politiek verantwoordelijk bent?

Ten derde, hoe verklaart u, mijnheer de eerste minister, met de summiere procedure die werd gevoerd, met het geringe appel op de markt dat werd gedaan, dat er plotseling maar één bedrijf overbleef? Hoe verklaart u dat dit ene bedrijf, de fameuze tijdelijke vereniging Videohouse-Philips, het heeft binnengehaald zonder dat ook maar op enige manier blijkt dat ze inderdaad iets aanbieden wat een ander niet heeft, zonder dat zij enig risico nemen, zonder dat blijkt dat zij de gunstigste zijn? Integendeel, zij worden geconfronteerd met twee adviezen van de Inspectie van Financiën die vernietigend zijn voor dat contract?

02.06 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Mijnheer de voorzitter, de heer Daems heeft op 24 april 2002 al de vragen die door de collega's zijn gesteld, al uitvoerig beantwoord. Ik stel trouwens vast dat dit al op 24 april 2002 gebeurde nadat wij eerst in de krant bij monde van de heer Leterme al alles hebben kunnen lezen. Op 24 april 2002 werd er uitvoerig geantwoord.

Men doet nu alsof men de antwoorden van de heer Daems niet begrijpt, hoewel de antwoorden die de heer Daems op 24 april 2002 heeft gegeven, zeer klaar en zeer duidelijk zijn. Zij hadden eerst en vooral betrekking op de aard van de overeenkomst. Het gaat hier om een zeer specifieke overeenkomst, namelijk het in het IPC onderbrengen van het nodige videomateriaal dat het moeten mogelijk maken dat de buitenlandse en binnenlandse journalisten daar hun stukken van de persconferenties kunnen maken en monteren. Het daar aanwezige vast materiaal was vanaf 1 juli ter beschikking, datum waarop het IPC is van start gegaan. Als men nagaat welke diensten ervan gebruikgemaakt hebben, is het wel een succes geweest. Ik zal hierop trouwens straks terugkomen.

Het gaat niet zomaar om het ter beschikking stellen van videomateriaal, maar om een bestendige installatie die daar aanwezig is. Er waren aanvankelijk 26 kandidaten. Uiteindelijk heeft men uit die 26 kandidaten de tijdelijke vereniging genomen, omdat zij de beste garanties en de beste voorwaarden kon geven.

Dan rijst de vraag of dit nu een concessieovereenkomst voor een openbare dienst is – omdat het geen openbaar werk is, valt die concessie niet onder overheidsopdrachten – of een klassieke overheidsopdracht?

De Inspectie van Financiën meende eerst dat het om het eerste ging. Dan is er een vergadering geweest tussen de minister van Begroting en de Inspectie van Financiën. Het resultaat van die vergadering was dat ook de Inspectie van Financiën ermee akkoord ging dat het gaat om een concessieovereenkomst en niet om openbaar werk of overheidsopdracht. Dé inspectie van Financiën!

De Inspectie van Financiën heeft met andere woorden in een vergadering haar goedkeuring verleend aan de idee dat dit een concessieovereenkomst is, gezien de aard van de dienst die wordt verstrekt. Op basis daarvan heeft minister Vande Lanotte een brief gestuurd aan de Regie der Gebouwen met vermelding van de datum van 1 oktober. Dit gebeurde na de bijeenkomst die werd gehouden. Trouwens, ik wil verwijzen naar de brief van minister Vande Lanotte van 21 september 2001. Op 21 september 2001 heeft de Inspectie

02.06 **Guy Verhofstadt**, premier ministre: Le ministre Daems a déjà répondu exhaustivement à toutes ces questions le 24 avril 2002. D'aucuns feignent ne pas comprendre ses réponses du ministre alors qu'elles sont parfaitement claires et précises.

Il s'agit d'un contrat spécifique, à savoir équiper le CIP du matériel vidéo nécessaire pour les journalistes étrangers. Il s'agit donc d'une installation permanente. L'association temporaire ENG-Videohouse a été sélectionnée parmi 26 candidats parce qu'elle offrait les meilleures conditions.

Après une réunion avec le ministre du Budget, l'Inspection des finances a également estimé, compte tenu du service à fournir, qu'il s'agissait d'un contrat de concession et non pas de travaux publics ou un marché public. A la suite de cette réunion, le ministre du Budget a envoyé un courrier à la Régie des bâtiments.

Le ministre du Budget et le SPF Chancellerie ont ensuite signé la convention de concession. M. Coenen y a apposé sa signature en tant que président du SPF Chancellerie. L'intervention de M. Coenen n'a rien d'anormal dans la mesure où la réforme Copernic avait déjà été mise en œuvre.

La date figurant sur la convention est celle du contrat qui a entériné l'association temporaire.

La convention de concession ne

van Financiën zich ermee akkoord verklaard dat het een convention de concession kon en moest zijn. Op basis daarvan heeft de minister van Begroting de brief gestuurd. Op basis van de brief van de minister van Begroting werd in oktober de concessieovereenkomst getekend, respectievelijk door de minister bevoegd voor de Regie der Gebouwen en door degene die bevoegd is voor de FOD Kancelarij, waaronder de externe communicatie en het IPC vallen. Op de vraag waarom de heer Coene tekent, kan ik antwoorden dat de heer Coene tekent omdat op dat ogenblik de Copernicus-hervorming al van toepassing is en hij de baas is van de FOD, met name de Kancelarij. Onder de FOD Kancelarij vallen ook de externe communicatie en het IPC.

De datum staat op de concessieovereenkomst, dus de verbintenis die uiteraard de tijdelijke vereniging op zich nam. Dat is nogal evident. Anders kon de overeenkomst moeilijk starten vanaf 1 juli.

Na inzage van het negatief advies vond er een vergadering plaats tussen de minister van Begroting en de Inspectie van Financiën. Op 21 september verklaarde de Inspectie van Financiën zich akkoord met het feit dat het een concessieovereenkomst zou worden en de minister van Begroting keurde dat goed. Na die goedkeuring heb ik, samen met de twee betrokkenen, namelijk de voorzitter van het directiecomité en de betrokken minister, de voorbereide contracten ondertekend.

Ziehier, mijnheer de voorzitter, de eenvoudige gang van zaken in dit dossier. Blijkbaar heeft de oppositie de voorbije maanden en zelfs het voorbije jaar niet veel anders te doen dan problemen te zien in bijvoorbeeld een eenvoudige toewijzing van een concessieovereenkomst waarmee de Inspectie van Financiën en de minister van Begroting akkoord gingen. Ikzelf, noch de Inspectie van Financiën, noch de minister van Begroting zien nog enig probleem in dat verband. Alleen de heer Leterme zag hierin een probleem en het feit dat hij in het buitenland was heeft hem er niet van weerhouden op de eerste pagina van De Standaard een lang artikel te laten publiceren over deze aangelegenheid. U was op dat ogenblik zelfs onbereikbaar, mijnheer Leterme.

Ik herhaal dat de Inspectie van Financiën en de minister van Begroting na 21 september akkoord gingen met de inhoud van de concessieovereenkomst. Na 21 september zei de minister van Begroting dat hij een vergadering had bijeengeroepen met de Inspectie van Financiën en dat er een akkoord was bereikt om de concessieovereenkomst te aanvaarden en te ondertekenen.

Ik kom thans tot de specifieke opdracht van het IPC. In totaal vonden er 300 manifestaties plaats in een periode van tien maanden. Dat werkt uitstekend, daar was nood aan en iedereen benijdt het ons. Gisteren nog hield ik er een persconferentie, samen met het Spaanse voorzitterschap. Daar worden trouwens voortdurend persconferenties georganiseerd tot op heden 88 door de overheid en meer dan 200 door niet-gouvernementele organisaties. Sedert de opening op 1 juli vonden er om precies te zijn 288 manifestaties plaats. Het staat nu al vast dat het IPC ook de uitvalbasis zal worden voor de nieuwe uitbreiding van de gebouwen, die zal plaatsgrijpen in het kader van het Europees voorzitterschap.

pose aucun problème. Le 21 septembre, au terme d'une réunion, l'Inspection des finances a convenu de cette formule avec le ministre du Budget.

Le CIP fonctionne très bien. Depuis le 1er juillet, 288 manifestations ont été organisées. A l'avenir, le centre interviendra également lorsque tous les sommets européens se tiendront à Bruxelles.

Dans un article du quotidien *De Standaard* du 26 avril, M. Leterme s'est aventuré en terrain glissant. Du reste, n'est-il pas pitoyable que l'opposition ne puisse faire d'un autre dossier son cheval de bataille?

U weet wellicht dat alle topvergaderingen van het Europees voorzitterschap vanaf nu in Brussel zullen worden georganiseerd. De eerste top, onder Deens voorzitterschap, zal in oktober plaatsvinden in Brussel. Voor de pers zal het IPC als uitvalbasis worden aangewend.

Thans beschikken wij over een internationaal perscentrum die naam waardig, voor de duizend geaccrediteerde buitenlandse journalisten. Dat zijn evenveel geaccrediteerde journalisten als in Washington.

Ik herhaal, in tien maanden tijd vonden er 300 manifestaties plaats en alles functioneert goed. Iedereen die ik in het buitenland ontmoet en die gebruik maakt van de persvoorzieningen zegt dat alles perfect functioneert en dat België dat nodig had. Meer nog, het zal verder worden uitgebreid aangezien het duidelijk is dat Europa gebruik zal maken van de diensten van het IPC en ze in de toekomst verder zal uitbreiden tot een centraal persknooppunt, als alle topvergaderingen in de Europese wijk in ons land zullen worden georganiseerd.

Vaak worden slechts de negatieve kanten van een zaak beschouwd, maar in dit geval zie ik geen negatieve elementen, te meer daar de minister van Begroting een positief advies gaf en dit na consultatie van de Inspectie van Financiën. In plaats van de zaken positief te bekijken, blijft men maar zeuren over een of ander negatief aspect dat al lang uit de weg werd geruimd, over een probleem dat al lang niet meer bestaat.

02.07 **Yves Leterme** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik neem de laatste woorden van de eerste minister op als een uitdaging. Ik beloof u, mijnheer de eerste minister, het probleem is de wereld nog niet uitgeholpen.

U hebt eigenlijk heel weinig terzake geantwoord. U bagatelliseert de zaak en u maakt ze belachelijk. Het is in mijn interpellatie niet essentieel of het IPC al dan niet goed functioneert. Over het goed functioneren van het IPC zullen we later nog wel eens spreken, op het moment dat het centrum op kruissnelheid moet komen conform het plan dat voorlag.

U lacht de zaak wat weg. Dat is in uw geval, bij gebrek aan betere argumenten, ook de enige houding die u gewoonlijk aanneemt. Het is essentieel dat u niet kunt ontkennen dat er in de zaak onwettelijkheden zijn begaan, niet alleen naar mijn oordeel, maar ook volgens instanties als het Rekenhof.

U ontkent niet dat er geantidateerd is. U brengt daartegen geen argumenten in. Ik verwijs naar bladzijde 42.

02.08 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Mijnheer de voorzitter, ik heb ondertekend op het ogenblik dat de minister van Begroting toestemming heeft gegeven. U moet uw woorden wat beter kiezen. Ik heb de indruk dat u uw juridische kennis wat moet bijschaven als u uw woorden kiest.

(...)

De **voorzitter**: Ik wil vragen dat iedereen, met inbegrip van de geïnterpelleerde minister, de normale

spelregels zou respecteren. Ook de interpellanten moeten de kans krijgen om hun boodschap te brengen of hun opmerkingen te maken. Zij mogen daarbij de woorden gebruiken die hun believen.

02.09 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, de drang van de eerste minister om de communicatie te beheersen, zal – hoop ik – nooit zover reiken dat hij de communicatie en de woordkeuze van de oppositie onder handen neemt. Wij zullen daarvoor zelf kiezen.

02.10 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: (...)

02.11 Yves Leterme (CD&V): Wat de antidatering betreft, verwijs ik naar bladzijde 42 van de overeenkomst, die door minister Daems werd geparafeerd onder de zin “opgesteld te goeder trouw en ondertekend te Brussel op 27 juni 2001 in drie originelen, waarvan elke partij erkent er één ontvangen te hebben”. Ik spreek over 27 juni. De premier ontkent niet dat er geantidateerd is en dat we hier met retroactiviteit te maken hebben. Daarom vraag ik op welke juridische basis begin juli werken zijn verricht en kosten zijn gedaan die aanleiding gaven tot een titel ten laste van de overheid om betalingen te krijgen voor prestaties. De eerste minister beantwoordt die vraag niet, omdat het manifest onwettelijk is. Er was geen juridische basis. Dat is de realiteit. Voor een contract ter waarde van ongeveer 150 miljoen heeft men vlug, naar gelang van de medecontractant, de spelregel wat aangepast en geantidateerd. Men heeft de waarheid geweld aangedaan. Ik ben in de kwestie zorgvuldig in mijn woordgebruik.

Overigens, de eerste minister verklaart dat 26 kandidaten zich hadden ingeschreven. Ik zal met veel belangstelling het dossier opvragen om de inschrijvingen van die 26 andere kandidaten – en ook het lastenboek op grond waarvan zij zouden hebben ingeschreven – in te zien.

Ik kom tot een cruciaal element uit de verdediging van de premier. Er zou geen probleem zijn, want de Inspectie van Financiën heeft toegegeven dat zij zich heeft vergist. Het is een concessieovereenkomst en daarom zou de Inspectie alle vorige verklaringen intrekken. De minister van Begroting, die ik daarover volgende week zal ondervragen, heeft op mijn schriftelijke vraag het volgende antwoord gegeven. Ik citeer: “Alle partijen die betrokken waren bij de besluitvorming hebben afgesproken op basis van een kosten-batenraming in brede zin dat de voorkeur ging naar een voortzetting van de samenwerking met Philips-Videohouse. Daarom had ik beslist machtiging te geven de conventie te ondertekenen”.

Hier is sprake van politieke druk. De Inspectie van Financiën bij de Regie der Gebouwen zegt dat het geen concessieovereenkomst is. Zij heeft daarvoor goede argumenten. De Inspectie van Financiën bij de diensten van de eerste minister geeft hetzelfde negatief advies. Op 6 augustus – dat lezen we in een brief van de kabinetschef van minister Daems – reageert de minister van Begroting afwijzend. Hij kan zijn akkoord niet geven. Daaruit besluit de heer Daems dat de overeenkomst niet in werking kan treden.

Hij bekent eigenlijk het antidateren want hij zegt dat het niet mogelijk is de concessieovereenkomst te ondertekenen. Wat gebeurt er dan? Er komt een vergadering, waar voor zover ik weet een bepaalde

02.11 Yves Leterme (CD&V): Faute d'arguments valables, le premier ministre minimise les faits. Nous reviendrons ultérieurement sur le bon fonctionnement du CIP.

Le premier ministre ne peut nier – et il n'y parvient d'ailleurs pas – que des irrégularités ont été commises dans ce dossier. C'est ma conviction mais aussi celle de la Cour des comptes: ce dossier a été antidaté.

Sur quelle base se fondent les travaux exécutés au début de juillet et ayant donné lieu à une rétribution de l'Etat? Le premier ministre fait l'impasse sur cette question parce qu'il n'existait aucune base légale. Et c'est précisément la raison pour laquelle on a antidaté.

Le premier ministre prétend que 26 candidats se sont manifestés. J'examinerai les inscriptions avec intérêt.

Le ministre du Budget a donné son feu vert pour le paiement sous la pression politique. Néanmoins, il ne qualifie nulle part l'accord de "convention de concession". Toutes les instances indépendantes, l'Inspection des finances, la Chancellerie du premier ministre et le ministre Vande Lanotte lui-même, dans sa correspondance antérieure, s'accordent à dire qu'il ne s'agit pas d'une convention de concession. Le premier ministre s'accroche à la lettre du ministre du Budget concernant le paiement comme à une dernière planche de salut.

inspecteur van Financiën niet aanwezig was, en onder politieke druk zegt Vande Lanotte dat men de betalingen maar moet doen. Hij zegt echter nooit dat dit een concessieovereenkomst is. In de brief waarnaar u verwijst, procedureel gesproken dus de akkoordbrief, spreekt hij zelfs niet van "convention de concession". Hij zegt: "Je marque mon accord sur la signature de la convention reprise sous objet". Wanneer men hem daarover ondervraagt, dan maakt de minister van Begroting ten minste niet de fout om het zonlicht te loochenen en te schrijven dat het wel een concessieovereenkomst is. Als hij daarover ondervraagd wordt, zegt hij dat "in een brede kostenbatenraming werd besloten de betalingen te doen" omdat men anders waarschijnlijk een zwaar proces aan zijn broek zou krijgen waardoor men uiteindelijk toch zou moeten betalen. De adviezen van de Inspectie van Financiën en iedereen die onafhankelijk heeft kunnen oordelen zeggen dat dit geen concessieovereenkomst is. U klampt zich echter vast aan die ene strohalm, de akkoordbrief van de minister van Begroting.

In elk geval is het duidelijk dat de procedure onwettelijk verlopen is. De werken zijn aangevat op een ogenblik waarop er geen juridische basis was. Was er op 1 juli soms een juridische basis?

02.12 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: De juridische basis is er gekomen door het akkoord van de minister van Begroting. Dat weet u zeer goed.

02.13 **Yves Leterme** (CD&V): Was er op 1 juli een juridische basis om de werken te laten beginnen? Neen dus.

02.14 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Door het akkoord van de minister van Begroting krijgen wij inderdaad een juridische basis vanaf 1 juli. (...)

02.15 **Yves Leterme** (CD&V): (...) De eerste minister erkent dat er geantidateerd werd in dit dossier. Dit zijn flagrante onwettelijkheden. Het gaat ook om het misleiden van controle-instanties en het Parlement. Wij dienen een motie in maar – om opnieuw te verwijzen naar de interventie van de eerste minister – dit is zeker niet het laatste dat gezegd wordt over dit dossier. Wij zelf en anderen zullen dit dossier verder aan het oppervlak brengen in het algemeen belang.

02.15 **Yves Leterme** (CD&V): La procédure était irrégulière. Existait-il une base juridique le 1er juillet? Non. Le premier ministre reconnaît l'antidatation. Nous déposons une motion mais les choses n'en resteront pas là. Nous ne lâcherons pas ce dossier.

02.16 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik had voorspeld dat we hier opnieuw een presentatie zouden krijgen van de liberale bestuurstaal die ingang gevonden heeft in 1999. Wat zegt de eerste minister eigenlijk? Het is niet de eerste keer dat hij zegt: "Maar heeft de oppositie nu niets beters om zich mee bezig te houden?" Ik zal daar zelfs niet op antwoorden. Ik zal u niet vragen om met ons de lange lijst van interpellaties te bekijken die in deze Kamer wordt geproduceerd en waarover iedereen zich overigens beklagt. Ik zal alleen vaststellen dat dit inderdaad een nieuwe liberale bestuursstijl is. Een lid van de oppositie interpelleert en anderen sluiten zich daarbij aan. De eerste minister vraagt vervolgens of zij niets beters te doen hebben. Hij verwijt de heer Leterme dat hij voor zijn interpellatie een krantenartikel heeft laten verschijnen en dat hij zelfs niet bereikbaar was omdat hij met vakantie was. Met dat soort zaken is de eerste minister bezig. Voor de rest probeert hij zich te

02.16 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Le premier ministre, a une fois de plus, répondu à sa façon. Il se demande d'un ton hautain si l'opposition n'a rien de mieux à faire. Il n'argumente pas car, selon lui, l'opinion publique ne s'intéresse pas à ce choix entre une convention de concession ou une autre formule. Les citoyens savent ce qui s'est passé: tout a été réglé entre amis et la loi sur les marchés publics a été foulée aux pieds. Nous nous joignons à

baseren op de veronderstelling dat de publieke opinie niet geïnteresseerd is in het verschil tussen een concessieovereenkomst en een overeenkomst waarvoor normaal een openbare aanbesteding moest worden uitgeschreven. Wat in de publieke opinie zou kunnen blijven hangen is belangrijk, want het gaat in deze zaak immers niet om argumentatie maar om imago.

Mijnheer de eerste minister, u moet leren dat zelfs de publieke opinie – die u met uw redenering eigenlijk een beetje onderschat – weet waarom die wettelijkheid in dit soort zaken geïnstalleerd is. De wet op de overheidsopdrachten verplicht de overheid om op een open en eerlijke manier overheidsgeld uit te geven zonder met de kandidaten in collusie aan tafel te gaan zitten vooraleer de overeenkomst wordt afgesloten. Dat gebeurt dan in de plaats van wat u noemt de snelle en efficiënte manier. U beseft niet dat in de publieke opinie wel degelijk het besef bestaat van wat er gebeurd is. Dat zal iedereen duidelijk worden als dit verder wordt uitgespit. U kunt zeggen dat dit het systeem is dat in dit land van toepassing is. Als het onder vrienden gebeurt, hebt u gelijk.

Daems zegt tegen Verhofstadt: “OK, op voorwaarde dat gij mee in het bad stapt en uwe Coene mee ondertekent”. Daems zegt dat hij samen met Verhofstadt en Vande Lanotte dat varkentje wel zal wassen. En Verhofstadt zegt: “De Inspectie van Financiën en de wet op de overheidsopdrachten, je m'en fous!” Dat is de nieuwe liberale bestuursstijl: snel en efficiënt. Tegen beter weten in gaat men door met het dossier. Ik kan mij terzake dan ook helemaal aansluiten bij de woorden van collega Leterme. Bovendien meent men zich te kunnen vergenoegen met de opmerking dat de oppositie blijkbaar niets beters heeft te doen. Wij hebben heel wat andere zaken te doen maar dit is toch zeker een van de beste dingen die wij te doen zullen hebben. Wij zullen in dit dossier doorgaan tot de onderste steen naar boven is gekomen.

02.17 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, ik meen dat niet alleen de twee vorige interpellanten iets dieper zullen spitten in dit dossier waarvan u nu beweert dat het een concessieovereenkomst is dat met het akkoord van de Inspectie van Financiën tot stand is gekomen. Ik hoor van collega Leterme dat er een vergadering heeft plaatsgevonden waarop een van de inspecteurs niet aanwezig was. Ik heb het document van 21 september, waarop u zich beroept, niet in mijn bezit. Ik neem aan dat u bereid bent om mij een kopie van dit document te laten bezorgen. Eens we dit document van de Inspectie van Financiën hebben, zullen we al meer weten. We zullen de motivatie in dit document dan kunnen vergelijken met de twee heel sterk gemotiveerde negatieve adviezen van zowel uw inspectie als die van de Regie der Gebouwen. We zullen daar later op terugkomen.

U zegt dat het IPC goed werkt. Dat is natuurlijk het ultieme argument. Stel: een gemeente legt een weg aan voor het dubbele van de prijs en achteraf blijkt het een goede weg te zijn. Dat is nogal eens een argument! De vraag is niet of het geleverde goed werkt – we zullen trouwens nog wel merken of dit ook zo is – maar wel wat de prijs is die daarvoor werd betaald en op welke bestuurlijke vormen het tot stand is gekomen. Dat is waarover wij u interpellieren, mijnheer de eerste minister, en daarop hebt u geen antwoord gegeven.

M. Leterme pour dire que nous n'en resterons pas là.

02.17 Geert Bourgeois (VU&ID): Aux yeux du premier ministre, la convention de concession a été signée avec l'accord de l'Inspection des finances. J'aurais souhaité obtenir le compte rendu de la réunion du 21 septembre. Le premier ministre se retranche derrière des arguments de pure forme. Il ne peut avancer aucune preuve de la bonne administration du gouvernement actuel et confirme que, durant des mois, des équipements ont été livrés dans un bâtiment public sans qu'il n'existe pour cela de réel fondement juridique.

Son mépris pour l'opposition ne l'honore pas. Où est passé le premier ministre qui disait vouloir réserver à l'opposition un rôle de premier ordre?

Naarmate u door de oppositie wordt geïnterpelleerd, meen ik dat u als eerste minister steeds zwakker wordt in uw antwoorden. U begint te schermen met het antwoord van minister Daems waarvan iedereen zegt dat het kolderesk is. Als we zouden voorlezen wat Daems heeft gezegd, hoe hij zichzelf heeft tegengesproken, waarna hij zich heeft uitgeput om dit recht te zetten, aanvullende zendingen heeft gestuurd naar de commissievoorzitter en u begint met te verwijzen naar dit antwoord, dan zou blijken dat u bijzonder zwak wordt. En u wordt heel zwak als u zegt dat die overeenkomst dateert van 27 juni. U bent jurist en zegt dat die tijdelijke vereniging zich op dat moment heeft verbonden. Welnu, als er op die datum maar één handtekening onder die overeenkomst staat dan kan er hoogstens sprake zijn van een eenzijdig aanbod, een eenzijdig engagement, maar dan is er geen wilsovereenstemming van twee contractpartijen om vanaf 1 juli dat IPC te laten uitbaten door die tijdelijke vereniging. Mijnheer de eerste minister, u hebt met andere woorden nu toegegeven dat de overheid maar heeft getekend nadat de minister van Begroting in zijn brief van oktober verklaard heeft dat de overeenkomst wat hem betrof mocht doorgaan. De heer Coene heeft pas daarna getekend. U bevestigt nu dat er al die tijd in een overheidsgebouw apparatuur werd geleverd, dat die infrastructuur ook werd uitgbaat en dat daarvoor geld werd gevraagd aan de overheid die daarvoor ook heeft betaald zonder wettelijke grondslag.

Dan komt u aanzetten met uw *dédain* ten opzichte van de oppositie: "Ochgottekes, hebben ze maar dat te doen?" Mijnheer Verhofstadt, er is een tijd geweest dat u in uw manifesten op een andere manier schreef en sprak over de waarde van de oppositie in een democratie. Als u doorgaat met zulk *dédain* te spreken over de democratie, over de waarde van wetten in een democratie, over de waarde van het controlerecht van het Parlement, over het interpellatierecht dan voorspel ik u dat er nog veel Vlaamse democraten zullen wegvallen bij de VLD waar dan uiteindelijk nog alleen de liberalen zullen overblijven.

02.18 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Mijnheer Leterme heeft hier gezegd dat in de brief van minister Vande Lanotte niet wordt verwezen naar een concessieovereenkomst. Dit is flagrant onjuist. Ik lees u voor uit de brief:

"Je marque mon accord sur la signature de la convention reprise sous objet ».

Wat staat er bij objet? Concessieovereenkomst van openbare dienst. Hij liegt dus wanneer hij hier zegt dat concessieovereenkomst er niet in staat. Het staat in de brief, het is het onderwerp van de brief. Hij heeft dat waarschijnlijk niet gezien.

02.19 **Yves Leterme** (CD&V): Toch wel, ik heb het gelezen. De heer Vande Lanotte heeft zich nog nooit laten betrappen op de kwalificatie van wat voorligt als concessieovereenkomst. Dat wil ik onderstrepen. Zowel in de brief als in het antwoord op een schriftelijke vraag van mij, heeft hij zich nog nooit laten verleiden tot het kwalificeren van wat voorligt als concessieovereenkomst. Misschien zal hij dat volgende week doen in antwoord op mondelinge vragen. Uiteraard staat er: "betreft concessieovereenkomst". Hijzelf, als professor...

02.19 **Yves Leterme** (CD&V): Le ministre Vande Lanotte ne s'est jamais laissé aller à qualifier la convention de concession.

(onderbreking door enkele leden)

02.20 **Guy Verhofstadt**, premier ministre: Non. Il est écrit: "Je marque mon accord avec le contrat sous rubrique." Et quel est l'objet? "Concessieovereenkomst".

02.20 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Het staat letterlijk in zijn brief.

Er is daarstraks verkeerd geciteerd.

(*Twistgesprekken*)

De **voorzitter**: Het laatste woord is aan het Parlement. Interpellanten die nog kort willen reageren, kunnen dat doen, maar dan sluit ik...

02.21 **Yves Leterme** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, het wordt voortgezet.

02.21 **Yves Leterme** (CD&V): Nous n'en resterons pas là.

De **voorzitter**: Inderdaad. Laten we voorlopig de discussie hier afronden.

Ik heb nog altijd maar één motie gekregen. Er is nog steeds geen eenvoudige motie ingediend. Het zou niet slecht zijn mochten de interpellanten en de aanwezigen die niet interpelleren de zaak toch zelf in het oog houden. Op de vraag of er al een eenvoudige motie was ingediend, heb ik ontkennend geantwoord. Is het misschien teveel moeite? Ik ben hiervoor niet verantwoordelijk, dus wijs mij zeker niet met de vinger, mijnheer Coveliers! Ik had de bespreking hier gewoon kunnen sluiten, zeggend dat er alleen een gemotiveerde motie was.

02.22 **Denis D'hondt** (MR): Monsieur le président, il faut répondre clairement quand on vous demande quelque chose!

Le **président**: D'accord, mais celui qui le demande doit également être clair. J'ajoute qu'il ne m'appartient pas de veiller à ce que les motions soient déposées, mais je le demande quand même! Cela suffit, monsieur D'hondt!

Moties

Motions

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Geert Bourgeois en Yves Leterme en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellaties van de heren Yves Leterme, Gerolf Annemans en Geert Bourgeois en het antwoord van de eerste minister,
vraagt de onwettelijk tot stand gekomen concessieovereenkomst te annuleren en de dienstverlening vanuit het IPC in alle transparantie te laten verlopen."

Une motion de recommandation a été déposée par MM. Geert Bourgeois et Yves Leterme et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu les interpellations de MM. Yves Leterme, Gerolf Annemans et Geert Bourgeois et la réponse du premier ministre,
demande au gouvernement d'annuler le contrat de concession conclu illégalement et de faire en sorte que les prestations de services du CIP se fassent en toute transparence."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Hugo Coveliers, Denis D'hondt en Charles Janssens.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Hugo Coveliers, Denis D'hondt et Charles Janssens.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.
Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

03 **Samengevoegde interpellaties van**

- de heer Yves Leterme tot de eerste minister over "het standpunt van de eerste minister inzake het advies van de Raad van State over het wetsvoorstel tot hervorming van de kieswetgeving" (nr. 1293)
- de heer Geert Bourgeois tot de eerste minister over "het standpunt van de eerste minister inzake het advies van de Raad van State over het wetsvoorstel tot hervorming van de kieswetgeving" (nr. 1295)
- de heer Filip De Man tot de eerste minister over "de reactie van de eerste minister op het advies van de Raad van State over het wetsvoorstel tot hervorming van de kieswetgeving" (nr. 1296)
- de heer Hugo Coveliers tot de eerste minister over "de standpunten ingenomen naar aanleiding van het advies van de Raad van State betreffende de wetsvoorstellen tot wijziging van de kiesdistricten en kieswetgeving" (nr. 1304)

03 **Interpellations jointes de**

- M. Yves Leterme au premier ministre sur "le point de vue du premier ministre concernant l'avis du Conseil d'Etat sur la proposition de loi modifiant les lois électorales" (n° 1293)
- M. Geert Bourgeois au premier ministre sur "le point de vue du premier ministre concernant l'avis du Conseil d'Etat sur la proposition de loi modifiant les lois électorales" (n° 1295)
- M. Filip De Man au premier ministre sur "la réaction du premier ministre à l'avis du Conseil d'Etat sur la proposition de loi visant à réformer la législation électorale" (n° 1296)
- M. Hugo Coveliers au premier ministre sur "les positions adoptées à l'occasion de l'avis rendu par le Conseil d'Etat concernant les propositions de loi modifiant les circonscriptions électorales et la législation électorale" (n° 1304)

03.01 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de eerste minister, wat het standpunt betreft dat u verkondigd hebt over de hervorming van het kiesstelsel en dat intussen het voorwerp uitmaakt van een wetsvoorstel van een aantal collega's van de meerderheid, heb ik de indruk dat de zelfbediening die bij die hervorming van het kiesstelsel te pas komt, zowat het enige belangrijke programmapunt geworden is voor de meerderheidspartijen. Er is nogal wat verkeer op de transfermarkt tussen de partijen, maar veel meer inspanningen worden geleverd voor het aanpassen van de spelregels, allicht in functie van een stembusakkoord in eigen voordeel.

Op een bepaald moment is er een wetsvoorstel ingediend. De voorzitter van de Kamer heeft daarvoor spoedadvies gevraagd. Blijkbaar bestond daarover een verkeerde afspraak, waarvan de uitspraak van vice-eerste minister, de heer Vande Lanotte, getuigde. Eerst was hij van oordeel dat er een termijn van een maand was voor het advies, en dan dat er een termijn was van drie dagen, waardoor de Raad van State jammerlijk niet beschikte over de tegenwerpingen van de indieners op de toch wel evidente te verwachten grondwettelijke bezwaren die de Raad van State zou opwerpen in verband met een aantal sleutelementen van de hervorming. De grondwettelijke bezwaren waren niet gering in aantal en ook niet in soortelijk gewicht. In een advies met 7 bladzijden beschikkend gedeelte, zien wij niet minder dan 6 grondwettelijke bezwaren. Zes keer wordt gezegd dat een deel van het voorstel ongrondwettig is.

Volgens de Raad van State voert de constructie in Brussel-Halle-Vilvoorde een bijkomende verkiesbaarheidvoorwaarde in. Ze maakt ook de transfer van een zetel van Leuven naar Brussel of omgekeerd mogelijk en dat is een overtreding van de grondwettige bepalingen terzake die de zetelverdeling vooraf doen vastleggen door de Koning. Verder worden de Nederlandstalige en Franstalige kiezers en

03.01 Yves Leterme (CD&V): Pour la majorité, la réforme du système électoral est manifestement devenue le seul point de l'ordre du jour important pour les mois à venir. Une proposition de loi a été déposée et a fait l'objet d'un avis négatif du Conseil d'Etat, avec pas moins de six objections constitutionnelles. Des conditions d'éligibilité complémentaires ont été définies pour la circonscription électorale de Bruxelles-Hal-Vilvoorde. Le transfert possible d'un siège de ou vers Louvain est jugé discriminatoire. Par ailleurs, des problèmes se présentent notamment en ce qui concerne l'introduction du seuil électoral et l'article 63 de la Constitution aux termes duquel il appartient au Roi de déterminer avant le 1er juillet le nombre de sièges à attribuer à chaque circonscription.

L'accord a vu le jour à l'issue d'un marchandage entre partis, de sorte qu'il n'est pas étonnant que certains de ses points soient contraires à la Constitution. Heureusement, le Conseil d'Etat y

kandidaten op een verschillende wijze behandeld. Daarnaast stelt de Raad van State de beperking vast van de kandidaatstelling voor de Kamer tot de eigen provincie wanneer iemand zich ook kandidaat stelt voor de Senaat. Volgens de Raad van State is dat ongrondwettig. De Raad van State heeft ook vragen bij de grondwettigheid van de invoering van de kiesdrempel waarbij gewezen wordt op de verdeeldheid binnen de rechtsleer dienaangaande. Verder blijken er ook heel wat problemen te zijn over de noodzaak om, in uitvoering van artikel 63 van de Grondwet, voor 1 juli door de Koning het aantal te begeven zetels per kieskring vast te leggen.

Het advies op zich verbaast niet, wegens het feit dat er teksten werden ingediend die bezwaarlijk de toetsing aan de Grondwet kunnen doorstaan – de Grondwet die de behoeder moet zijn van het zindelijke verloop van de verkiezingen, de kern van onze democratie. Dat vernietigende advies verbaast niet wanneer zo'n akkoord tot stand komt na nachtelijke onderhandelingen. Eerst was er gezegd, tijdens de plenaire vergadering donderdags in de Kamer, dat het akkoord alleen nog wat afgewerkt moest worden. Uiteindelijk heeft men daarvoor de hele nacht nodig gehad en is er wat marchanderen aan te pas gekomen. Het is op basis van dat partijpolitiek gemarchandeerd dat het voorstel er gekomen is om de impasses binnen de meerderheid op te lossen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat in de tekst tegenstrijdigheden met de Grondwet staan.

Gelukkig is er nog de Raad van State. Wij hebben op vrijdag 26 april onmiddellijk geïnterpelleerd en onze opmerkingen geformuleerd. Maar ja, dat waren maar opmerkingen van de oppositie. Gelukkig is er echter de Raad van State om terzake een objectief advies te geven. Weliswaar gebeurde dat vanuit een gehandicapte situatie omdat een spoedadvies gevraagd werd. Zoals de Raad van State zelf opmerkt, konden de coherentie van de teksten en een aantal andere elementen dus niet het voorwerp uitmaken van een echt onderbouwd en uitgebreid advies, wat op zich al betreurenswaardig is. Zo'n belangrijke materie als het correcte en objectieve verloop van de verkiezingen, ten laatste op 15 juni 2003, verdient beter.

Mijnheer de eerste minister, u zou een formalistische pose kunnen aannemen en zeggen dat het over een meerderheidsvoorstel gaat van een paar collega's, niet over een wetsontwerp, en dat u daar niets mee te maken hebt. Dat gaat echter niet op. Het zou de waarheid geweld aandoen zijn als u die houding aannam. Het zou ook wat schijnheilig zijn, gelet op het Belga-bericht van vorige week maandag of van de week ervoor, waarin uw kabinet onmiddellijk reageerde op het advies van de Raad van State. Daar stond onder andere dat u daar wel een mouw zou aanpassen en de Grondwet wat ruimer zou interpreteren. Uw betrokkenheid is dus zeer duidelijk in het geding.

Bovendien blijkt dat ook uit het debatje dat vorige week in de commissie voor de Binnenlandse Zaken heeft plaatsgevonden naar aanleiding van vragen of interpellaties van de collega's Bourgeois en Laeremans. Minister Vande Lanotte heeft in zijn gekende open stijl zeer duidelijk onderstreept dat de teksten mede door hem waren opgesteld. Het gaat hier dus eigenlijk om een regeringsinitiatief, maar een aantal parlementsleden uit de meerderheid mogen zich als

est attentif et peut rendre un avis objectif même si, en l'espèce, cet avis n'a malheureusement pas pu être suffisamment étayé ni développé, vu l'urgence.

Le premier ministre est étroitement impliqué dans la proposition. Le ministre Vande Lanotte a dit avoir rédigé lui-même la majeure partie des textes. On peut dès lors difficilement parler d'une initiative du pouvoir législatif.

Que pense le premier ministre des objections d'ordre constitutionnel du Conseil d'Etat concernant l'emploi des langues chez les candidats de Bruxelles-Hal-Vilvorde? S'agit-il d'une condition d'éligibilité supplémentaire? Comment le contrôle sera-t-il effectué? Qu'en est-il du glissement des sièges? Que pense le premier ministre de l'assertion selon laquelle le principe de la parité ne serait pas respecté? Quelles mesures sont-elles prévues en matière de seuil électoral? Selon le Conseil d'Etat, la doctrine elle-même n'est pas unanime. Comment les différences en matière d'apparement sont-elles justifiées?

Le premier ministre a dit un jour que les règles du jeu devaient être fixées au moins un an avant les élections. Le vote sur la proposition de loi n'aura probablement pas lieu avant l'automne. Comment est-il possible de concilier tout cela?

formele indieners wat belangrijker voelen, ook al hadden zij ten gronde weinig inbreng bij het opstellen van de oorspronkelijke tekst en de repliek op de bezwaren van de Raad van State.

Ik kom dan tot mijn essentiële vragen die voor ons van groot belang zijn en die een antwoord verdienen omdat het bij dit soort van wetgevend initiatief gaat om de essentie van de democratie en het vertrouwen dat mensen moeten kunnen hebben in het correcte verloop van de verkiezingen en de objectieve organisatie ervan. Uiteraard zal er een debat worden gevoerd bij de behandeling van dit wetsvoorstel. Het lijkt mij evenwel van belang om nu reeds een aantal vragen te stellen en te beantwoorden.

Mijnheer de eerste minister, ik heb bedenkingen bij uw houding ten aanzien van het grondwettelijke bezwaar dat de Raad van State heeft geformuleerd bij de verklaring van taalgebruik die kandidaten in de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde zouden moeten afleggen. De Raad van State meent dat hierdoor een bijkomende verkiesbaarheidsvoorwaarde wordt opgelegd. Als ik de tekst van het wetsvoorstel lees, vraag ik mij af wat de intenties zijn met betrekking tot de controle op deze verklaring. Zal er in een controle worden voorzien? Wat zal die controle precies inhouden?

De verschuiving van zetels van de ene kieskring naar de andere en de bestaanbaarheid van deze feitelijke regeling wordt voorgesteld met artikel 63 van de Grondwet dat bepaalt dat het aantal te begeben mandaten per kiesomschrijving op voorhand moet worden vastgelegd. Wat is uw argumentatie tegen de terechte grondwettelijke bezwaren van de Raad van State: verschillende behandeling, overtreding van het gelijkheidsbeginsel, overtreding van de artikels 10 en 11 met betrekking tot de ongelijke behandeling van kandidaten en kiezers in de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde en de overgangsbepaling met betrekking tot gelijktijdige kandidaturen voor Kamer en Senaat? De Raad formuleert ook een grondwettelijk bezwaar met betrekking tot het opleggen van een bijkomende verkiesbaarheidsvoorwaarde wat in strijd is met artikel 64 van de Grondwet. Er is ook de visie van de Raad van State over de kiesdrempel. Wat is uw reactie daarop? Ik geef wel toe dat wat dit laatste betreft de Raad van State zelf zegt dat er een verschil van mening bestaat in de rechtsleer.

Welke rechtvaardiging geeft u voor het verschil in behandeling inzake apparentering met betrekking tot de lijsten van de Franstalige kandidaten in Brussel-Halle-Vilvoorde en Nijvel? Ik heb gelezen in de verklaring van minister Vande Lanotte dat men terzake stipuleert dat er sprake is van een specifieke situatie. In welke mate is die specificiteit aanwezig voor die kiezers en kandidaten en is die niet aanwezig voor de kiezers en de kandidaten die opkomen in Brussel-Halle-Vilvoorde-Leuven?

Hoe zal de regering de Koning ten laatste op 1 juli 2002 een besluit laten nemen tot vaststelling van het aantal te begeben zetels zoals door de Raad van State terecht wordt opgemerkt? Voor welke kieskringen zal dit gebeuren – de huidige of de nieuwe, nog steeds virtuele kieskringen?

Mijnheer de voorzitter, ten slotte heb ik nog een vraag in verband met zindelijk bestuur en zindelijk omgaan met de instellingen. De eerste

minister heeft ooit verklaard dat het vaststellen van de spelregels volgens welke de verkiezingen worden georganiseerd uiterlijk een jaar vóór de verkiezingen moet kunnen gebeuren. Nadien zou dit volgens de eerste minister onverantwoord zijn. We zijn nu 5 juni en het is volgens mij zeer onwaarschijnlijk dat dit voorstel, dat door de regering werd opgesteld maar door parlementsleden uit de meerderheid werd ingediend, vóór september, oktober of november zal worden goedgekeurd. Hoe gaat de eerste minister om met deze timing? Komt hij terug op zijn verklaringen? Graag daarop de reactie van de eerste minister.

03.02 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de eerste minister, wij vragen u natuurlijk niet om ons een tijdschema op te leggen. Trouwens, wij hebben begrepen dat er vanuit de meerderheid geen urgentie werd gevraagd voor dit wetsvoorstel, maar dat nu een poging werd ondernomen om dit nog op de agenda te plaatsen. Wij vragen heel zeker niet om uw tussenkomst zoals u dat hebt gedaan inzake de dotaties aan de monarchie. In de kern en in de regering mag u rustig bespreken wat daar moet worden besproken en in het Parlement wat hier moet worden besproken. U zult zeker begrijpen dat wij u hier interpellieren over deze aangelegenheid, omdat iedereen het er over eens is dat dit pro forma een wetsvoorstel is, maar de facto de omzetting is...

03.02 Geert Bourgeois (VU&ID): Tout le monde sait, bien entendu, qu'il s'agit en théorie seulement d'une proposition de loi et qu'en réalité, il s'agit d'un texte du gouvernement qui traduit une partie de l'accord gouvernemental. C'est la raison de notre interpellation.

03.03 Hugo Coveliers (VLD): Dat is niet waar! Waar haalt u dat?

03.04 Geert Bourgeois (VU&ID): Goed, mijnheer Coveliers, dan zullen wij straks voorlezen wat de vice-eerste minister eerlijk heeft geantwoord vorige week. Hij gaf ten minste ruitelijk toe dat dit de omzetting was van het regeerakkoord van 26 april. Hij zei bezig te zijn met een antwoord te schrijven op de bezwaren van de Raad van State. Hij gaf eerlijk toe niet volledig te kunnen antwoorden, wat echter enkele dagen later wel zou kunnen. Tegen dat de interpellatie aan de eerste minister zou worden gehouden, zou ik volgens hem mijn antwoord hebben. Laten wij daarin dus duidelijk zijn en elkaar geen mietje noemen. Dit is een wetsvoorstel pro forma. Het is de omzetting van het akkoord van 26 april. De vice-eerste minister was zo eerlijk dat te bevestigen. Het lijkt mij niet onbelangrijk, mijnheer de eerste minister, dat u nu uw antwoorden kenbaar maakt op de bezwaren van de Raad van State. U hebt er trouwens al op gereageerd via een Belgabericht.

(woordenwisseling met enkele leden)

03.05 Eerste minister Guy Verhofstadt: U komt op een totaal verkeerd moment met uw interpellatie, als er pas vanmorgen een beslissing is gevallen.

03.05 Guy Verhofstadt, premier ministre: Votre interpellation a été mal programmée.

De **voorzitter:** Mijnheer de eerste minister, laat u toch de interpellanten eerst aan het woord vooraleer uw antwoord te geven!

03.06 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de eerste minister, wij weten wel dat u liever helemaal geen oppositie meer hebt, dat hebben wij daarstraks gehoord. Misschien kunt u ook het Parlement nog afschaffen? Deze interpellatie werd ontvankelijk verklaard door de voorzitter van deze Kamer. Hij heeft inderdaad gezegd dat, vermits het kabinet van de eerste minister publiek en via de pers

03.06 Geert Bourgeois (VU&ID): Le Conseil d'Etat a déjà fait part de ses objections et le gouvernement y a réagi ouvertement dans la presse. Il est dès lors tout à fait normal que la

antwoordt op de opmerkingen van de Raad van State, de oppositie de eerste minister mag ondervragen over zijn antwoord op die objecties. Als dit al niet meer kan, dan kunt u misschien inderdaad het Parlement best afschaffen. Minister Vande Lanotte heeft vorige week gezegd dat hij het antwoord aan het opstellen was, dat het bijna klaar was en dat wij van u een antwoord zouden krijgen.

Buiten de punten die de Raad van State aanhaalt, heb ik nog een bijkomende vraag. De heer Leterme heeft het al aangehaald. Het eerste punt is de taalkeuze van de kandidaten in Brussel-Halle-Vilvoorde. Is dat een bijkomende verkiesbaarheidvoorwaarde? Is dat strijdig met artikel 64 van de Grondwet?

Het tweede punt is de regeling voor Louis Michel. Voor hem werd een afzonderlijke regeling uitgedokterd. Er is namelijk een bepaling opgenomen dat men tegelijkertijd mag kandideren voor Kamer en Senaat. In dit geval heeft men gezegd dat als Louis Michel dat doet, hij ook kandidaat mag zijn voor de Kamer in Brussel, wat dus niet kan. Men wil dus bepalen dat wie kandidaat is voor de Kamer en de Senaat, alleen voor de Kamer mag kandideren in de eigen kieskring. Alle andere kandidaten voor de Kamer hebben overeenkomstig artikel 64 van de Grondwet die vereiste niet. De Raad van State vindt dit strijdig met artikel 64.

De Raad van State maakt de opmerking dat er een zetelverschuiving tussen Brussel-Halle-Vilvoorde en Leuven mogelijk is, precies omdat die kiezers een keuze zullen kunnen maken tussen Nederlandstalig en Franstalig.

Volgend punt is het gelijkheidsbeginsel voor kiezers enerzijds en kandidaten anderzijds in Brussel-Halle-Vilvoorde en Leuven. Kiezers uit Brussel-Halle-Vilvoorde kunnen slechts voor een Leuvenaar stemmen als zij de Nederlandstalige taalkeuze maken, wat natuurlijk evident is.

Maar, voor Franstaligen in Nijvel kan dat natuurlijk niet. Daar zit u met die apparentering uitzondering. Daar maakt u die sprong niet. De Raad van State zegt dat wanneer een kiezer voor een Leuvenaar wil stemmen, hij zich tot de Nederlandse taalgemeenschap moet bekennen. Dat kan strijdig zijn met het gelijkheidsbeginsel. Omgekeerd, de Nederlandstalige kandidaten uit Brussel-Halle-Vilvoorde kunnen en moeten ook stemmen ronselen in Leuven. Franstalige kandidaten kunnen en mogen enkel stemmen ronselen in Brussel-Halle-Vilvoorde. Er is dus een ongelijke behandeling van de kandidaten binnen een en dezelfde kieskring.

Het vijfde bezwaar van de Raad van State houdt verband met de lijstverbinding. U stelt als algemeen principe geen lijstverbinding meer. Dat is immers volgens u heel nefast en komt neer op lotje trekken, reden waarom u die praktijk wilt afschaffen in heel het land. Dat doet u uitgerekend voor de Franstalige kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde en Nijvel niet. Dat gaat natuurlijk over een heel groot pak kiezers. Ik weet niet precies over hoeveel procent van de kiezers het gaat, ergens tussen 10% en 15% waarschijnlijk. Hoe verantwoordt u dat onderscheid voor zo'n belangrijk deel van de kiezers?

Het zesde bezwaar houdt verband met de kiesdrempel, die volgens een aantal auditeurs bij de Raad van State strijdig kan zijn met het

Chambre ait la possibilité d'interroger le premier ministre.

Quelles sont en réalité les objections formulées par le Conseil d'Etat à l'égard de la réforme de la législation électorale que propose le gouvernement?

Le choix linguistique des candidats de la circonscription de Bruxelles-Hal-Vilvorde est un critère d'éligibilité supplémentaire et constitue, par conséquent, une violation de l'article 64 de la Constitution.

Il y a aussi la mesure spécifique élaborée afin d'empêcher que Louis Michel se présente pour la Chambre dans l'arrondissement de Bruxelles-Hal-Vilvorde.

Le choix linguistique obligatoire peut résulter en un glissement de sièges de Bruxelles-Hal-Vilvorde à Louvain. Le principe d'égalité est violé parce que, par la voie du choix linguistique, les électeurs néerlandophones à Bruxelles-Hal-Vilvorde pourront élire des candidats à Louvain, alors que les francophones ne pourront élire des candidats à Nivelles.

Le système d'apparement est supprimé partout, sauf précisément à Bruxelles-Hal-Vilvorde et à Nivelles. Il s'agit de 10 à 15 pour cent des électeurs. Comment cette distinction peut-elle être justifiée?

Le Conseil d'Etat fait ensuite remarquer que le seuil électoral pourrait être incompatible avec la représentation proportionnelle.

Il y a aussi le problème du traitement différent de Louvain et de Bruxelles-Hal-Vilvorde. Tous les votes émis à Bruxelles-Hal-Vilvorde sont pris en compte. On répartit ensuite les votes entre les partis ayant atteint le seuil électoral. Cette opération engendrera un glissement de un ou même de deux sièges de listes

systeem van de evenredige vertegenwoordiging.

Mijnheer de minister, ik kom nu tot het zevende punt waarvoor ik uw aandacht vraag. Dat houdt verband met enerzijds de wel of niet gelijke behandeling tussen Leuven en Brussel-Halle-Vilvoorde, en anderzijds met de verdeling van de Franstalige en Nederlandstalige zetels in de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde. Voor die verdeling laat u eerst alle stemmen meespelen, ook die voor partijen die geen 5% halen. Dat is toch zo? Alle in Brussel-Halle-Vilvoorde uitgebrachte stemmen tellen mee, ook die voor partijen die de kiesdrempel niet halen. Achteraf gaat men de zetels natuurlijk verdelen tussen de partijen die aan 5% komen, waardoor er volgens alle berekeningen een verschuiving komt van minstens één zetel van de Nederlandstaligen naar de Franstaligen. Waarom? Omdat – en dat valt historisch te bewijzen – er vorige keer 48.000 stemmen waren, reststemmen, verloren stemmen, waarvan slechts een klein percentage op Nederlandstalige lijsten werd uitgebracht. Van die 48.000 stemmen werd het grootste deel op Franstalige lijsten uitgebracht. Die zullen dus meegeteld worden voor de te verdelen pot wat de zetels betreft, maar dat zal achteraf in het nadeel van de Nederlandstaligen blijken te zijn. Er zijn zelfs berekeningen waaruit blijkt dat er twee zetels zouden verloren gaan voor de Nederlandstaligen.

néerlandophones vers des listes francophones. La même liste est présentée à Bruxelles-Hal-Vilvorde et à Louvain. J'ai compris que le seuil électoral de 5 pour cent doit être atteint dans chaque district.

En dan zijn er nog die kieskringen. Overal in het land zijn er kieskringen. Voor Brussel-Halle-Vilvoorde en Leuven zijn er natuurlijk twee kieskringen voor de Nederlandstaligen, maar de lijsten zijn dezelfde. Zelfs wanneer men een lijst indient met bijvoorbeeld uitsluitend inwoners uit het arrondissement Leuven die zich in hoofdzaak tot die kieskring richt, doet die lijst ook mee in de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde. Die lijst moet dan 5% halen, niet alleen in de eigen kieskring maar ook in het geheel van de twee kieskringen. Zo begrijp ik toch artikel 23. Mijnheer de eerste minister, zitten we daar niet met een ongelijke behandeling? In heel het land geldt dan een kiesdrempel van 5% in de eigen kieskring, maar hier geldt de 5% niet in de eigen kieskring maar in de samengevoegde Nederlandstalige kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde en Leuven. Ik denk dat het niet onbelangrijk is dat u op die vraag een antwoord geeft.

03.07 Filip De Man (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, eerst en vooral wat de natuur van het stuk betreft, men heeft het over een wetsvoorstel. De heer Coveliers maakt zich zeer druk wanneer men durft te opperen dat het eigenlijk om een wetsontwerp gaat. Ik kan alleen maar vaststellen, mijnheer Coveliers, dat als het geen ontwerp is, als de tekst niet bekostuurd is in de zestien, u zo meteen gaat interpellieren over uw eigen voorstel!

(...)

Dat is wel bijzonder grappig.

In ieder geval, ik zal natuurlijk niet zoals de heer Bourgeois nog eens alle bezwaren herhalen die door de Raad van State zijn opgeworpen. Misschien kan het volstaan met een paar concrete punten.

Eerst en vooral heb ik een opmerking in verband met Brussel-Halle-Vilvoorde. Voor alle duidelijkheid zou ik van u het volgende willen vernemen. Er komen dus twee aparte groepen: Vlamingen van

Brussel-Halle-Vilvoorde en Vlamingen van Leuven. Moet men, zoals er staat in artikel 23, respectievelijk in Leuven én in Brussel-Halle-Vilvoorde 5% halen bij die twee groepen? Dat is toch een vrij cruciale vraag, niet het minst voor de heer Bourgeois.

(...)

Tweede vraag: komt er nu eindelijk eens duidelijkheid?

03.08 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: (...)

03.09 **Filip De Man** (VLAAMS BLOK): Het is toch nuttig dat we dat eindelijk eens weten.

03.10 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: (...)

03.11 **Filip De Man** (VLAAMS BLOK): Als u niet wilt antwoorden, dan zegt u het maar, dan stoppen we meteen!

(...)

Mijn tweede vraag, die misschien eindelijk eens kan worden beantwoord, luidt: hoe zit het nu precies met die twee lijsten? In Brussel-Halle-Vilvoorde heeft men dus lijsten met 22 kandidaten en in Leuven blijktbaar ook. Zijn die in alle opzichten identiek? Is het zo dat bijvoorbeeld Janssens op nummer 1 staat in Leuven en op nummer 1 in Brussel en Peeters op nummer 2 in Leuven en op nummer 2 in Brussel? Zijn het, mijnheer de eerste minister, volkomen identieke lijsten?

Een volgend punt gaat over het verlies aan Vlaamse zetels. U hebt toen een drietal weken geleden het politieke feit werd besproken, gezegd dat die zetel in Brussel-Halle-Vilvoorde zowel de Nederlandstaligen als de Franstaligen kan toekomen. Ondertussen blijkt dat hoe dan ook er al één zetel naar de Franstaligen verschuift. Dat betekent dat de verhouding 11/11 verschuift naar 10/12 in het voordeel van de Franstaligen. Uit de berekeningen blijkt dat daar nog een bijkomende zetel richting Franstaligen gaat, zodanig dat we zo stilaan naar een situatie gaan van 9/13.

Dat heeft ook repercussies op het ingewikkeld systeem dat u bedacht hebt voor de nieuwe Senaat die er ooit aan staat te komen, tenminste als u volgende keer opnieuw de lakens uitdeelt in de regering. Immers, daar kan ook één zetel en in het allerslechtste geval zelfs een tweede zetel verdwijnen, omdat er rekening wordt gehouden met de resultaten voor de Kamer. Stel dat we bij de federale verkiezingen volgend jaar één tot twee zetels verliezen wegens de demografie en wegens de massale naturalisaties in Brussel, waarvan 98% van de nouveaux Belges Franstalig zal kiezen, dan zou er nog wel eens een derde zetel kunnen verdwijnen bij de daaropvolgende verkiezingen. In de Senaat zouden we dan wel eens één en misschien zelfs twee zetels kunnen verliezen. Uiteindelijk, mijnheer Coveliers, komen we tot een systeem waarbij we niet twee of drie maar zelfs vier of vijf zetels kunnen verliezen als men Kamer en Senaat samen bekijkt. Ik vind het toch, mijnheer de eerste minister, van u die toch nog altijd ook Vlaming bent, nogal kras dat u dergelijke hervorming door wilt duwen.

03.11 **Filip De Man** (VLAAMS BLOK): En substance, il s'agit évidemment d'un projet de loi et non pas d'une proposition de loi, sans quoi M. Coveliers serait en train de développer une interpellation sur sa propre proposition.

Les partis flamands doivent-ils obtenir 5% des voix aussi bien à Louvain qu'à Bruxelles-Hal-Vilvorde pour conquérir un siège? Les listes doivent-elles être totalement identiques dans les deux arrondissements? Quoi qu'il en soit, un siège sera abandonné aux francophones mais il semble à présent que les Flamands devraient en perdre un deuxième siège, ce qui pourrait se traduire au Sénat par le transfert d'un ou deux sièges du côté francophone. Sans parler des nombreux étrangers naturalisés qui participeront aux prochaines élections.

Le ministre Vande Lanotte a indiqué que les parlements pourraient s'occuper des traités. Cela se fera-t-il à la majorité simple ou un groupe plus restreint pourra-t-il dénoncer un traité?

Comment l'égalité représentation des ministres communautaires sera-t-elle garantie dans le nouveau Sénat?

Wat het evocatierecht van de Senaat betreft, is er daarnet uitleg gegeven maar onvoldoende. Men heeft gezegd dat de deelparlementen de verdragen naar zich toe kunnen trekken, maar mij is geheel onduidelijk of dat gaat bij gewone meerderheid, dan wel of de oppositie nog de kans wordt gelaten om een verdrag te evoceren. Als wordt gewerkt met een gewone meerderheid, dan zal bijvoorbeeld de oppositie in het Vlaams Parlement niet meer bij machte zijn om een verdrag naar zich te trekken en kan een minderhedenverdrag, zoals dat waarover de voorbije weken en maanden zoveel gesproken is, gewoon worden doorgesluisd met het akkoord van de federale regering en van de meerderheid in het Vlaams Parlement. Dan heeft de oppositie daarin niets meer te piepen.

Dat zijn toch gevaren die u, indien u nog enige Vlaamse reflex hebt, ter harte zouden moeten gaan.

Tot slot heb ik een vraagje over de regeling waarbij men gemeenschapsministers – stel u dat voor! – in de toekomstige Senaat zou laten zetelen. Bedreigt men daarmee niet het principe van evenredige vertegenwoordiging? Hoe gaat men dat precies verdelen? Ook dat is helemaal niet duidelijk. Ik vrees dat daaruit een truc zou kunnen voortvloeien. Men zou immers uit het Parlement evenredig 25 mensen kunnen halen en dat aantal dan op een andere manier aanvullen met een aantal ministers, waardoor de evenwichten worden doorbroken.

Mijnheer de eerste minister, in elk geval is het Vlaams Blok gekant tegen de voorstellen, die wel degelijk uw voorstellen zijn. In feite vormen ze een ontwerp. De adviezen van de Raad van State zijn erg duidelijk. Op een aantal punten gaat u uit de bocht. Wij zijn zeer benieuwd naar de antwoorden die u terzake zal geven.

03.12 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, collega's, er wordt telkens geklaagd over de teloorgang van het Parlement. Nu ondergraaft men eigenlijk die werking. Dat is een merkwaardige situatie. Er werd een voorstel geformuleerd. De Raad van State gaf daar adviezen over. Aan de Raad van State werden antwoorden bezorgd. Blijkbaar heeft de Raad van State soms problemen om het adres te vinden. Mijn adres schijnt de Raad van State bijvoorbeeld niet te hebben gevonden. Bijgevolg is het nogal eigenaardig dat over dat advies van de Raad van State, dat vanaf volgende week in deze Kamer moet worden besproken, de eerste minister nu wordt geïnterpelleerd. Ik wil erop wijzen dat het nutteloos dubbelwerk is. Eén van de argumenten die gebruikt worden om de Senaat af te schaffen, is precies het dubbelwerk. Eigenlijk wordt er nu bijgedragen tot het machtsverlies van dit Parlement. Ik wil duidelijk zeggen dat de eerste minister nu niet moet antwoorden op een advies van de Raad van State dat werd gegeven over een wetsvoorstel. Dat zal bij de bespreking gebeuren. De eerste minister is natuurlijk vrij te doen wat hij wil. Ik vind echter dat het niet aan de eerste minister toekomt om dat nu te doen.

Mijnheer De Man, wilt u even democraat zijn? Ik zal ingaan op uw kritiek en de kritiek van de Raad van State. Het voorstel was om de Raad van State een maand te geven. Blijkbaar heeft de voorzitter van de Kamer die termijn ingekort. Daardoor is er blijkbaar geen reactie

03.12 Hugo Coveliers (VLD): Certains membres se plaignent régulièrement du fait que le Parlement est privé de ses moyens et, à présent, d'aucuns en hypothèquent eux-mêmes le fonctionnement. Il existe une proposition, pour laquelle le Conseil d'Etat a rendu un avis, et qui sera examinée en cette assemblée à partir de la semaine prochaine. Pourquoi interpellier le premier ministre à ce sujet aujourd'hui? C'est une perte de temps. Ce n'est pas le rôle du premier ministre, qui, du reste, est libre d'agir comme bon lui semble, de réagir ici et maintenant à cet égard.

Il avait été proposé que le Conseil d'Etat dispose d'un mois pour rendre son avis mais manifestement, le président de la

geweest op de vragen van de Raad van State.

Mijnheer Letermé, ik kan mij voorstellen dat u de democratische gang van zaken in een meerderheid op dit ogenblik niet kunt volgen. Dat is typisch aan deze meerderheid. Het democratisch gehalte is blijkbaar hoger dan andere meerderheden, waar ook ter wereld.

(...)

Het advies van de Raad van State heeft, op tweederde van een pagina na, volledig betrekking op de problematiek van Brussel-Halle-Vilvoorde. In tegenstelling tot het karikaturiseren ervan door sommigen, reageert de Raad zeer behoedzaam, vaak ook in vraagvorm. Ik vind dat wij de vragen van de Raad van State inderdaad moeten overwegen. Sommige van die vragen kunnen eventueel leiden tot het formuleren van amendementen en het verduidelijken van de tekst. Ik zal dat trouwens samen met de andere indieners doen bij de bespreking in de commissie. Er is de problematiek van de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. De Raad heeft het daar ook over.

Zoals gebruikelijk ontvangen wij daarover momenteel een aantal e-mails.

Men zou dit kiesarrondissement kunnen splitsen, men zou kunnen werken met gewaarborgde vertegenwoordigingen, men zou ook de horizontale splitsing kunnen doorvoeren, in tegenstelling tot de verticale splitsing die de Vlamingen meer zetels zou kosten. Men kan ook het status quo handhaven.

Ik vind dat elk van de vooropgestelde oplossingen, zelfs de handhaving van een status quo in Brabant – in een gewijzigde wetgeving voor de rest van het land – problemen zal oproepen. Ik ben bereid over deze problemen in verband met de grondwetsartikelen over de verkiezing van de Kamer te discussiëren. Persoonlijk vind ik evenwel de opmerkingen over het gelijkheidsbeginsel belangrijker.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, collega's, ten gronde wens ik te stellen dat de Raad van State eerst opmerkt dat het nieuwe voorgestelde systeem geïnspireerd is op dat van de Senaat. Men stelt dan de vraag of het verantwoord is dat dit systeem zomaar wordt overgeplant naar de Kamer, gezien de Grondwet "op gevoelig verschillende wijze beide verkiezingen regelt". Dit is uiteraard zo. Voor de Kamer wordt niet met kiescolleges gewerkt, terwijl voor de Senaat wel met twee kiescolleges wordt gewerkt.

Tijdens de voorbereiding van dit voorstel is wel degelijk gediscussieerd over de mogelijkheid om ook voor de Kamer met kiescolleges te werken. Het zou geen slechte oplossing zijn, al bestaat voor deze werkwijze bij de Senaat een basis onder de vorm van artikel 67 van de Grondwet. Voor de Kamer bestaat een dergelijke basis niet en het gaat hier niet over een grondwetsherziening.

Bij de behandeling in de commissie zal ik nog verwijzen naar een advies van de Raad van State over het toenmalige artikel 56 met betrekking tot een voorstel uit 1989. Door henummering heeft dit

Chambre a réduit ce délai. La quasi-totalité de l'avis porte sur Bruxelles-Hal-Vilvorde. Certains commentaires émis par le Conseil d'Etat sous la forme d'interrogations peuvent donner lieu à des amendements tout à fait justifiés.

Parmi les différentes options figurent la scission horizontale ou verticale de Bruxelles-Halle-Vilvorde, une représentation garantie, voire le *statu quo*. Chaque solution se heurtera à des problèmes si la législation électorale demeure inchangée pour le reste du pays.

Une autre question du Conseil d'Etat est de savoir si une législation électorale calquée sur le système en vigueur pour le Sénat peut s'appliquer telle quelle à la Chambre, à présent que la Constitution règle les deux élections de manière sensiblement différente. Cette question a fait l'objet de discussions lors de la préparation de la proposition de loi. La Constitution n'offre aucun fondement pour les collèges électoraux de la Chambre, alors leur répartition pour le Sénat est régie par l'article 67 de la Constitution.

Pour le Conseil d'Etat, la condition linguistique crée une condition supplémentaire d'éligibilité et est donc contraire à l'article 64 de la Constitution. Je pense que le choix de la langue ne sera pas contrôlé dans la mesure où la déclaration du candidat comporte un choix clair en faveur d'une liste donnée.

Le Conseil d'Etat considère qu'il y a un problème en ce qui concerne la domiciliation obligatoire présumée dans une circonscription électorale pour l'obtention d'un siège à la Chambre. Nous devons tenir compte de cette critique dans un amendement, ce qui ne sera pas

artikel het cijfer 69 gekregen. Rekening houdend met het toenmalige advies zullen wij moeten concluderen dat de kritiek enigszins zinloos is, ofwel moet men stellen dat het advies intussen veranderd is. Men moet dan wel duidelijk stellen welk advies geldig is: dat van 1989 of de huidige interpretatie die er door sommigen aan wordt gegeven. De inhoud van de artikelen is immers niet gewijzigd. Dit is een boeiende discussie, waarmee wij zeker een middag kunnen vullen, maar waaruit wij zeker zullen uitgeraken, rekening houdend met de deskundigheid inzake grondwettelijk en administratief recht van de drie interpellanten.

Het tweede grote punt van kritiek van de Raad van State – namelijk op artikel 8 – betreft de vraag of de taalkeuze in Brussel-Halle-Vilvoorde een bijkomende verkiesbaarheid vormt en dus tegengesteld is aan artikel 64 van de Grondwet. Men stelt de vraag of de taalverklaring enkel zal worden getoetst op haar formele correctheid, ofwel of men werkelijk zal nakijken of de Nederlandse of Franse taalaanhangigheid reëel is. Opnieuw wil ik verwijzen naar een vroeger advies, gegeven ten tijde van het Egmontpact. Toen heeft de Raad van State gezegd dat dit geen verkiesbaarheidsvoorwaarde was.

(...)

Mijnheer de voorzitter, men interpelleert de eerste minister over een voorstel dat ik heb ingediend.

03.13 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): De heer Coveliers is blijkbaar lid van de regering, want hij antwoordt op interpellaties.

03.14 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer Laeremans, laat mij toe te antwoorden.

Naar mijn gevoel zal die taalkeuze niet worden gecontroleerd en maakt men door de taalkeuze duidelijk dat men slechts stemmen zal kunnen halen binnen de arrondissementen Brussel-Halle-Vilvoorde en Leuven. Men zal hierdoor vermijden dat Franstalige kandidaten systematisch naar Nederlandstalige lijsten gaan.

Zulks zal vermijden dat Franstalige kandidaten systematisch naar Nederlandstalige lijsten overstappen. Bij de verdeling van de 22 zetels van Brussel-Halle-Vilvoorde zouden ze wel eens in het eigen vlees kunnen gaan snijden. De Raad van State werpt de vraag op wat er dan moet gebeuren met een Duitstalig persoon woonachtig te Brussel. Het antwoord hierop is eenvoudig. Die persoon doet net hetzelfde als een genaturaliseerde Chinees die in Brussel woont: zeggen of hij Nederlandstalig of Franstalig is. Dat is het eenvoudige antwoord op de vraag van de mensen van de Raad van State, die ik hun graag had medegedeeld, maar wegens de snelheid waartoe ze werden verplicht, heb ik dat niet kunnen doen.

Een derde punt van kritiek behandelt de vermeende verplichting dat een kandidaat voor de Kamer in een kieskring zou moeten gedomicilieerd zijn. Ik weet dat de minister van Institutionele Hervormingen daarover in deze commissie zijn mening heeft gegeven. Zijn mening is goed gestoffeerd, maar ik denk dat het toch erg belangrijk is, mijnheer de voorzitter, om daarover een ernstige discussie te hebben. Wie beweert dat het op maat van minister

chose aisée.

La principale critique du Conseil d'Etat concerne la violation du principe d'égalité. En la matière, la Cour d'arbitrage peut effectuer un contrôle. Cette cour a dit dans des arrêts précédents que le législateur pouvait prévoir une différence de traitement à condition de la motiver clairement.

03.14 Hugo Coveliers (VLD): Un seuil électoral n'est pas antidémocratique. Toutefois, il ne peut être trop élevé car il faut laisser une chance aux petits partis d'être représentés.

Les résultats du recensement ont été entre-temps publiés. Ils ne l'étaient pas lorsque la proposition a été déposée mais celle-ci prévoit que nous devons nous baser sur ces résultats.

Certains points peuvent en effet être affinés sur la base de l'avis du Conseil d'Etat. La menace de saisie de la Cour d'arbitrage ne me fait pas peur. Il s'agit en effet d'une institution sérieuse qui reconnaîtra qu'un juste milieu a été gardé pour Bruxelles-Halle-Vilvoorde et qu'une bonne initiative a été prise pour s'attaquer à ce brûlot communautaire.

Michel is gemaakt, weet van de hele voorbereiding niets af. Het staat niet op maat van de heer Michel maar – inderdaad, mijnheer Bourgeois – op maat van minister Onkelinx.

(...)

Mijnheer Bourgeois, dat hebt u blijkbaar toch goed begrepen.

(...): Proficiat!

03.15 Hugo Coveliers (VLD): Tussendoor wil ik toch nog even zeggen dat de vraag over het verplicht halen van de 5% in Leuven of Brussel letterlijk op pagina 30 in artikel 23, ten derde, van het wetsvoorstel staat vermeld. U moet het maar eens lezen, dan zult u merken dat men minstens 5% van het algemeen totaal van de geldig uitgedrukte stemmen van al deze lijsten moet behalen. Het staat er uitdrukkelijk in vermeld en maakt deze vraag dus totaal overbodig.

De **voorzitter:** Mijnheer Coveliers, u praat dubbel zo lang als uw tijd u toelaat. U moet afronden.

03.16 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik maak in deze commissie geen misbruik van uw tijd. Ik zou wel de kans willen hebben om te antwoorden op de opmerkingen van mijn collega's over het door mij als hoofdindiener ingediende wetsvoorstel. Wanneer men beweert dat zulks geen wetsvoorstel is, dan moet men mij de kans laten om mijn gelijk te bewijzen. In een rechtsstaat heeft de aangeklaagde het recht om zich te verdedigen. Ik wens die verdediging dan ook te voeren, los van uw minuutjes. U hebt trouwens ook gezegd dat u zich ook niet houdt aan minuten en dagen.

03.17 Yves Leterme (CD&V): Let erop uw draad niet te verliezen.

03.18 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer Leterme, ik verlies mijn draad helemaal niet. De enige reden waarom ik een aantal elementen op papier heb gezet is omdat ik me moet beperken. Wanneer ik me niet moet beperken dan zal ik voor de vuist de gepaste uitleg geven. Daar heb ik geen enkel probleem mee, integendeel. Het improviseren ligt me beter dan het aflezen. Ik hoor hier zo veel aflezen en lullen dat ik het liever zelf zeg.

Ik ben ervan overtuigd dat we in een amendement rekening moeten houden met de kritiek van de Raad van State op de domiciliëringverplichting. Het zal echter niet gemakkelijk worden omdat we dan niet ver verwijderd zijn van een apparenteringsysteem waarbij kennis van de hogere wiskunde een vereiste is. Dit leidt ons helemaal tot in Absurdistan. Bij de bespreking zal het dus belangrijk zijn om te kijken of de tekst betreffende deze pijnpunten dient te worden gewijzigd.

Dit brengt ons tot punt 5, de moeilijkste kritiek van de Raad van State. Moeilijk, omdat er niet alleen rekening wordt gehouden met de interpretatie van het advies van de Raad van State, maar ook omdat er wordt gesproken over de schending van het gelijkheidsbeginsel. In ons systeem is het mogelijk – ik ben hier zeker geen voorstander van, maar de mogelijkheid is er – om de adviezen van de Raad van State naast zich neer te leggen. De schending van het

gelijkheidsbeginsel zorgt echter voor een toetsing van een gerechtelijke instantie, namelijk het Arbitragehof.

Ook daar zullen wij in het kader van een aantal arresten van het Arbitragehof, onder andere het arrest nummer 90 van 1994, zullen wij aantonen en misschien zelfs expliciteren in de tekst dat er geen sprake is van discriminatie. We hebben dat trouwens ook al gedaan in ons antwoord aan de Raad van State. Jammer genoeg heeft hij daar niet meer op gereageerd.

Het Arbitragehof heeft zeer duidelijk gesteld dat – ik zal de volledige argumentatie niet voorlezen; ik zal dat doen bij de behandeling in commissie – het de wetgever behoort om de verschillen in behandeling te motiveren. U weet dat volgens het Arbitragehof een bepaalde vorm van discriminatie toelaat wanneer men daarmee een geoorloofd doel wil bereiken en wanneer er geen andere mogelijkheid bestaat om dat geoorloofd doel te bereiken. Dat heeft het Arbitragehof al in een aantal arresten gezet, ook arresten die in verband stonden met de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde, namelijk in verband met de verkiezingen voor het Europees parlement. Ik bespaar u de lectuur. Ik heb de verwijzingen wel opgeschreven, mijnheer Leterme. Mijn juridische opleiding vraagt mij dat ik arresten ten minste juist citeer en dat zal ik doen tijdens de commissiebespreking.

De **voorzitter**: Wordt het geen tijd om te concluderen mijnheer Coveliers? U bent al vijftien minuten aan het woord.

(...)

03.19 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer de voorzitter, dan vraag ik van u, dat u, indien nog een van de collega's het voorstelt alsof ik het wetsvoorstel niet zou kennen, die de mond snoert! Ik neem die beschuldiging niet.

(...)

Ofwel laat u mij uitspreken, ofwel geeft u geen kritiek meer, want u moet mij daartoe de kans geven.

(...)

Mijnheer de voorzitter, ik wijs erop dat de Raad van State een bijzonder interessante vraag stelt over het principe van de evenredige vertegenwoordiging. Eigenlijk geeft men hier de pap in de mond, want men verwijst daar naar het bijzonder interessante artikel van Blérot. Die auteur rondt zijn rechtsvergelijkende analyse af met de vragen wat de reële kiesdrempel is in Duitsland en in Frankrijk, welke kiesdrempels het systeem met zich brengt en welke belemmering het tot gevolg heeft voor kleine partijen die een versplintering teweegbrengen. Hij concludeert dat een kiesdrempel een democratisch gegeven is. Hij voegt er wel aan toe dat die kiesdrempel – ik citeer opnieuw – "niet op een dermate hoog niveau mag worden gezet, dat hij voor praktisch gevolg heeft dat kleine partijen geen kans meer maken op vertegenwoordiging".

Welnu, in Duitsland, Oostenrijk en Zweden wordt een kiesdrempel van 5% gehanteerd. De actuele kiesdrempel, die in West-Vlaanderen hoger is en in Antwerpen lager dan 5%, is een kiesdrempel de facto.

Lees het artikel van Blérot en dan zult u zien dat ook hij dat beweert.

Wat het arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde betreft, men zal inderdaad nog één keer de resultaten van de volkstelling gebruiken, die ondertussen zijn gepubliceerd. U weet dat het de bedoeling was om op de bevolkingsregisters voort te gaan. Bij de opmaak van mijn voorstel kon dat nog niet. Toen waren de cijfers nog niet gepubliceerd en hebben we gesteld dat men zich best daarop zou baseren.

Samenvattend, mijnheer de voorzitter, ik ben graag bereid om met iedereen – men hoeft zelfs niet van goede wil te zijn –, mijn tekst te bespreken. Ik ben bereid om een aantal punten aan sommige kritische opmerkingen van de Raad van State aan te passen en te verfijnen. Ik ben geenszins bevreesd voor het dreigement dat herhaaldelijk naar voren wordt gebracht, dat men naar het Arbitragehof zal stappen, dat de tekst zal vernietigen. Het Arbitragehof is een zeer ernstig lichaam dat vooral zijn rechtspraak steeds maar opnieuw verfijnt.

Het was overigens een van de eerste rechterlijke beslissingsorganen dat zijn rechtspraak via internet verspreidde. Welnu, ik ben er gerust op dat het Arbitragehof ook in het voorstel zoals het thans is geformuleerd, duidelijk zal stipuleren dat vooral voor het arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde een gulden middenweg wordt bewandeld en dat er geen sprake is van enige discriminatie; dat dit, integendeel, een bijzonder lofwaardige poging is om een oplossing te bieden aan een zeer oud, geladen communautair probleem.

Mijnheer de voorzitter, excuseert u mij voor de lichte overschrijding van mijn spreektijd.

De **voorzitter**: U hebt uw tijd veel te veel overschreden, maar goed.

03.20 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Mijnheer de voorzitter, het is goed dat de heer Coveliërs de mogelijkheid kreeg om alle elementen te weerleggen die in de interpellatie naar voren werden gebracht.

Neemt u het mij niet kwalijk, maar wij bevinden ons toch in een absurde situatie. Inderdaad, volgende week start wordt bespreking van dit wetsvoorstel aangevat en zoals gebruikelijk zal de regering hierbij aanwezig zijn, vertegenwoordigd door de minister van Institutionele Hervormingen. Uiteraard zal de regering antwoorden op de vragen van de commissieleden naar haar mening terzake en omtrent de adviezen van de Raad van State en de arresten van het Arbitragehof. De regering zal alleszins aanwezig zijn.

Volgens mij is het absurd hier en nu een discussie aan te gaan over een advies van de Raad van State, terwijl deze voormiddag werd overeengekomen om volgende week dit wetsvoorstel ten gronde te bespreken. Normaal gezien wordt een advies van de Raad van State besproken op het ogenblik van de bespreking van het wetsvoorstel of van het wetsontwerp, naargelang het gaat om een initiatief van het Parlement of van de regering.

Mijnheer de voorzitter, zonder dit alles op de spits te willen drijven benadruk ik dat dit geen goede manier van werken is. Mijn kabinet deed inderdaad een uitspraak over een advies. In feite gaat het

03.20 **Guy Verhofstadt**, premier ministre: M. Coveliërs a déjà précisé et réfuté nombre d'éléments. La semaine prochaine, la Chambre entamera l'examen de cette proposition en présence du ministre Vande Lanotte. Il est donc quelque peu absurde de développer maintenant une interpellation à ce sujet. Je n'ignore pas que l'opposition et mon cabinet ont déjà fait part de leurs réactions à l'avis du Conseil d'Etat par l'entremise de la presse mais tout ceci pourra faire l'objet d'une discussion exhaustive la semaine prochaine.

Tout comme M. Coveliërs, j'ai le sentiment que l'avis prétendument dévastateur ne constitue absolument pas un obstacle infranchissable. De nombreux

terzake om een reactie op een reactie. De heer Bourgeois en wat later de heer Leterme stuurden een bericht de wereld in dat de Raad van State terzake een vernietigend advies had verstrekt en dat er niets meer kon gebeuren. Het wetsvoorstel werd als het ware de grond ingeboord. Op vraag van de journalisten heb ik hierop gereageerd en ik heb die berichten ten stelligste ontkend. De heer Coveliers reageerde eveneens in die zin.

In feite word ik thans geïnterpelleerd over mijn reactie om 19.15 uur op de reactie van de heren Bourgeois om 18.35 uur en Leterme om 19 uur – al ben ik niet zeker van die volgorde – met betrekking tot het advies van de Raad van State. Mijn reactie bestond erin te zeggen dat wat voornoemde leden verklaarden niet helemaal juist was, dat de Raad van State weliswaar een aantal opmerkingen maakte die echter gemakkelijk kunnen worden opgevangen tijdens de werkzaamheden terzake. Meer was er niet.

Wat wij thans doen heeft geen zin aangezien wij nu reeds weten dat volgende week elk punt en elke zin van het advies van de Raad van State zal worden besproken, samen met de regering die trouwens haar mening zal geven indien hiernaar wordt gevraagd. Er is dus geen enkel probleem.

Vervolgens sluit ik mij aan bij het betoog van de heer Coveliers, in de loop van hetwelk hij op elk van de punten een perfect antwoord gaf. Dat zal volgende week nog ruimer en meer in detail gebeuren. Daaruit zal blijken dat de inhoud van het perscommuniqué van de heer Bourgeois van 18.35 uur met betrekking tot het advies van de Raad van State – de heer Leterme was voorzichtiger; hij reageerde alleen op VTM, zonder communiqué – een aantal terechte opmerkingen inhoudt die evenwel perfect op te vangen zijn, althans naar mijn gevoel. De heer Coveliers toonde aan dat mijn gevoel juist was en dat er zich absoluut geen onoverkomelijke problemen voordoen omtrent dit wetsvoorstel.

Ik zal de argumenten van de heer Coveliers niet herhalen, maar alleen op volgorde zetten.

Ten eerste, de Raad van State heeft in het verleden reeds meerdere adviezen over die materie gegeven die perfect kunnen worden gebruikt om de argumentatie die nu door de Raad van State gegeven wordt te weerleggen.

Ten tweede, is er een arrest van het Arbitragehof met betrekking tot het gelijkheidsbeginsel. Het is daardoor klaar en duidelijk dat met betrekking tot Brussel-Halle-Vilvoorde er effectief een specifieke regeling moet komen. De heer Coveliers heeft al naar dat arrest van het Arbitragehof verwezen. Iedereen kan het consulteren, het dateert van 1994. Daar zit de hele argumentatie van het Arbitragehof in om te stellen dat er in deze wetgeving geen probleem is met het gelijkheidsbeginsel.

Mijnheer de voorzitter, om de zaak niet te rekken meen ik dat het beter is om volgende week ten gronde over het wetsvoorstel en het advies van de Raad van State te gaan praten. Voor mij mocht dat al deze middag gebeuren. De adviezen van de Raad van State en het arrest van het Arbitragehof kunnen daarbij worden gebruikt aangezien ze perfecte antwoorden geven op de bemerkingen die hier

éléments peuvent être réfutés sur la base d'avis antérieurs rendus par ce même Conseil d'Etat et d'arrêts de la Cour d'arbitrage.

J'ajouterais que, lors de l'examen de cette proposition de loi, nous calculerons la perte de sièges qui résulterait de la proposition de M. Leterme et de celle de M. Coveliers. Dans le cadre de la première proposition, la perte serait de trois à quatre sièges contre un seul seulement, voire même aucun dans celui de la deuxième.

worden gemaakt.

Ik wou alleen nog even iets zeggen dat buiten het wetsvoorstel omgaat. Men heeft mij het verwijt gemaakt dat er met dit wetsvoorstel een verlies van zetels aan Nederlandstalige kant zou komen. We moeten wel ernstig blijven. Ik heb al een beperkt aantal cijfers gegeven maar we zullen samen met u de berekening maken van een splitsing zoals u die voorstelt en de methode van het wetsvoorstel-Coveliers. Onze berekeningen zijn zeer eenvoudig. Het ligt tussen nul en één, dat weten we niet. Het kan om één zetel gaan of het kan gelijk blijven. Men kan niet zeggen waar de apparenteringszetel zal vallen.

03.21 Filip De Man (VLAAMS BLOK): (...)

03.22 Eerste minister **Guy Verhofstadt:** Mijnheer De Man, blijf nu eens kalm. Kunt u niet op een normale manier discussiëren? Dat is u nog nooit gelukt.

Wat ik wel wil onderstrepen omdat het bestendig terugkomt als ik erover geïnterpelleerd word, is dat met uw voorstel drie tot vier zetels verloren gaan. In heel het circus dat men steeds verkoopt over de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde zoals zij die zien, in plaats van de handige oplossing die wij voorzien, gaan er drie of vier Vlaamse zetels verloren met bovendien een volledige breuk met de Nederlandstaligen in Brussel die definitief aan hun lot worden overgelaten. Dat kan hen echter niet schelen, als het symbool maar boven blijft. Mijnheer de voorzitter, minister Vande Lanotte en mijn medewerkers zullen hier met de cijfers klaarstaan om de illustratie te geven van de dwaze voorstellen terzake en van het handige voorstel dat nu is ingediend met betrekking tot de positie van de Vlamingen in Brussel en in dit land.

03.23 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, collega's, ik stel vast dat de bereidheid van de eerste minister om hierop in te gaan al iets ruimer is dan bij de interpellatie over het Internationaal Perscentrum. Ik neem daar met genoegen akte van. Misschien kan ook de bereidheid om op het andere onderwerp in te gaan groter worden. Wij zullen u zeker de gelegenheid geven om van gedachten te veranderen.

In het kader van een stembusakkoord dat trouwens door niemand wordt ontkend, ook niet door u in de Franstalige pers, blijft de zelfbediening essentieel. Dat blijft het kernelement van wat in de komende weken en maanden moet gebeuren. Ik heb u geïnterpelleerd omdat u zeer snel het advies van de Raad van State gebagatelliseerd hebt. Ik weet intussen waarom dat zeer snel gebeurd is. Het advies van de Raad van State was immers een obstakel voor de zelfbediening. Ik hoor dus al dat men het naast zich zal neerleggen.

Op 10 januari 2002 hebt u nochtans zelf gezegd dat het maar normaal zou zijn dat de Raad van State uitgebreid de kans zou krijgen – u hebt toen gesproken van een maand – om zijn advies op een coherente manier te formuleren, rekening houdend met alle elementen. Ik neem mij voor om, wellicht met andere collega's, de Raad van State daadwerkelijk die kans te bieden want het is

03.23 Yves Leterme (CD&V): Le libre-service demeure la caractéristique essentielle de cette proposition.

Le premier ministre a très rapidement minimisé l'avis du Conseil d'Etat. Il avait jugé normal que le Conseil bénéficie d'un mois pour examiner la proposition. Le Conseil doit également bénéficier du temps nécessaire pour répondre aux réactions à ses critiques.

Le premier ministre n'a rien dit de la nécessité de prendre un arrêté royal déterminant le nombre de sièges par circonscription.

En faisant approuver rapidement la proposition au Parlement, le premier ministre risque de compromettre la crédibilité des

natuurlijk al te gemakkelijk om een negatief advies van de Raad van State te krijgen en vervolgens wat te “chamotteren” met de antwoorden die niet op tijd bij de Raad van State geraken; Men zegt dat er een advies is van de Raad van State, maar heeft niet de moed om de repliek ten aanzien van de terechte opmerkingen van de Raad van State ook voor te leggen aan die Raad. Op die manier zou men het de Raad van State mogelijk maken om de antwoorden op zijn kritiek te toetsen aan de bestaanbaarheid van de Grondwet met het wetsvoorstel. Ik vind dat de Raad van State zeer snel de kans moet krijgen om zich op een serene manier en met voldoende tijd uit te spreken over de pogingen tot antwoord. Mijnheer Coveliers, ik betwijfel niet dat u ondertussen kennis hebt kunnen nemen van die pogingen tot antwoord zodat u ze ook kunt verdedigen maar minister Vande Lanotte was in zijn antwoord op de interpellatie van collega Bourgeois op 29 mei wel duidelijk toen hij zei: “Wij hadden een antwoord, maar ik ging er met mijn kabinet vanuit dat wij een maand de tijd had om hierop te repliceren terwijl het eigenlijk maar ging om 3 dagen”.

Ik heb geen antwoord gekregen in verband met de laatste passage van het advies van de Raad van State die voor de onmiddellijke toekomst toch niet van enig belang is ontbloeit, zijnde het koninklijk besluit dat moet worden uitgevaardigd in uitvoering van de Grondwet ter vaststelling van het aantal te begeben zetels per kiesomschrijving. De Raad van State heeft dit terecht opgemerkt en daar werd in het antwoord niet op ingegaan. Wellicht is dit een onoverkomelijk probleem. Indien u op de ingeslagen weg voortgaat, meen ik dat u inderdaad het risico neemt om iets door het Parlement te sluisen waardoor u de geloofwaardigheid van de kiesverrichtingen op de helling plaatst. Volgens mij is dit de slechtste dienst die men aan de democratie kan verlenen en wij zullen dan ook vanaf volgende week met veel overtuiging maar op een zindelijke manier het debat voeren, zowel over het wetsontwerp dat ondertussen een wetsvoorstel is geworden als over de argumenten van de Raad van State en het antwoord daarop van de heer Coveliers.

Terzake kan ik misschien even wijzen op een eerste tegenspraak tussen de woorden van de heer Coveliers en die van de vice-eerste minister. Vice-eerste minister Vande Lanotte heeft vorige week in antwoord op de vragen van collega Bourgeois over de woonplaatsvereiste een aantal zeer markante uitspraken gedaan. Hij wierp daarbij de tegenstelling op tussen deze formaliteit en een echte verkiesbaarheidsvoorwaarde. Ik stel vast dat de heer Coveliers niet zo duidelijk is en wel in de richting gaat van een eventuele amendement. Ik meen dat we nog wel een aantal tegenspraken zullen ontdekken. Wij zijn in elk geval zeer gemotiveerd om het debat aan te gaan over dit wetsvoorstel. Mocht het nog niet duidelijk zijn: uiteraard is mijn fractie gekant tegen deze zelfbediening in het kader van een stembusakkoord dat nauwelijks wordt ontkend.

03.24 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik zal kort zijn en u mag mij straks de mond snoeren als ik iets heel lelijks zal zeggen aan het adres van de heer Coveliers.

Dit is toch wel Kafka! Mijnheer de eerste minister, ik heb eigenlijk meer appreciatie voor uw vice-eerste minister dan voor u zelf. Vorige week heeft minister Vande Lanotte heel eerlijk gezegd dat het hier gaat om een regeringsontwerp dat men om bepaalde redenen als

scrutins.

Le CD&V est impatient d'entamer la discussion, mais il est opposé au libre-service dans le cadre d'un accord électoral.

03.24 Geert Bourgeois (VU&ID): Je témoigne davantage de respect pour le vice-premier ministre que pour le premier ministre. Celui-là a au moins clairement stipulé qu'il s'agissait d'un projet du gouvernement.

een wetsvoorstel heeft laten indienen. Nog volgens de vice-eerste minister gaat het om de uitwerking van het regeerakkoord van 26 april. Hij heeft in zijn antwoord ook een aantal interessante dingen gezegd over de Senaat, het advocatierecht, de verdragsbevoegdheid, de dubbele meerderheid in Brussel, enzovoort. Op het advies van de Raad van State kon hij evenwel nog niet antwoorden omdat men dat nog aan het bestuderen was. Hij zei ook dat de eerste minister volgende week een antwoord zou kunnen geven op de opmerkingen van de Raad van State.

Voorzitter De Croo vond de interpellatieverzoeken terzake ontvankelijk, maar als ik dan vaststel op welke manier u het Parlement behandelt! Ik meen dat dit in de lijn ligt van uw eerste antwoord en van de uitlating van collega Coveliers die het daarstraks had over het "de mond snoeren" van de oppositie.

De grootste enormiteit die ik heb gehoord, kwam toch wel uit de mond van collega Coveliers maar ze werd door u beaamd. U durft namelijk te beweren dat u hiermee de splitsing doorvoert van Brussel-Halle-Vilvoorde. Dit blijft nochtans een unitaire kieskring.

Dit blijft een unitaire kieskring. Tot tegen de grens van de provincie Antwerpen mag men stemmen voor Franstaligen. De arrogantie waarmee de VLD beweert dat zij eisen van de Vlaamse Beweging uitvoert, is niet meer te doen. Dat is nog nooit uitgegeven! Dit blijft een unitaire kieskring. In Halle-Vilvoorde mag men stemmen voor de Franstalige lijsten uit Brussel en dan gaat u zeggen dat dit een splitsing is! In Gods naam, hoe durft u! Dit is gewoon schandelijk! Er is geen splitsing doorgevoerd.

Als u zegt dat er in ons voorstel veel meer verloren gaat, lees dan eens het regeerakkoord van uw collega Dewael, waartoe uw partij zich heeft verbonden. In deze legislatuur moest de horizontale splitsing worden doorgevoerd, waarmee geen zetels verloren zouden gaan, en dan nog, als er een verloren zou gaan. U spreekt over de verticale splitsing en zegt de Brusselaars af te snijden van Halle-Vilvoorde. Wij pleiten voor de horizontale splitsing, net zoals uw collega's in Vlaanderen pleiten voor de horizontale splitsing. U betaalt hier een prijs aan de Franstaligen voor een regeling die geen splitsing is. U behoudt de unitaire kieskring en geeft minstens een zetel, wellicht twee vrij. Dat is wat u niet durft zeggen in Vlaanderen: u behoudt de unitaire kieskring en u betaalt ervoor. Ik kan best begrijpen dat Louis Michel deze week in de Libre zegt dat hij het paars-groen experiment wil verderzetten. Zij krijgen de paritaire Senaat van u volgende keer, zij krijgen de constitutieve autonomie in Brussel, zij krijgen het fnuiken van de rechten van het Vlaams Parlement in Brussel en zij krijgen een regering waarin Vlaamse partijen voor het eerst uitdrukkelijk, zwart op wit zeggen dat zij de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde niet willen. Dan bestaat het de fractieleider van de VLD hier te zeggen dat zij die splitsing doorvoeren, terwijl op 26 april zwart op wit werd overeengekomen dat men de splitsing niet wil. Dat is schandelijk. Ik hoop dat dit toch een klein beetje doordringt tot de publieke opinie.

03.25 Filip De Man (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, omdat de eerste minister zo vriendelijk was toch op één opmerking te antwoorden, namelijk het verlies van Vlaamse zetels, moet ik toch kort en bondig zeggen dat thans op basis van het aantal inwoners

Il est inouï que M. Coveliers et le premier ministre osent, avec une grande arrogance, prétendre agréer aux revendications du mouvement flamand. Ils affirment mettre en œuvre la scission de Bruxelles-Hal-Vilvorde, qui reste pourtant un arrondissement électoral unitaire.

Quiconque prétendrait que notre proposition entraînera une perte de sièges plus importante ferait bien de relire l'accord de gouvernement. L'arrondissement électoral unitaire est maintenu et nous en payons le prix en termes de sièges. Je comprends que le ministre Michel souhaite prolonger l'expérience de la coalition arc-en-ciel. Il obtiendra l'autonomie constitutive pour Bruxelles, la parité au Sénat et il fait partie d'un gouvernement qui, en avril, a rejeté sans équivoque la scission de Bruxelles-Hal-Vilvorde. C'est un scandale et j'espère que l'opinion publique aura vent de la façon dont ce gouvernement se comporte.

03.25 Filip De Man (VLAAMS BLOK): Le premier ministre ne peut pas ignorer la réalité des chiffres. Aujourd'hui encore,

wordt bepaald waar de zetels vallen. Dat is al schadelijk voor de Vlamingen, maar dat is al lang zo, dat is uw fout niet.

Dat betekent dat een Agalev-zetel meer kost dan een Ecolo-zetel, een SP-zetel meer kost dan een PS-zetel. Dat is al decennia zo, en dat is heel spijtig. Wij zitten nu op 91-59 door die regeling. Wij gaan zakken, dat weet iedereen: Vlaanderen verliest een zetel aan de Franstaligen. Wij gaan naar 90-60. Hoe dan ook gaat er één zetel naar de Franstaligen op basis van de inwonerscijfers die zijn vastgesteld. Er verdwijnt een zetel in West-Vlaanderen. 90-60, dat betekent dat er een zetel wegvalt. Dan zegt uw eigen minister Vande Lanotte vorige week dat er in Brussel-Halle-Vilvoorde een zetel verschuift naar de Franstaligen: wij gaan daar van 11-11 naar 10-12. Dat is een tweede zetel die verdwijnt.

Wij zeggen – en wij niet alleen – dat door de demografie en de massale naturalisaties allicht in Brussel-Halle-Vilvoorde een tweede zetel zal verdwijnen. In totaal zijn dat dus drie zetels minder. Dat maakt dat uiteindelijk Vlaanderen nog 58% van de zetels zal hebben en de Franstaligen 42%. Ik maak mij daar dus druk over. Als u dan zegt dat dit fabeltjes zijn, ben ik benieuwd naar uw antwoord op de woorden van minister Vande Lanotte. Die geeft openlijk toe wat u hier ontkent. Volgens mij kan dat dus niet.

Ten tweede, dit is een hervorming à la carte. Ik heb de naam Onkelinx niet vernoemd, dat deed de heer Coveliers. Mevrouw Onkelinx moest hier op haar wenken worden bediend, maar ook mevrouw Aelvoet en de heer Daems. Het is dus wel degelijk een politieke hervorming, geïnspireerd door de Wetstraat 16. Het is dus geen wetsvoorstel, mijnheer Coveliers.

U bent hier weer meid voor alle werk aan het spelen voor de regering, maar het is een wetsontwerp.

l'attribution des sièges dépend du nombre d'habitants, même si ce système est très contestable.

La répartition actuelle des sièges à la Chambre est la suivante: 91 néerlandophones et 59 francophones. En raison de la disparition d'un siège pour la Flandre occidentale, la répartition prévue par le nouveau système sera de 90 néerlandophones pour 60 francophones. Le vice-premier ministre Vande Lanotte, lui-même, a admis que dans la circonscription de Bruxelles-Hal-Vilvorde, un siège néerlandophone passerait chez les francophones. Par ailleurs, nous sommes persuadés que l'évolution démographique des nouveaux belges s'accompagnera d'un siège supplémentaire pour les francophones. Par conséquent, la répartition des sièges dans la circonscription de Bruxelles-Hal-Vilvorde sera de 9 sièges néerlandophones pour 13 sièges francophones au lieu de l'actuelle parité 11/11. Concrètement, cela signifie que dans le futur, les néerlandophones conserveront 58 % des sièges contre 42 % pour les francophones. La réforme à venir implique probablement un "règlement à la carte" pour certains membres du gouvernement. Cette réglementation fera certainement l'affaire des ministres Onkelinx, Aelvoet et Daems.

03.26 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik ga niet zeggen welk spel anderen hier spelen. Dat moeten ze zelf maar uitmaken. Het kan misschien pijnlijk zijn dat te ontdekken. Wel vind ik het pijnlijk dat wanneer een poging gedaan wordt om vanuit het Parlement, vanuit de meerderheid, een voorstel in te dienen om daarmee duidelijk te zeggen...

(...): (...)

03.27 Hugo Coveliers (VLD): Kijk, men kan zelfs niet ernstig luisteren. Zo geëxciteerd is men blijkbaar wanneer het te moeilijk is om over de inhoud van de tekst te spreken.

Wanneer wij zeggen dat we over dat voorstel willen discussiëren,

03.27 Hugo Coveliers (VLD): Mes propos ont été déformés. J'ai indiqué que je souhaitais amorcer la discussion et le cas échéant, présenter des amendements. Je

gaat men zelfs zover dat men tot twee keer toe mijn woorden verdraait. Eén keer, misschien ter vergissing, toen collega Leterme zei dat er een tegenspraak was tussen wat ik zei en wat blijkbaar minister Vande Lanotte gezegd heeft. Ik heb gezegd dat ik bereid ben daarover te discussiëren in de Kamer. Discussiëren betekent ook dat men elkaar kan overtuigen. Eventueel ben ik dus bereid de tekst te amenderen. Dat heb ik duidelijk gezegd. Ik denk dat er geen enkele tegenspraak is. Wij zullen die discussie ook voeren

ne souhaite pas réagir aux insinuations formulées à mon égard. Je propose d'analyser plus en détail les objections lors de la discussion de la proposition en commission.

Dat de heer Bourgeois onmiddellijk moest beginnen schelden, ligt wellicht aan hemzelf. Misschien heeft dat te maken met iets wat hij heeft meegemaakt de laatste tijd. Dat heeft wellicht te maken met het feit dat hij wat schrik heeft voor bepaalde democratische maatregelen die genomen kunnen worden. Ik ga daar niet op reageren. Ik ben graag bereid om de discussie over de horizontale splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde te voeren, met hem of met om het even wie. Ik ben ervan overtuigd dat ons voorstel perfect aan de kritiek tegemoetkomt.

De **voorzitter**: Dank u voor uw uitleg, mijnheer Coveliers. Mag ik er u wel op wijzen dat een interpellatie in principe tot de regering gericht wordt. U moet toegeven dat ik u een heel eind heb laten afwijken van dat principe. Een interpellatie wordt gericht tot de regering, niet tot de collega's.

Le **président**: J'aimerais rappeler à M. Coveliers qu'une interpellation s'adresse au ministre.

03.28 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: De collega's van de meerderheid.

De **voorzitter**: Mijnheer de eerste minister, het Parlement zal zelf zijn boontjes wel doppen. Dat is geen probleem.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

04 Samengevoegde vragen van

- de heer Karel Van Hoorebeke aan de minister van Binnenlandse Zaken over "het optreden van de politie op een gemeenteraad te Linkebeek ten opzichte van leden van de TAK" (nr. 7173)
- de heer Bart Laeremans aan de minister van Binnenlandse Zaken over "het politieoptreden in Linkebeek" (nr. 7422)

04 Questions jointes de

- M. Karel Van Hoorebeke au ministre de l'Intérieur sur "le comportement de la police à l'égard de membres du TAK lors d'un conseil communal à Linkebeek" (n° 7173)
- M. Bart Laeremans au ministre de l'Intérieur sur "l'action policière à Linkebeek" (n° 7422)

04.01 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, het zou natuurlijk sneller gaan indien de heer Laeremans zich niet telkens aansloot bij mijn interessante vragen. Ik ben dus niet verantwoordelijk voor het verdere verloop van deze vraagstelling.

Mijnheer de minister, op de voorlaatste gemeenteraad in Linkebeek waren verscheidene Vlaamse organisaties aanwezig, waaronder het Taal Aktie Komitee. Toen er op het einde van de zitting Frans werd gesproken, hebben de leden van het TAK hun protest geuit, met als gevolg dat ze door een eenheid van de federale politie naar buiten werden gebracht. De bevelen werden volledig in het Frans gegeven. Nadien is gebleken dat de grote meerderheid van de aanwezige

04.01 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): la fin de l'avant-dernier conseil communal de Linkebeek, des membres du TAK ont été expulsés de la salle par une unité de la police fédérale. Ils avaient protesté contre l'emploi du français à la fin de la séance. La grande majorité des policiers de l'unité étaient francophones et ne parlaient pas – ou à peine – le néerlandais. En outre, leur

politiemannen Franstalig was en Nederlands bijna niet of helemaal niet verstond. Toen een lid van de federale politie daarover werd aangesproken, werd de betrokken persoon als weerspanning beschouwd en werd hij onmiddellijk met bijhorend machtsvertoon op de grond geduwd. Hij werd bij wijze van spreken als een zeer ernstige ordeverstoorder beschouwd.

Mijnheer de minister, ik zou in dit verband enkele vragen willen stellen. Linkebeek is een Nederlandstalige randgemeente, weliswaar met faciliteiten. Is het normaal dat ééntalig Franse ordehandhavers worden ingezet in een faciliteitengemeente? Is het normaal dat, wanneer een opmerking wordt gemaakt over het taalgebruik en wanneer de politie bevelen geeft die men niet verstaat, de betrokkenen worden aangepakt en op de grond worden geduwd alsof zij ernstige ordeverstoorders zijn? Werd een onderzoek gelast naar de feiten en het optreden van de Franstalige ordehandhavers?

04.02 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik zal zo beknopt mogelijk zijn. Ik stel vast dat het collega Van Hoorebeke een beetje stoort dat ik mij bij zijn vraag heb aangesloten. Ik meen echter dat mijn inbreng relevant kan zijn, want ik was zelf aanwezig op die laatste gemeenteraad van april in Linkebeek. Ik was er trouwens ook in mei. Ik kan bevestigen dat er in april Franstalige politiemensen waren. Ik heb het van heel dichtbij meegemaakt, want ook ikzelf heb geprotesteerd tegen het Franstalige getater tijdens de raadszitting. Ik ben ook aangehouden. Misschien is het u ook ter ore gekomen dat ik even heb vastgezeten. Ik bevestig dus wat zich in april heeft afgespeeld.

In mei was dat anders. Op 27 mei waren er geen Franstalige ordehandhavers meer. In die zin is er een verbetering. Ik sluit mij echter aan bij de vraag. Het is immers best mogelijk dat er volgende keer opnieuw Franstalige ordehandhavers zijn. In principe heeft collega Van Hoorebeke uiteraard gelijk.

Ik zou willen weten of de kostprijs van dit hele absurde verhaal al is berekend. Uiteindelijk werd het uitgelokt door de burgemeester. Hij kondigde in een pamflet, dat in alle brievenbussen van de gemeente werd gestopt, aan dat er Frans zou gesproken worden. Hij wist dat er moeilijkheden zouden van komen. Het is dan ook logisch dat niet de belastingbetalers uit het hele land daarvoor moeten opdraaien, maar dat de gemeentekas van Linkebeek daarvoor opdraait en niemand anders. Het gemeentebestuur is zelf verantwoordelijk. Wat is de kostprijs en zal u het op de gemeente verhalen? Wat zult u doen om de heer Van Eycken van zijn kennelijk wangedrag af te helpen? Hij weet immers dat het niet legaal is dat er Frans gepraat wordt. Toch doet hij het. Hij alleen is verantwoordelijk voor de ordeverstoring. Wat zult u daartegen ondernemen?

04.03 Minister Antoine Duquesne: Mijnheer de voorzitter, ik zal vier korte antwoorden op de vier vragen geven.

Ten eerste, als de ordedienst voldoende op voorhand is ingelicht, wordt er zeer zeker rekening gehouden met het taalstelsel van het personeel dat als versterking wordt gestuurd. Wat de betoging van het TAK in Linkebeek op 22 april 2002 betreft, werd pas op vrijdag 19 april versterking gevraagd. Op dat ogenblik was het nog alleen mogelijk om de federale reserves, het zogenaamde piket, als

intervention fut brutale.

Est-il normal que des policiers unilingues francophones soient actifs dans une commune à facilités? Est-il normal que, lorsqu'une personne fait une remarque sur l'emploi des langues, elle soit jetée au sol comme un véritable fauteur de troubles? L'intervention des policiers francophones fait-elle l'objet d'une enquête? Celle-ci a-t-elle déjà débuté?

04.02 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Heureusement, aucun policier francophone n'était présent lors de la séance du conseil communal du 27 mai. Je voudrais cependant poser quelques questions sur l'intervention particulière de la police au début du mois de mai. Qu'ont coûté les provocations du bourgmestre Van Eycken aux contribuables? Ces coûts ne devraient-ils pas être supportés par la commune de Linkebeek? Ce sont quand même les autorités communales qui sont responsables des incidents.

04.03 Antoine Duquesne, ministre: Lorsqu'un service d'ordre est prévenu suffisamment à l'avance, on tient compte de la langue du personnel qui est envoyé en renfort. Les renforts envoyés à Linkebeek n'étaient pas entièrement francophones.

versterking te sturen.

Dat piket is echter niet eentalig Frans: het is samengesteld uit twee secties van negen man, waarvan een sectie met politieambtenaren van het Nederlandstalige taalregime en een sectie met politieambtenaren van het Franstalige taalregime. Er bestaan geen tweetalige secties. In dergelijke omstandigheden wordt zoveel mogelijk vermeden dat Franstalige ordehandhavers in contact komen met Nederlandstalige manifestanten. In het voorliggende geval zijn beide secties samen tussengekomen.

Ten tweede, het is niet normaal dat gebruik wordt gemaakt van geweld, noch voor een opmerking over het taalgebruik, noch voor om het even welke reden.

Uit de elementen die mij door de politiediensten ter kennis werden gebracht, blijkt echter dat een aantal leden van TAK en Voorpost de gemeenteraad verstoorden en dat de burgemeester de ordediensten had gevraagd de manifestanten te verwijderen. Omdat deze zich verzetten tegen deze maatregel en weestand boden aan de ordediensten, werd de strikt noodzakelijke dwang gebruikt om de ordeverstoorders uit de raadzaal te verwijderen. Een twintigtal personen werd bestuurlijk aangehouden. Zij werden ongeveer een kwartier na het einde van de zitting opnieuw in vrijheid gesteld, gezien zij geen gevaar meer betekenden voor de openbare orde.

Ten derde, er werd inderdaad – op vraag van de directeur-coördinator van het ambtsgebied – een onderzoek opgestart naar de individuele houding van de politiemensen ter plaatse, zowel van de Nederlandstaligen als van de Franstaligen, gezien zij samen optraden. De resultaten van het onderzoek zijn mij nog niet bekend.

Op de vraag van de heer Laeremans over de kosten van de tussenkomst van de 46 politiemansschappen naar aanleiding van de gemeenteraadzitting 27 mei 2002 te Linkebeek kan ik antwoorden dat het gaat om een gemiddeld bedrag van 5.479,55 euro. Deze kosten zijn gemiddelden en houden geen rekening met anciënniteit en premies van de individuele personeelsleden die werden ingezet.

04.04 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik zou u willen vragen ons op de hoogte te houden van de resultaten van het gevoerde onderzoek.

04.05 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ter gelegenheid van de laatste gemeenteraad hebben wij met agenten gepraat over de incidenten van de vorige keer. Zij bevestigden ons dat het inschakelen van Franstalige ordehandhavers dezelfde uitwerking heeft als een rode lap op een stier. Gelukkig heeft men dat ingezien en ik hoop dat u de nodige instructies geeft, zodat de feiten van 22 april zich niet meer zouden herhalen.

Tevens wil ik herhalen dat een aantal Franstalige agenten wel degelijk arrogant waren en dit louter omdat het om Vlaamse manifestanten ging. Zij waren niet neutraal, wat men van een overheid mag verwachten.

Ik noteer dat per tussenkomst 5.479 euro moet worden neergeteld.

L'utilisation de la violence ne se justifie pas dans toutes les circonstances. Le bourgmestre a demandé à la police d'éloigner les manifestants. Le service d'ordre n'a recouru qu'à une contrainte nécessaire à cet effet. Une vingtaine de personnes ont fait l'objet d'une arrestation administrative et ont été remises en liberté un quart d'heure après la fin de la séance.

Une enquête sur le comportement individuel des policiers, aussi bien néerlandophones que francophones, a été entamée. Les résultats ne sont pas encore connus.

L'intervention des services d'ordre a coûté 5.479 euros. Il n'a pas été tenu compte de l'ancienneté et des primes des agents.

04.04 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Je souhaiterais être tenu informé de l'évolution de l'enquête.

04.05 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Le ministre doit donner des instructions pour éviter la répétition d'événements regrettables de ce type. Les membres des services de police doivent rester neutres.

Le coût important du maintien de l'ordre doit être répercuté sur le budget communal dans la mesure où l'administration communale est elle-même responsable de la situation.

Dit komt overeen met zo'n 210.000 frank. Gezien de federale politie geen geld te veel heeft, stel ik dan ook voor dat u die kosten verhaalt op het gemeentebestuur. Zij zijn immers verantwoordelijk voor de moeilijkheden en dan zouden de maandelijkse provocaties tegen Nederlandstaligen wellicht ophouden.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

05 **Vraag van de heer Karel Van Hoorebeke aan de minister van Binnenlandse Zaken over "het optreden van de heer Clerfayt" (nr. 7174)**

05 **Question de M. Karel Van Hoorebeke au ministre de l'Intérieur sur "le comportement de M. Clerfayt" (n° 7174)**

05.01 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, op vrijdag 3 mei 2002 werd in Brussel het voertuig van de heer Clerfayt, de burgemeester van Schaarbeek, naar verluidt de zoon van onze collega-parlementariër, wegens een inbreuk op de wegcode weggetakeld. Nergens op het voertuig stond aangeduid dat het om het voertuig van de burgemeester van Schaarbeek ging. Bijgevolg behoorde het voertuig toe aan een gewone burger. Wij kunnen ons trouwens afvragen of een burgemeester geen gewone burger is. Het werd dus terecht weggetakeld. Enkele tijd later kregen de politieagenten die aanwezig waren op het commissariaat van Brussel, een telefoon van de interne controle van de politie Brussel met het verzoek een patrouillevoertuig op te vorderen om de burgemeester van Schaarbeek naar het commissariaat te brengen en om zijn voertuig terug te geven op de plaats waar het werd weggetakeld.

De dienstdoende officier heeft dat geweigerd. De heer Clerfayt is dan naar het commissariaat gekomen en heeft daar nogal wat gescholden op de aanwezige politiemensen. Enkele tijd later zijn drie inspecteurs van de interne politie ter plaatse gekomen om een onderzoek naar de feiten in te stellen. Zij hebben zich gemoeid met de zaak omdat het gezegd om een bekend politicus ging.

De wijze waarop de heer Clerfayt is opgetreden tegenover de Brusselse politiemensen was erg smadelijk en arrogant. Nadien heb ik nog vernomen dat de zone Brussel-Elsene de kosten van de wegtakeling zou hebben betaald. Dat laatste element stond niet in mijn schriftelijke vraag. De politiezone zou dus opgedraaid zijn voor de kosten.

Bent u op de hoogte van het gebeuren? Werd een intern onderzoek gelast met betrekking tot het optreden van de politie en de heer Clerfayt, die al dan niet in zijn hoedanigheid van burgemeester zich nogal smadelijk zou hebben uitgelaten ten aanzien van de politiemensen die volgens mij hun werk op een correcte wijze hebben gedaan? Welk gevolg zal aan dit incident worden gegeven? Wij zijn allen gelijk voor de wet, zowel parlementsleden als diplomaten en burgemeesters. Als er moet worden opgetreden, moeten wij ons neerleggen bij de sancties die voor elke burger gelden. Wij mogen dus geen misbruik maken van onze functie, ook niet een burgemeester. In de Grondwet staat dat alle burgers gelijk zijn voor de wet. Vanuit die positieve bezorgdheid stel ik u deze vragen.

05.01 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Le vendredi 3 mai, le véhicule du bourgmestre de Schaarbeek, M. Clerfayt, a été enlevé par une dépanneuse en raison d'une infraction au code de la route. Ce véhicule occupait, en effet, un emplacement réservé aux parlementaires. Le service de contrôle interne de la police de Bruxelles a demandé au commissariat de dépêcher un véhicule de patrouille, de reconduire le bourgmestre au commissariat et de ramener son véhicule où il se trouvait avant d'être enlevé. Cette demande ayant été rejetée, le bourgmestre, indigné s'est rendu sur place pour y dicter sa loi. Il s'est comporté à l'égard de la police avec mépris et arrogance. Les frais de remorquage du véhicule de M. Clerfayt ont finalement été pris en charge par la police de la zone Bruxelles-Ixelles.

Le ministre a-t-il ordonné une enquête interne? Quelle suite sera-t-elle réservée à cet incident?

05.02 Minister **Antoine Duquesne**: Mijnheer de voorzitter, voor uw schriftelijke vraag was ik niet op de hoogte van deze zaak.

Ik vermeld de elementen die mij werden gegeven door de lokale politie van de politiezone Brussel-Elsene. Er wordt geen onderzoek naar deze zaak gestart. In tegenstelling tot wat u hebt gezegd, zijn er geen drie inspecteurs van de dienst interne controle ter plaatse gekomen om een onderzoek te starten. De wagen van de heer Clerfayt stond fout geparkeerd.

De wagen was wel degelijk van een P-plaat voorzien, maar de nummerplaat kwam niet overeen met de nummerplaat van de wagen. De politiediensten werden door een deurwaarder van het ministerie van Economische Zaken gevorderd. De wagen werd dus weggetakeld. Nadien is de heer Clerfayt ter plaatse gekomen en heeft geëist dat zijn wagen zou worden teruggetakeld naar de plaats waar hij stond. Dat werd door de politie geweigerd. De heer Clerfayt werd wel door een politiewagen naar de stelplaats van zijn wagen gebracht. De heer Clerfayt werd er terug in het bezit van zijn wagen gesteld. Er werd uiteraard proces-verbaal van de feiten opgesteld.

Ik kom tot de derde vraag. Het proces-verbaal dat door de politiediensten werd opgesteld, werd aan de procureur des Konings overgezonden en zal op de gewone manier worden behandeld. Uiteraard volgt er geen verder administratief onderzoek bij de politiediensten, aangezien zij wettelijk hebben opgetreden.

05.03 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Mijnheer de minister, u zegt dat een proces-verbaal is opgemaakt en dan is deze aangelegenheid correct verlopen. Het is natuurlijk niet normaal dat de betrokkene werd vervoerd naar de plaats waarnaar het voertuig werd weggetakeld. Dat doet men ook niet voor anderen, maar ik neem aan dat men dat onder druk van de hoedanigheid van de persoon in kwestie heeft gedaan. Misschien moeten we daar vandaag overheen stappen. Ik hoop dat aan het proces-verbaal dat is opgesteld, een passend gevolg wordt gegeven, en dat het voor de burgemeester van Schaarbeek een goede les voor de toekomst zal zijn.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 **Vraag van de heer Karel Van Hoorebeke aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de politieopleiding" (nr. 7176)**

06 **Question de M. Karel Van Hoorebeke au ministre de l'Intérieur sur "la formation des policiers" (n° 7176)**

06.01 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, uit berichten blijkt dat er een ernstig tekort aan leerling-agenten is. Deze problematiek is u al geruime tijd bekend. Bovendien zullen er van de 1.300 vacante kaderbetrekkingen dit jaar hoogstens 1.000 kunnen worden ingevuld. Het aantal ingeschreven cursisten ligt zo laag dat aan dit tempo het politiekader van 37.000 personeelsleden niet zal kunnen worden ingevuld. Bovendien werden in diverse politiezones nieuwe functies gecreëerd. De politiezone Antwerpen groeit zo van 2.140 naar 2.300 politiemensen. Het nodige aantal manschappen kan dit jaar dus niet beschikbaar zijn en dan

05.02 **Antoine Duquesne**, ministre: Je n'avais jusqu'à présent pas été informé de cette affaire. La police locale de la zone Bruxelles-Ixelles m'a communiqué les informations suivantes.

Il n'y a pas eu d'enquête dans cette affaire. La voiture en question était en stationnement interdit. Elle était munie d'une plaque P mais le numéro de plaque minéralogique ne correspondait pas à la plaque minéralogique de la voiture qui a donc été remorquée. La police n'a pas accédé à la requête du bourgmestre, qui désirait que sa voiture soit ramenée où elle se trouvait. Toutefois, une voiture de police l'a en effet raccompagné jusqu'à la fourrière. Le PV qui a été rédigé a été transmis au procureur du Roi. La police a agi selon les règles. Il n'y a donc pas lieu de procéder à une enquête administrative.

05.03 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): La procédure normale prévoit que l'on dresse un procès-verbal. Il est anormal que l'intéressé soit accompagné à son véhicule. Quoi qu'il en soit, j'espère que le procès-verbal sera traité de manière correcte.

06.01 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Les services d'ordre sont confrontés à une pénurie d'aspirants-policiers. L'ampleur du problème est telle que le cadre de la police, soit 37.000 personnes, ne pourra pas être complété. Il n'y a pas, *a fortiori*, de recrues disponibles pour pourvoir les nouvelles fonctions créées au sein

laat ik de problematiek in Brussel nog even buiten beschouwing.

Mijnheer de minister, hoe gaat u dit tekort opvangen en welke maatregelen gaat u uitvaardigen om de politieopleiding aantrekkelijker te maken?

06.02 Minister **Antoine Duquesne**: Mijnheer de voorzitter, collega's, sinds de inwerkingtreding van het nieuwe selectiesysteem in april 2001 hebben we meer dan 11.000 kandidaturen ontvangen voor de politiediensten. Dit potentieel aan kandidaten volstaat ruimschoots om aan de totale jaarlijkse behoefte, namelijk 1.383 eenheden, te voldoen. Deze behoefte omvat natuurlijke vervangingen en vervroegde uittredingen.

De eerste vaststellingen naar aanleiding van de eerste mobiliteitscyclus die momenteel loopt, laten toe vast te stellen dat, normaal gesproken, aan de plaatsaanbiedingen van de politiezones zal worden voldaan. De vraag is immers dikwijls groter dan het aanbod.

De enige schaduwzijde betreft twee politiezones in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die geconfronteerd blijven met een verontrustend probleem van aantrekkelijkheid. Momenteel span ik mij in om dat te verhelpen, dit in overleg met de eerste minister en de gewestelijke overheden.

06.03 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Mijnheer de minister, ik stel vast dat u de problematiek onderkent. U stelt ook dat die niet zo scherp is als uit krantencommentaren blijkt. Toch moet u er alles aan doen om het beroep van politieagent aantrekkelijker te maken zodat wij niet alleen een voltallig, maar ook een kwalitatief en goed functionerend politiekorps hebben in het belang van de burger.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 **Samengevoegde vragen van**

- de heer **Karel Van Hoorebeke** aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de politieambtenaren te Zaventem" (nr. 7205)

- de heer **Bart Laeremans** aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de politie op de luchthaven van Zaventem" (nr. 7421)

07 **Questions jointes de**

- M. **Karel Van Hoorebeke** au ministre de l'Intérieur sur "les fonctionnaires de police à Zaventem" (n° 7205)

- M. **Bart Laeremans** au ministre de l'Intérieur sur "la police à l'aéroport de Zaventem" (n° 7421)

07.01 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de politieambtenaren op de luchthaven van Zaventem behoorden aanvankelijk tot het veiligheidsdetachement Nationale Luchthaven, zoals dat destijds werd genoemd. Alhoewel Zaventem op het eentalig grondgebied van het Vlaams gewest gelegen is, zijn er sinds enige tijd eentalig Franstalige politieambtenaren in dienst. Deze politieambtenaren waren voor de politiehervorming lid van de groep-Brabant en maakten op dat ogenblik geen deel uit van het Veiligheidsdetachement Nationale Luchthaven, maar worden toch tewerkgesteld voor het specifieke werk op de luchthaven van Zaventem. Op die wijze worden ze

des zones de police. Comment le ministre compte-t-il pallier ce problème? Que compte-t-il faire pour rendre la formation policière plus attrayante?

06.02 **Antoine Duquesne**, ministre: Depuis l'entrée en vigueur du nouveau système de sélection en avril 2001, plus de 11.000 candidats se sont présentés. Les besoins actuels de la police sont de 1383 unités. L'offre est donc amplement suffisante. Le problème du manque d'attrait ne se pose que dans les deux zones de police de la Région de Bruxelles-Capitale. Je m'efforce d'y remédier.

06.03 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Le ministre reconnaît le problème. Il doit tout faire pour maintenir un haut niveau de qualité pour la profession de policier.

07.01 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Bien que Zaventem se trouve sur le territoire néerlandophone de la Région flamande, des agents de police francophones unilingues y sont affectés.

Il est prévu qu'ils interviennent en tant qu'auxiliaires linguistiques lors de contrôles de première ligne

uitgestuurd door de groep-Brabant naar de luchthaven. Dat was zo in het verleden.

Na de politiehervorming werd de groep-Brabant afgeschaft en bleven de Franstalige politieambtenaren werken op de luchthaven. Het is klaarblijkelijk de bedoeling dat deze politieambtenaren als taalhelp worden ingeschakeld op de dienst grenscontrole teneinde Franstalige passagiers in hun taal te kunnen bedienen.

Vermits processen-verbaal op de luchthaven van Zaventem niet in het Frans kunnen worden opgesteld, zouden ze enkel op de eerstelijnscontrole van de luchthaven kunnen worden tewerkgesteld. Enkel bij de eerstelijnscontrole heeft men direct contact met de passagiers. Toch blijkt vandaag dat de Franstalige politieambtenaren tewerkgesteld zijn op diensten waar processen-verbaal of administratieve verslagen moeten worden opgesteld. Dit gaat voorbij aan het doel van hun plaatsen op de luchthaven, met name als taalhelp functioneren op de eerstelijnscontrole. Vandaar mijn volgende vragen.

Ten eerste, in welke diensten en op welke taalkundige en wettelijke grondslag worden deze Franstalige politieambtenaren tewerkgesteld op de luchthaven van Zaventem?

Ten tweede, worden deze politieambtenaren geacht beide landstalen te kennen?

Ten derde, meent u niet dat het uitvoeren van administratieve taken door deze Franstalige politieambtenaren de administratieve afhandeling kan vertragen?

Ten vierde, waarom worden deze Franstalige politieambtenaren als taalgroep naar de luchthaven gestuurd, wanneer ze geen concrete eerstelijnscontrole uitvoeren, maar wel administratieve taken vervullen? Tot hier mijn vragen aan de minister.

07.02 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Ik heb mij, blijkbaar tot frustratie van collega Van Hoorebeke, ook bij dit punt aangesloten, omdat ook wij klachten ontvangen van politiemensen en anderen in verband met de situatie in Zaventem. In de praktijk zorgt de aanwezigheid van een aantal Franstalige politieambtenaren inderdaad voor wrevel bij de Nederlandstalige politieagenten, omdat hun Nederlandstalige politie-eenheid de facto aan het evolueren is naar een tweetalige eenheid. U kent de houding van Vlamingen, mijnheer de minister. Zij zijn in het algemeen nogal onderdanig en als er een Franstalige bij is begint iedereen Frans te spreken. Zelfs de officieren van dienst, hoewel zij Nederlandstalig zijn, zeggen dat de Nederlandstaligen het wel zullen verstaan als zijn even iets in het Frans zeggen. En zij doen dan hun hele uitleg in het Frans, terwijl daar slechts 1 Franstalige bij zit. Dat is te gek voor woorden, maar dat is nu eenmaal de realiteit.

Vindt u het normaal dat Nederlandstalige officieren in een Nederlandstalige eenheid Frans spreken tegen Nederlandstaligen? Het zou eigenlijk bijna een retorische vraag moeten zijn, maar in de praktijk lijkt me dit het geval. Zou het niet mogelijk zijn dat Nederlands-onkundigen een veiligheidsfunctie krijgen in één van de regionale luchthavens in het Waals Gewest? Het lijkt me logisch,

mais il s'avère qu'ils sont également affectés dans des services chargés de la rédaction de procès-verbaux et de rapports administratifs.

Dans quel service et selon quels critères linguistiques et légaux sont-ils affectés? Sont-ils considérés comme des agents bilingues? Les actes administratifs ne subissent-ils pas de retard lorsqu'ils sont exécutés par des agents de police francophones?

07.02 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): La présence d'un nombre d'agents de police francophones à l'aéroport de Zaventem fait de facto évoluer l'unité de police locale du statut d'unité unilingue vers celui d'unité bilingue. Certains officiers néerlandophones donnent leurs consignes en français lorsqu'un agent francophone est présent. Est-ce normal?

Les réunions de BIAC se déroulant actuellement uniquement en anglais, les agents de police appelés à y participer devront également connaître cette langue? Pareilles conditions peuvent-elles être imposées sans autre forme de procès? Quel est l'avis de la Commission

mijnheer de minister, dat men er alles voor doet mensen die geen Nederlands verstaan, te draineren naar Wallonië. Dan is het probleem gewoon opgelost.

Ten tweede, daarnaast werd ook vastgesteld, en dat is iets van een andere orde, dat bij de nieuwe functieprofielen, die men nu aan het voorbereiden is, er bij de toekomstige aanwerving ook vereist zou zijn dat betrokkenen die op luchthavens zouden gaan werken, Engels zouden kennen en daar ook een bewijs van zouden leveren, omdat de vergaderingen van BIAC tegenwoordig eentalig in het Engels verlopen. Ik had graag van u vernomen welke taalvoorwaarden volgens u kunnen worden opgelegd voor de toekomstige vacatures bij de luchthaven van Zaventem. Wat is terzake het advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht? Ik neem aan dat het toch evident is dat die zich daarover uitspreekt. En vindt u het normaal dat politieambtenaren aan eentalig Engelstalige vergaderingen moeten deelnemen? Graag uw antwoord.

07.03 Minister **Antoine Duquesne**: De vraag betreffende het taalgebruik en de taalkennis van de leden van de politiediensten van Zaventem werd in 1981 geregeld door de vaste commissie voor Taaltoezicht. Die commissie was van oordeel dat het veiligheidsdétachement van de luchthaven Brussel Nationaal, ook al is het in gewestelijke dienst die als activiteitsdomein uitsluitend gemeenten betreft van het homogeen Nederlands taalgebied, gelet op zijn federale contracten, een gewestelijke dienst *sui generis* blijft. De overheid heeft er dan ook zoveel mogelijk tweetalige Nederlandstalige politieambtenaren in plaats gesteld.

Om te verhelpen aan het gebrek aan tweetaligen en te beantwoorden aan de taalvoorschriften, détacheert de federale politie er dagelijks Franstalige politieambtenaren die behoren tot de directie van de politie van de verbindingswegen van de federale politie.

De kennis van de tweede taal is voor hen, hoewel wenselijk, niet vereist. Het is belangrijk de dienst zo te organiseren dat de reiziger in zijn taal kan worden te woord gestaan.

Deze personeelsleden voeren alle opdrachten uit zoals hun Nederlandstalige collega's en zijn zeker niet belast met afzonderlijke of specifieke taken. Dit houdt in dat zij dagelijks, maar met deze laatste, eerstelijnscontroles uitvoeren.

Met andere woorden, zij voeren identiek dezelfde eerstelijnsstaken uit als hun Nederlandstalige collega's.

Indien de reiziger tot een andere taalgroep behoort, dan doet zowel de Nederlandstalige als de Franstalige beambte onmiddellijk een beroep op een anderstalige collega die instaat voor het verdere verloop van het contact. Concreet betekent zulks voor de Franstalige personeelsleden dat zij belast zijn met de controle en met het afhandelen van de administratieve bescheiden in de dossiers die het gevolg zijn van de controle van Franstalige personen. Het is dus niet zo dat zij alleen administratieve taken uitvoeren. Hun opdracht bestaat immers voornamelijk uit eerstelijnscontroles. Het spreekt voor zich dat elke meerdere zich tot een ondergeschikte in de taal van de ondergeschikte dient te richten. Aangezien Engels de internationale voertaal is in de luchtvaart, is het niet ongebruikelijk dat dergelijke

permanente de Contrôle linguistique en la matière? Pourquoi la police doit-elle prendre part aux réunions de BIAC?

07.03 **Antoine Duquesne**, ministre: La Commission permanente de Contrôle linguistique a estimé que le détachement de sécurité de l'aéroport était un service régional *sui generis*. On y a affecté autant de néerlandophones bilingues que possible. Pour pallier le manque de personnel bilingue, on a détaché à Zaventem des agents de police francophones. La connaissance du néerlandais est souhaitable, mais n'est pas exigée.

Les agents de police francophones assument les mêmes tâches que leurs collègues néerlandophones, y compris les missions de première ligne. Les voyageurs qui parlent l'autre langue peuvent toujours faire appel à un autre agent. Les agents francophones assurent également le suivi administratif des contrôles auxquels ils ont procédé.

Tout supérieur s'adresse à ses subordonnés dans la langue de ces derniers.

L'anglais étant la langue véhiculaire de l'aéronautique, les réunions peuvent donc se tenir en anglais. Par ailleurs, les statuts prévoient l'octroi d'une prime aux employés polyglottes.

vergaderingen uitsluitend in het Engels doorgaan. Het statuut voorziet eveneens specifiek in de mogelijkheid van de toekenning van een toelage voor meertaligheid. Zulks is onder meer het geval voor het Engels voor de personeelsleden van de luchtvaartpolitie.

07.04 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Mijnheer de minister, er moet in elk geval naar een duidelijke tweetaligheid bij de daar tewerkgestelde politieambtenaren worden gestreefd.

Het is echter niet aanvaardbaar dat processen-verbaal worden opgesteld in een andere taal dan het Nederlands. Daar mag geen afwijking mogelijk zijn. Nochtans wordt gesignaleerd dat men probeert om daar iets aan te doen. Het zou toch wenselijk zijn moest u daar een halt aan roepen. Zelfs wanneer de politiebeambte om redenen van hoffelijkheid Frans spreekt tegen de betrokken persoon, zijn de processen-verbaal op Nederlandstalig grondgebied onderworpen aan de taalwetgeving en moeten ze dus worden opgesteld in het Nederlands.

07.05 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, u zegt dat dagelijks Franstaligen worden gedetacheerd, maar dat hun kennis van de tweede taal, het Nederlands, wenselijk maar niet vereist is. Ik vind dat zeer vreemd. Het gaat om de luchthaven van Zaventem, gelegen in Vlaanderen. Zij moeten toch met Nederlandstalige politieagenten en -officieren kunnen communiceren? Het is toch evident dat ze noties van de Nederlandse taal hebben en dat ze daar het bewijs van leveren.

Ik zou u ten stelligste aanraden om daar iets tegen te ondernemen. U kunt maatregelen treffen zodat alleen mensen die het bewijs van hun tweetaligheid hebben geleverd in Zaventem worden ingeschakeld. Ik kan absoluut niet geloven dat de Vaste Commissie voor Taaltoezicht het zou toelaten om Nederlandsonkundigen in Zaventem tewerk te stellen. Het is absoluut onmogelijk dat zij processen-verbaal opstellen. U bent daarin vrij vaag. U hebt het enkel over de administratieve afhandeling in het Frans. Indien zulks het opmaken van processen-verbaal impliceert dan is dit strijdig met alle wettelijke bepalingen. Ik denk ook dat het Engels geen aanwervingvereiste kan zijn voor mensen bij de luchthavenpolitie. Een taalpremie voor de kennis van het Engels kan ik nog begrijpen, maar een aanwervingvereiste vind ik iets te ver gaan. Ik vind het ook helemaal niet logisch dat zij worden verplicht aan vergaderingen deel te nemen die eentalig in het Engels verlopen. Het lijkt me dan ook nodig dat u de Vaste Commissie voor Taaltoezicht zo vlug mogelijk om advies vraagt.

*Voorzitter: Denis D'hondt.
Président: Denis D'hondt.*

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 Vraag van de heer Karel Van Hoorebeke aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de uitstapregeling voor politiemensen" (nr. 7232)

08 Question de M. Karel Van Hoorebeke au ministre de l'Intérieur sur "le régime de départ des policiers" (n° 7232)

07.04 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Il faut s'efforcer d'affecter des fonctionnaires de police bilingues sur place. Il ne peut être dérogé à l'obligation de rédiger les procès-verbaux en néerlandais sur le territoire flamand.

07.05 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Il est surprenant que ces fonctionnaires de police francophones ne doivent pas connaître le néerlandais alors qu'ils travaillent dans un environnement néerlandophone. J'espère que l'on pourra remédier à ce problème.

Il est tout à fait exclu de rédiger les procès-verbaux dans une langue autre que le néerlandais.

La connaissance de l'anglais ne peut pas constituer une exigence à l'embauche et peut, tout au plus, permettre l'octroi d'une prime. Je propose que le ministre consultera la Commission permanente de contrôle linguistique dans les meilleurs délais.

08.01 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag betreft een technische en belangrijke aangelegenheid.

Ingevolge de mammoetwet kunnen steden en gemeenten instappen in het systeem dat politiemensen toelaat op 56 jaar op rust te gaan in plaats van op 58 jaar.

De uitstapregeling op 56 jaar is een interessant middel om de verjonging van het korps te activeren. Er werd aangekondigd dat hiervoor een federale subsidie ter beschikking zou worden gesteld. In de ministeriële rondzendbrief PLP8 betreffende het tijdelijk verlof voorafgaand aan de pensionering in de lokale politie, verschenen in het Belgisch Staatsblad van 20 juli 2001, wordt in artikel 6 bepaald dat de maatregel een soevereine beslissing is van de lokale overheid en dat zij in die zin ook de financiële lasten ervan moet dragen.

Dat zou betekenen dat de stad of de gemeente, indien zij in de regeling instapt, met een bijna dubbele loonlast per betrokkene zou worden geconfronteerd. Bovendien geldt de uitstapregeling voor een periode van vijf jaar, waardoor de financiële inspanning gedurende zeven jaar zou moeten worden volgehouden.

Het zal u niet onbekend zijn, mijnheer de minister, dat heel wat steden en gemeenten thans reeds budgettaire oplossingen trachten te vinden om de statutaire en operationele meerkosten van de politiehervorming te dragen, zodanig dat in de huidige omstandigheden, tenzij er veel meer middelen worden vrijgemaakt dan aanvankelijk werd bepaald – en daarover wordt vandaag onderhandeld –, de steden en gemeenten niet voor die uitstapregeling kunnen kiezen.

Mijnheer de minister, ik wens u hieromtrent de volgende concrete vragen te stellen.

Ten eerste, bent u op de hoogte van de problemen als gevolg van de uitstapregeling voor politiemensen op 56 jaar?

Ten tweede, werd op federaal niveau reeds voorzien in een subsidie om de uitstapregeling voor steden en gemeenten mogelijk te maken, en dit op een financieel aantrekkelijke wijze?

Ten derde, zullen er met betrekking tot de uitstapregeling in aanpassingen worden voorzien, teneinde ze concreet te kunnen toepassen?

08.02 Minister **Antoine Duquesne**: Mijnheer de voorzitter, de federale overheid heeft nooit gezegd dat zij de financiële lasten op zich zou nemen voor het stelsel van verlof voorafgaand aan het pensioen in de lokale politie.

Elke mogelijke twijfel is weggenomen sedert de wet van 26 april 2002 de bepalingen van artikel 239 van de wet van 7 december 1998, dat aanvankelijk onduidelijk was geformuleerd, heeft gewijzigd.

De federale overheid heeft enkel de mogelijkheid willen bieden aan de politiezones om die maatregel al dan niet te nemen. Een politiezone heeft twee jaar de tijd vanaf de instelling van het lokale

08.01 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Les policiers auront désormais la possibilité de prendre leur retraite à 56 ans plutôt qu'à 58 ans. Les villes et communes qui opteront pour cette solution devraient pouvoir bénéficier de subventions fédérales. Or, la circulaire ministérielle du 20 juin 2001 stipule que la commune décide de manière autonome de recourir à la retraite anticipée et doit dès lors en assumer le coût budgétaire. Qui plus est, le régime de départ est d'application pendant cinq ans. Cela signifierait que les villes et communes auraient à supporter pendant sept ans une charge salariale quasiment doublée par policier concerné. Autant dire que ce régime de départ est impossible à mettre en œuvre pour les villes et les communes et qu'aucune d'entre elles ne voudra opter pour cette solution.

Comment s'y prendra-t-on pour néanmoins appliquer ce régime de mise à la retraite?

08.02 Antoine Duquesne, ministre: L'Etat fédéral n'a jamais dit qu'il assumerait la charge financière du régime de départ. Nous avons pour seul objectif de permettre aux zones de police de prendre cette mesure. Les zones de police ne sont pas obligées d'appliquer ce régime, de même qu'elles ne sont pas tenues de remplacer le membre du personnel qui en bénéficie. La

korps, om de regeling al dan niet in te voeren voor de door haar te bepalen categorieën personeelsleden. Na die beslissing loopt een periode van vijf jaar waarbinnen het verlof wordt toegestaan aan de personeelsleden die aan de gestelde voorwaarden voldoen. Een politiezone is niet verplicht het stelsel toe te passen en voor zover de minimumpersoneelsnorm niet wordt geschonden, is de politiezone niet verplicht het personeelslid aan wie de uitstapregeling wordt toegekend, te vervangen. Of er al dan niet een dubbele loonstaat is, hangt dus af van de beslissing die de politiezone soeverein neemt.

Er wordt niet overwogen een federale toelage toe te kennen. Binnenkort verschijnt het door de wet vereiste koninklijk besluit dat de uitvoeringsmaatregelen zal bepalen. Recent heeft de regering via de wet van 26 april 2002 enkele verduidelijkingen op essentiële punten van het statuut aangebracht. Zo worden de politiezones mogelijkheden geboden om het oneigenlijk gebruik van de mobiliteitsregeling naar gelang van het al dan niet toepassen van de uitstapregeling in een bepaalde zone te vermijden.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

09 Interpellatie van de heer Filip De Man tot de minister van Binnenlandse Zaken over "de gebrekkige controle van asielzoekers en de poging tot roofmoord die daarvan het gevolg was" (nr. 1285)

09 Interpellation de M. Filip De Man au ministre de l'Intérieur sur "le contrôle déficient des demandeurs d'asile et la tentative de crime crapuleux qui en a résulté" (n° 1285)

09.01 Filip De Man (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, mijn interpellatieverzoek schreef ik vorige maand, maar ondertussen zijn we natuurlijk al in de maand juni. Desalniettemin is er sprake van een ernstig feit. Er is een poging tot roofmoord gepleegd door een Libanese asielzoeker die in Westende verbleef. Ondertussen is luidens de pers gebleken dat deze asielzoeker geseind stond voor moord in Duitsland en dat blijkbaar onze veiligheidsdiensten niet op de hoogte waren.

Ik herinner mij dat u anderhalf jaar geleden aankondigde in de pers dat een Europese databank, de zogeheten Eurodac, zou worden opgericht voor alle niet-Europese vreemdelingen die de Europese Unie binnenkomen. In die databank zouden de vingerafdrukken van asielzoekers zitten, maar ook die van opgepakte illegalen en zelfs die van bezitters van een toeristenvisum zouden erin worden opgeslagen. U vond dat, mijnheer de minister, onontbeerlijk onder meer voor de strijd tegen de mensenhandel en om meervoudige asielaanvragen van eenzelfde persoon in diverse EU-landen onmogelijk te maken.

U weet zo goed als ik dat deze zaak nu al jaren op het Europese niveau blijft aanslepen en het gevolg daarvan is – althans één van de gevolgen daarvan – dat die Nieuwpoortse winkeljuffrouw levensgevaarlijk met een mes werd toegetakeld.

Waarom kan een asielzoeker die verdacht wordt van moord in een buurland hier ongehinderd een tweede asielaanvraag indienen? Hebben onze diensten vingerafdrukken van de Libanese asielzoeker genomen? Welke dienst heeft dat gedaan? Werden zij vergeleken met andere bestanden, met vingerafdrukken uit eigen land? Welke

mesure ne se traduit donc pas automatiquement par un doublement de la charge salariale.

Nous n'envisageons pas de subvention fédérale.

L'arrêté royal portant les mesures d'exécution sera promulgué sous peu.

09.01 Filip De Man (VLAAMS BLOK): Le mois dernier, un demandeur d'asile libanais s'est livré à une tentative de crime crapuleux à Nieuport. Il était pourtant déjà recherché pour meurtre en Allemagne.

Il y a 18 mois, le ministre avait annoncé la création d'une banque de données européenne (Eurodac) pour l'enregistrement de tous les étrangers non européens qui entrent sur le territoire de l'Union européenne. Cette banque de données devrait comprendre les empreintes digitales des demandeurs d'asile, des clandestins arrêtés et des détenteurs d'un visa de touriste. Elle devrait s'avérer utile dans les cas de doubles demandes d'asile. Or, le système Eurodac n'est toujours pas opérationnel. Pourquoi?

Comment se peut-il qu'un demandeur d'asile soupçonné de meurtre dans un pays limitrophe puisse sans aucune difficulté

diensten vergelijken de gegevens met gelijkaardige bestanden in andere landen? Over welke landen spreken we? Waarom is – in dit concreet geval – Duitsland daar niet bij? Gaf de betrokken criminele asielzoeker in België een andere naam op dan in Duitsland?

Ik wil deze specifieke vragen aanvullen met meer algemene beschouwingen. Ik zou van u willen vernemen bij welke categorieën van personen van buiten de Europese Unie momenteel verplicht vingerafdrukken moeten worden afgenomen. Ik spreek over de Belgische voorschriften, aangezien er nog altijd geen Europese afspraken bestaan. Gelden in andere landen dezelfde voorschriften? Wanneer komt de eenvormigheid? Is op Europees niveau al uitgemaakt welke categorieën van personen van buiten de Unie vingerafdrukken zullen moeten leveren? Gaat het om asielzoekers, opgepakte illegalen, veroordeelde criminelen, personen die verdacht worden van een misdrijf, toeristen en andere dragers van een visum of nog andere categorieën?

Kan de minister meedelen wanneer een volledig geïntegreerde Eurodac eindelijk werkzaam zal zijn? Blijft de Conventie van Dublin niet gedeeltelijk dode letter zolang men niet met zekerheid kan bepalen welk land verantwoordelijk is voor de bepaling van een asiendossier? Waarom verloopt de realisatie van een en ander zo tergend langzaam? Hoe staat het met de mogelijkheid van onze politiediensten om van Eurodac gebruik te maken?

09.02 Minister **Antoine Duquesne**: Mijnheer de voorzitter, de bewoordingen waarin de vraag wordt gesteld, herinnert me eraan dat bepaalde preciseringen over de verschillende soorten gegevensbanken nodig zijn.

Er mag geen verwarring bestaan tussen het Eurodac-bestand, dat vingerafdrukken van asielzoekers registreert die een lidstaat binnenkomen, en het ontwerp van gegevensbank voor visa. De Europese Commissie voert momenteel een haalbaarheidsstudie uit over deze laatste gegevensbank. In principe zou ze alle afgeleverde, geweigerde en aangevraagde visa moeten bevatten. Dienaangaande heb ik mij altijd uitgesproken ten gunste van de invoering van essentiële gegevens om zo veel mogelijk informatie aan de immigratiedienst te kunnen verschaffen. Ik heb ook het idee gesteund dat het opportuun zou zijn om in dit visumbestand biometrische gegevens, zoals de vingerafdrukken, in te voeren.

In afwachting van een dergelijke gegevensbank herinner ik eraan dat België tijdens zijn voorzitterschap het "visa.net-systeem" heeft ontwikkeld. Dit is een pilootproject waardoor de plaatselijke consulaire samenwerking kan worden verbeterd en verstevigd door een gestructureerde informatie-uitwisseling met betrekking tot de visumaanvragen. De resultaten die tijdens deze projecten worden verkregen, zullen de haalbaarheidsstudie van de commissie zeker aanvullen.

Na deze rechtzetting zal ik nu de verschillende vragen beantwoorden.

Het is voor de dienst materieel onmogelijk om op het ogenblik zelf waarop de vreemdeling een asielaanvraag in België indient te weten of diezelfde vreemdeling in een andere lidstaat gerechtelijk wordt vervolgd. In de praktijk worden de vingerafdrukken van elke

introduire une nouvelle demande dans notre pays?

Quelles sont les catégories de personnes non originaires de l'EU à qui l'ont prend les empreintes digitales dans notre pays?

Quand le système Eurodac sera-t-il opérationnel?

A l'avenir, comment pourra-t-on établir avec certitude quel pays est responsable du traitement d'un dossier d'asile individuel?

Quel sera le rôle de la Belgique dans le système Eurodac?

09.02 **Antoine Duquesne**, ministre: Il subsiste manifestement des malentendus en ce qui concerne les différentes banques de données. EURODAC enregistre les empreintes digitales de tous les demandeurs d'asile. Il ne faut pas confondre cet outil avec la banque des visas qui est actuellement mise en place. Il serait certes utile d'insérer également les empreintes digitales dans ce fichier recensant les visas.

Il est matériellement impossible pour l'Office des étrangers de savoir, au moment où la demande d'asile est introduite en Belgique, si l'intéressé est recherché dans un autre Etat de l'Union. Les empreintes de tous les demandeurs d'asile adultes et des mineurs de plus de 14 ans non accompagnés sont prélevées et enregistrées dans le système belge *Printrak*.

Tant qu'EURODAC n'est pas en service, les consultations mutuelles entre Etats membres ne peuvent avoir lieu que sur une

volwassen asielaanvrager evenals die van de niet-begeleide minderjarige, ouder dan 14 jaar, afgenomen en opgeslagen in het Printrak-systeem. Momenteel kan de raadpleging van alle Dublin-partners nog niet geschieden omdat het Eurodac-systeem, waardoor de vingerafdrukken van de asielaanvragers kunnen worden vergeleken, nog niet operationeel is. De raadplegingen tussen de lidstaten onderling kunnen nu slechts op een bilaterale en vrijwillige basis geschieden.

Ik betreur net als u dat het Eurodac-systeem, ondanks het bewezen nut, nog steeds niet operationeel is. Tijdens het Europese voorzitterschap heb ik talrijke inspanningen geleverd om onze Franse vrienden ervan te overtuigen af te zien van het technisch voorbehoud dat zij hadden gemaakt. Mijn inspanningen werden beloofd, in zover dat de Fransen hebben aanvaard om hun voorbehoud te laten varen, waardoor in februari 2002 technische specificaties konden worden goedgekeurd. Het spreekt voor zich dat eens Eurodac operationeel zal zijn, wij een meer efficiënte toepassing van het Verdrag van Dublin zullen kunnen verwezenlijken.

Le demandeur d'asile auquel vous faites allusion dans votre question a introduit en Belgique une demande d'asile, le 8 avril 2002, déclarant être arrivé dans le royaume le 7 avril et ce, dépourvu de tout document d'identité.

Ses empreintes digitales ont été enregistrées le jour même par le service Printrak de l'Office des étrangers.

En application de l'article 54 §3 de la loi du 15 décembre 1980, c'est le centre d'accueil de Westende qui a été désigné comme lieu obligatoire d'inscription.

L'intéressé y a effectivement élu domicile, dès le lendemain.

Il n'a pu être auditionné le jour même et a été reconvoqué pour le 23 avril 2002.

A la demande du parquet de Furnes en date du 17 avril, les empreintes ont été envoyées pour comparaison chez les différents partenaires Dublin. Cette opération a été effectuée par la cellule Dublin de l'Office des étrangers par fax et par courrier le 19 avril.

Quelques pays ont ainsi répondu à notre demande: l'Irlande et l'Autriche, le 16 avril, la Suède, le 10 mai, l'Italie, le 8 mai, la Norvège, le 19 mai, la Finlande, le Royaume-Uni, les Pays-Bas, l'Islande et le Portugal nous signalant qu'il n'était pas connu. L'Allemagne, quant à elle, nous a informés du fait qu'une demande d'asile avait été introduite sous une autre identité.

Comme le parquet de Furnes a envoyé les empreintes digitales de l'intéressé via l'Office des étrangers et non via Interpol, le Bundeskriminalamt a comparé les empreintes de l'intéressé avec celles enregistrées dans la banque de données de l'asile et ce, dans le cadre de l'article 15 de la Convention de Dublin.

Dès lors, les seules informations communiquées étaient que l'intéressé avait introduit une demande d'asile en Allemagne et qu'il s'était servi de pseudonymes.

base volontaire et bilatérale.

Je regrette qu'EURODAC ne soit pas encore opérationnel. J'ai déjà tenté à plusieurs reprises de dissiper les réticences françaises. Ces efforts ont porté leurs fruits dans la mesure où, en février 2002, un ensemble de spécificités techniques a pu être approuvé.

De asielzoeker op wie u zinspeelt heeft op 8 april 2002 een asielaanvraag ingediend met de verklaring dat hij de vorige dag zonder identiteitspapieren was aangekomen. De Dienst Vreemdelingenzaken heeft zijn vingerafdrukken genomen. Hij heeft zich gevestigd in het opvangcentrum van Westende, dat als verplichte plaats van inschrijving werd aangewezen. Hij werd opgeroepen voor een verhoor op 23 april.

De vingerafdrukken werden voor vergelijking naar de landen die de Conventie van Dublin hebben ondertekend, gestuurd. Duitsland heeft ons geantwoord dat er een asielaanvraag onder een andere identiteit was ingediend.

Als het *Bundeskriminalamt* vingerafdrukken ontvangt in het kader van de Conventie van Dublin, mag het alleen de gegevensbank betreffende asiel raadplegen en niet die van de strafrechtelijke veroordelingen. Daarom moeten we spoed zetten achter de Europese constructie om te vermijden dat de asielzoekers blijven profiteren van de verscheidenheid van de nationale wetgevingen en zo misbruik maken van het systeem.

Hieromtrent heb ik verschillende krachtige verklaringen gehoord met het oog op Sevilla. Ik hoop dat ze een vaste vorm zullen krijgen.

Volgens de wet van 15 december 1980 mag de Dienst Vreemdelingenzaken vingerafdrukken nemen om de

Selon les informations fournies par l'officier de liaison de l'Office des étrangers en Allemagne, le Bundeskriminalamt gère trois banques de données: une relative aux condamnations pénales, une relative aux illégaux et une aux demandeurs d'asile.

Si le Bundeskriminalamt reçoit une empreinte dans le cadre de la Convention de Dublin, il ne peut consulter – c'est très important – que la banque de données de l'asile et non la banque de données des condamnations pénales.

Il semble qu'aucun rapport n'ait été établi entre les banques de données.

Tout cela démontre la nécessité – je l'ai déjà dit plusieurs fois – d'avancer dans la construction européenne si l'on veut éviter que des demandeurs d'asile continuent de profiter de la diversité des législations nationales et ainsi abuser du système.

J'ai entendu certaines déclarations viriles en vue du sommet de Séville. J'espère que cette fois, elles seront suivies d'effets.

Conformément à l'article 51/3 §1 de la loi du 15 décembre 1980, l'Office des étrangers peut relever les empreintes des demandeurs d'asile.

L'article 51/3 §2 stipule clairement que les empreintes ne peuvent être utilisées que pour déterminer l'identité de l'étranger.

In het kader van de overeenkomst van Dublin moet de verantwoordelijke staat worden vastgesteld om het asielverzoek te behandelen. Vermoedelijk nemen de meeste Europese landen vingerafdrukken van asielzoekers en beheren ze asielfdatabanken. De instelling van Eurodac verplicht de deelnemende landen in ieder geval om vingerafdrukken af te nemen en bij te houden. In sommige landen zoals België worden asielfdatabanken afzonderlijk van andere databanken beheerd door een welbepaalde instantie, in casu DVZ. In andere landen zoals Duitsland worden de asielfdatabanken samen met andere databanken beheerd door een welbepaalde instantie. Op dit ogenblik doet elk land beurtelings operationele testen over een periode van twee weken. In principe zou het systeem in werking moeten treden op 16 januari 2003.

Conformément à l'article 15 du règlement Eurodac, adopté par le Conseil le 1er décembre 2000, chaque Etat membre définit quelles autorités nationales ont accès aux données reprises dans la banque de données centrale. Chaque Etat membre doit envoyer cette liste à la Commission.

En ce qui concerne l'accès à Eurodac, il faut tenir compte du fait qu'Eurodac a été conçu comme un outil technique et pratique lors de l'application des accords de Dublin. Chaque recherche dans le système central doit donc cadrer dans les accords de Dublin. Par conséquent, les simples recherches policières ne sont pas autorisées.

J'ai souvent eu l'occasion de dire au Conseil européen qu'il va falloir réfléchir à la possibilité de disposer, sans en arriver à Big Brother,

identiteit van de vreemdeling te bepalen.

Les empreintes digitales peuvent également être utilisées, dans le cadre de l'accord de Dublin, pour désigner l'Etat responsable et traiter la demande d'asile.

Eurodac oblige les pays participants à conserver les empreintes digitales. En Belgique, c'est particulièrement le cas pour les demandeurs d'asile et c'est l'Office des étrangers qui assure cette tâche. Le système devrait entrer en vigueur dans différents pays le 16 janvier 2003.

Elke lidstaat bepaalt welke nationale autoriteiten toegang hebben tot de gegevens van de centrale databank. De dienst Eurodac is opgevat als een instrument voor de toepassing van de akkoorden van Dublin. Men mag er geen gebruik van maken voor gewone politieonderzoeken.

Ik heb er in de Europese Raad van Ministers herhaaldelijk op aangedrongen dat men zich zou bezinnen over een verbetering van de gegevens betreffende de situatie van de personen, bijvoorbeeld ter gelegenheid van de geplande wijziging van het Schengen Informatiesysteem. Ondanks de terughoudendheid terzake wordt op dat stuk vooruitgang geboekt.

d'une information plus complète sur la situation des personnes. A l'occasion du réexamen du système FIS de Schengen, qui de toute façon doit être modifié, compte tenu de l'élargissement prévu et donc de la nécessité d'augmenter les capacités, j'ai suggéré d'avoir une réflexion. Une première discussion a eu lieu au Conseil. Beaucoup de réticences ont été exprimées, mais néanmoins certains progrès ont été engrangés pour nous amener à réfléchir dans la direction que je viens d'indiquer.

Voorzitter: Paul Tant.
Président: Paul Tant.

09.03 Filip De Man (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor het omstandig antwoord. Hij stelt dat we niet in Big Brother-toestanden mogen terechtkomen. Mijnheer de minister, een sluitend systeem is het enige goede systeem. Een halfslachtig systeem zal niets oplossen en de bestaande misbruiken niet wegwerken.

09.04 Antoine Duquesne, ministre: Je me permets de vous interrompre. Je ne crois pas du tout qu'une meilleure intégration des données conduirait à Big Brother. Je dis simplement, et c'est exprimé par d'autres, que je crois que l'intégration d'un certain nombre de données est absolument indispensable si on veut aborder l'ensemble de la problématique qui n'est pas simplement, d'ailleurs bien souvent, une problématique d'asile. Il y a des problèmes criminels qui y sont liés et même une dimension terroriste.

09.05 Filip De Man (VLAAMS BLOK): Dat is correct. Mijnheer de minister, ik kan alleen hopen dat u uw steentje zult bijdragen in Sevilla. Als ik de voorstellen van Spanje, Groot-Brittannië en Frankrijk en die van onze eigen eerste minister analyseer, kan ik alleen hopen dat er eindelijk vooruitgang wordt geboekt. Ik herhaal dat men een sluitend systeem moet uitwerken. Anders is het een maat voor niets.

09.03 Filip De Man (VLAAMS BLOK): Le seul système de contrôle efficace est un système complètement hermétique. Cela n'a absolument aucun rapport avec des fichiers de type *Big Brother*.

09.04 Minister Antoine Duquesne: Het opnemen van bepaalde gegevens is absoluut noodzakelijk. Denk bijvoorbeeld aan de strijd tegen het terrorisme.

09.05 Filip De Man (VLAAMS BLOK): J'espère que le ministre apportera sa pierre à l'édifice lors du sommet de Séville. Si aucun système cohérent ne peut être mis en place, il vaut mieux renoncer au projet, purement et simplement.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

De **voorzitter**: De vraag nr. 7280 van de heer Daniël Vanpoucke wordt naar een latere datum verschoven.

10 Vraag van de heer Marcel Hendrickx aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de inzet van 'marseenheden'" (nr. 7284)

10 Question de M. Marcel Hendrickx au ministre de l'Intérieur sur "le recours aux 'unités de marche'" (n° 7284)

10.01 Marcel Hendrickx (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u weet dat in de politiezones de dienstplanning gebeurt op basis van referentieperiodes. Er wordt nagegaan welke gebeurtenissen er plaats vinden in de volgende referentieperiode en welke acties er zich opdringen. Naast de personeelsleden die ingezet worden voor de normale kerntaken, zoals onthaal en interventie, worden dan ook de personeelsleden op de dienstplanning voorzien voor die gebeurtenissen en acties. Daarbij zijn evenwel enkele plafonds ingebouwd door het mammoet-statuuut. Daarin is het aantal

10.01 Marcel Hendrickx (CD&V): Dans de nombreuses zones de police, l'organisation du service est planifiée par période de référence. Cette méthode de travail permet une certaine prévisibilité. Ces planifications tiennent compte de certains plafonds relatifs au nombre

vrije weekends per referentieperiode opgenomen waarop ieder personeelslid recht heeft, zodat het aantal inzetbare weekends hoe dan ook beperkt is, in ieder geval voor die vrije weekends per referentieperiode. Daarnaast is ook het maximum aantal nachten bepaald dat een personeelslid mag presteren, nu nog negen maar weldra tien nachten. Tenslotte is ook de prestatienorm zelf bepaald, dus het aantal te presteren uren voor die referentieperiode.

Die werkwijze geeft enerzijds een behoorlijke voorspelbaarheid van de dienst voor de personeelsleden. Anderzijds zorgt die werkwijze ervoor dat er daadwerkelijk en planmatig gewerkt kan worden aan de prioritaire fenomenen, zoals bepaald in het zonaal veiligheidsplan.

Zowel het aantal inzetbare weekends en het aantal nachten bepalen de grens voor de inzetbaarheid van politiemensen en dus ook voor de aanpak van de prioriteiten. Ervaring leert dat die grens bij iedere dienstplanning sinds de oprichting van de lokale politie telkens bereikt wordt. Dat gegeven heeft ook tot gevolg dat iedere onvoorziene gebeurtenis waarvoor de inzet van politiemensen 's nachts of in het weekend noodzakelijk is ofwel aanleiding geeft tot de overschrijding van die plafonds ofwel tot een snoeiing in de reeds geplande acties. Hoe later zulke onvoorziene gebeurtenissen vallen in de referentieperiode, des te moeilijker wordt het om nog een normale organisatie op touw te zetten. Die onvoorziene gebeurtenissen leveren nochtans dikwijls de zogenaamde marseenheden. Dat zijn gebeurtenissen die vooraf gekend zijn, maar door de federale politie veel te laat worden bekendgemaakt bij de lokale politie. Dat gebrek aan planning veroorzaakt toch heel wat moeilijkheden. De plafonds voor de weekends en nachten worden overschreden. Dat geeft ook aanleiding tot overuren die de dienstplanning bemoeilijken. De planning is dus moeilijk. Daarover heb ik de volgende vragen.

Ten eerste, dringt er zich geen herbronning op over de inzet van de marseenheden? Daarbij moet een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen de voorziene en de onvoorziene gebeurtenissen.

Ten tweede, is er op nationaal vlak geen nood aan een jaarkalender waarop alle voorzienbare gebeurtenissen genoteerd worden? Voetbalgebeurtenissen zijn gekend, want die data liggen vast. Ook feestelijkheden zijn op voorhand gekend.

Ten derde, kan de minister akkoord gaan met de stelling dat voor alle voorzienbare gebeurtenissen ofwel de marseenheid minstens een maand op voorhand bezorgd moet worden door de federale politie ofwel, als die marseenheden niet tijdig gevraagd worden, dus niet binnen één maand vooraf, de federale overheid dan ook de extra manuren en eventuele weekenduren en nachturen zal betalen aan de lokale politie? Aangezien het gaat om voorzienbare gebeurtenissen is het immers niet logisch dat de politiezone moet opdraaien voor de extra kosten die louter te wijten zijn aan een gebrek aan tijdige planning.

Ten vierde, kan de minister akkoord gaan met de stelling dat voor onvoorziene gebeurtenissen, die één maand vóór de referentieperiode niet gekend zijn, prioritair de algemene reserve van de federale politie moet worden ingezet?

maximum d'heures à prester, au nombre de week-ends libres auxquels chacun a droit et au nombre maximum de nuits à prester.

Des événements inopinés entraînent un dépassement de ces plafonds ou l'annulation partielle d'actions prévues. Lorsque ce type d'événements imprévisibles se produit, ce sont fréquemment les unités de marche auxquelles il est fait appel. Celles-ci sont souvent réclamées peu de temps avant les événements concernés alors que la date de leur organisation est connue des mois auparavant. Un exemple concret est celui des rencontres de football à risques.

Le recours à ces unités de marche entraîne le dépassement des plafonds en matière de week-ends et de nuits ainsi que la prestation d'heures supplémentaires, ce qui nécessite le paiement d'indemnités de week-end et de nuit. Ce concept d'unités de marche ne devrait-il pas être revu, en faisant notamment la distinction entre les événements prévisibles et inopinés? Peut-être serait-il possible d'établir au préalable un calendrier où figureraient tous les événements prévisibles?

Ne faudrait-il pas demander aux zones de police la réquisition de ces unités de marche au moins un mois avant le début des périodes de référence? Si les unités de marche ne peuvent pas être réquisitionnées dans les temps, les pouvoirs publics fédéraux pourraient éventuellement prendre en charge le coût des heures supplémentaires prestées les week-ends et la nuit. En ce qui concerne les événements inopinés, il convient en priorité de faire appel à la réserve générale de la police fédérale avant de faire appel, dans un deuxième temps, aux unités de marche.

10.02 Minister **Antoine Duquesne**: Mijnheer de voorzitter, de

10.02 **Antoine Duquesne**,

problematiek van de versterking van de lokale politie door andere diensten van de lokale politie bij opdrachten van bestuurlijke politie, maakt het voorwerp uit van de ministeriële richtlijn MFO-2.

Sta mij toe enkele elementen in dat verband in herinnering te brengen.

In eerste instantie wordt geacht dat de lokale politie haar eigen capaciteit efficiënt beheert voor de opdrachten in de eigen zone. De korpschef van de lokale politie wordt dus geacht zijn korps dusdanig te organiseren dat het in staat is de richtlijn MFO-2 toe te passen, aldus de bepalingen van artikel 44, alinea 4 van de wet inzake de geïntegreerde politie.

Voorts kunnen de zones overeenkomsten sluiten en toepassen inzake laterale steun, met betrekking tot de functies verbonden aan de uitoefening van de basispolitiezorg. Indien een politiezone wordt geconfronteerd met een capaciteitsprobleem dat geen oplossing vindt in de organisatie van de eigen middelen noch in een akkoord tot laterale steun, kan een supra-lokale versterking worden gevraagd.

Onvoorzienbare gebeurtenissen zijn deze die plaatsvinden zonder dat enige voorafgaande informatie kon worden ingezameld of die helemaal niet konden worden gepland. In dat verband denk ik bijvoorbeeld aan een ramp.

De directie van de operaties en de informatie inzake bestuurlijke politie – de DAO – deelt aan de dirco's een jaarplanning mee dat een overzicht bevat van alle voorzienbare gebeurtenissen waarvoor de inzet van supra-lokale versterking – federale politie en gehypothekeerde capaciteit – mogelijk zou kunnen zijn. Deze laatste worden uiteraard geacht deze informatie door te geven aan de lokale politiediensten van hun arrondissement. Ik heb aan de federale politie gevraagd om erop toe te zien dat dit werkelijk gebeurt.

D'autre part, DAO diffuse aussi mensuellement un calendrier pour les deux mois à venir dans lequel sont annoncés tous les événements connus ainsi que l'engagement planifié de la capacité hypothéquée. Ce calendrier est basé sur les communications et les demandes de renfort qui sont introduites par les chefs de corps de la police locale auprès des dirco et ensuite auprès de DAO.

Ik vestig uw aandacht op de volgende twee belangrijke elementen die de concrete planning inzake inzet van de supra-lokale versterking sterk bepalen.

De bepaling van de nodige middelen is afhankelijk van de beschikbare informatie, alsook van de mate waarin deze informatie in de tijd evolueert.

De politiediensten moeten beseffen dat de oplossing te vinden is in een goede en gerichte informatieopsporing op lokaal vlak.

Daarnaast stelt men ook vast dat sommige politiezones hun aanvraag tot versterking vrij laat aan de dirco bezorgen, hoewel zij al beschikken over basisinformatie omtrent de gebeurtenissen.

Etant donné que la mise en œuvre du renfort supra-local ne peut

ministre: La directive ministérielle MFO-2 règle le renforcement de la police locale par d'autres services de la police locale dans le cadre de missions de police administrative.

En première instance, la police locale est censée gérer efficacement sa propre capacité pour les missions au sein de sa propre zone. Ensuite, les zones peuvent conclure des accords d'appui latéral dans le cadre de l'exécution des missions de police de base. Si une zone de police est confrontée à un problème de capacité qui ne trouve de solution ni dans le cadre de ses moyens propres, ni dans le cadre d'un accord d'appui latéral, elle peut demander un renfort supralocal.

Par événement inopiné, il y a lieu d'entendre ceux qui se produisent sans qu'aucune information préalable n'ait pu être récoltée.

La DAO communique aux Dirco's une planification annuelle mentionnant tous les événements prévisibles qui pourraient nécessiter l'engagement d'un renfort supralocal.

De DAO verspreidt maandelijks een planning voor de volgende twee maanden, met alle gekende evenementen en de geplande inzet van de gehypothekeerde capaciteit.

La recherche efficace et ciblée d'informations au niveau local est déterminante pour cette planification. Les zones de police doivent également introduire leur demande de renforcement d'effectifs en temps opportun.

In noodgevallen kan mij dunkt overwogen worden achtereenvolgens een beroep te doen op de eigen middelen van de zone, op laterale steun en de interventiereserve, en ten slotte op supra-lokale versterking, zonder ook de andere middelen van de

cependant avoir lieu que dans les délais prévus par la directive MF02, en principe minimum 24 heures, il me semble envisageable, dans des cas d'urgence où une mise en œuvre immédiate de moyens policiers s'impose, de prendre en considération les principes suivants.

En premier lieu, les moyens propres de la zone ou des zones qui est ou sont concernée(s) par l'événement sont mis en œuvre.

Ensuite, il est fait appel à l'appui latéral des zones environnantes au sein ou en dehors de l'arrondissement dans le cadre des accords de coopération. Il est également possible de faire appel à la réserve d'intervention fédérale permanente de la police fédérale.

Enfin, le renfort supra-local, suivant le niveau des effectifs qui peuvent être mobilisés dans les délais les plus brefs, peut être demandé. De plus, d'autres moyens de la police fédérale peuvent être mobilisés dans les délais les plus brefs possibles: réorientation des services, prestation supplémentaire, rappel du personnel, etc.

Binnen afzienbare tijd zal een eerste evaluatie van de werking van het nieuwe systeem van de gehypothekeerde capaciteit worden opgemaakt. Op dit ogenblik verzamelen mijn diensten de voorbereidende elementen. Op basis van de besluiten hiervan overweeg ik eventueel bijsturingen van het systeem voor te stellen. Ik geef twee voorbeelden van mogelijke bijsturingen. In de zones die heel geregeld opdrachten van federale aard moeten uitvoeren kan de federale politie mee worden ingezet. Bovendien zouden deze zones kunnen rekenen op bijkomende middelen. In de zones die met supra-lokale en internationale gebeurtenissen worden geconfronteerd zouden de prestaties van de politie op het krediet van de gehypothekeerde capaciteit kunnen worden aangerekend.

10.03 Marcel Hendrickx (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u hebt slechts een deel van mijn vragen beantwoord. Wat is de praktijk? 's Zondags heeft een voetbalwedstrijd van eerste klasse plaats. Donderdag, een paar dagen voor de wedstrijd, krijgt de lokale politie een marseenheid en moet zij een bepaald aantal mensen leveren. Op dat ogenblik is alles volzet en moeten er overuren worden gepresteerd.

10.04 Minister Antoine Duquesne: Kan ik daarvan bewijzen krijgen?

10.05 Marcel Hendrickx (CD&V): Mijnheer de minister, ik kan u bewijzen leveren. Dat is geen probleem. Ik heb mijn vraag gesteld om in de toekomst dit soort zaken te vermijden. Als de federale overheid normale voorzienbare prestaties te laat verwittigt, dring ik erop aan dat de federale overheid voor de prestaties zou betalen zodat de bijkomende prestaties en de overuren niet ten laste van de zone vallen. Ik kijk met belangstelling uit naar de resultaten van de evaluatie. Het systeem heeft immers nog veel hiaten.

federale politie, die zeer snel ingezet kunnen worden, te vergeten.

Le fonctionnement du système sera évalué sous peu et il pourrait être adapté à cette occasion: la police fédérale pourrait opérer plus souvent dans des zones qui effectuent régulièrement des missions fédérales ou l'on pourrait leur allouer des moyens supplémentaires; les prestations de la police dans des zones où des événements dépassant le niveau local ou internationaux ont lieu pourraient être comptabilisées au crédit de la capacité hypothéquée.

10.03 Marcel Hendrickx (CD&V): Je n'ai pas reçu de réponse à toutes mes questions. A titre d'exemple: il arrive régulièrement que la police locale soit mobilisée pour un match de football et que le lendemain les autorités fassent appel aux mêmes forces de l'ordre suite à un événement imprévisible. Résultat: autant d'heures supplémentaires.

10.04 Antoine Duquesne, ministre: Normalement ce n'est pas possible.

10.05 Marcel Hendrickx (CD&V): Je vous fournirai des preuves. Si les autorités fédérales tardent à faire appel à la police lors d'événements imprévisibles, ce sont ces mêmes autorités qui doivent prendre à charge le coût supplémentaire.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

11 Vraag van de heer Marcel Hendrickx aan de minister van Binnenlandse Zaken over "het koninklijk besluit tot reglementering van de wielervedstrijden en van de veldritten" (nr. 7341)

11 Question de M. Marcel Hendrickx au ministre de l'Intérieur sur "l'arrêté royal réglementant les courses cyclistes et les épreuves de cyclocross" (n° 7341)

11.01 Marcel Hendrickx (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik zal mijn vraag zo kort mogelijk stellen. Dit is een vraag uit de praktijk. Voor het stellen van mijn vraag zal ik zelfs mijn tekst niet gebruiken. Ik zal mijn vraag in twee punten opsplitsen.

Wij hebben het volgende vastgesteld. Als een wielervedstrijd plaatsvindt van stad tot stad, bijvoorbeeld de Scheldeprijs, die ook door uw stad komt, dan zijn er signaalgevers opgegeven. Zij verplaatsen zich van de ene naar de andere plaats met een busje. Als zij te laat toekomen, zijn de kruispunten die zij moesten beveiligen, onbeveiligd. Dat houdt risico's in. Dat is het eerste deel van mijn vraag.

Ten tweede, stellen wij ook vast dat in steeds meer steden en gemeenten niet alleen wielervedstrijden of veldritten plaatsvinden, maar ook joggings, stratenlopen, duatlons, triatlons, halve marathons en marathons. Tevergeefs heb ik gezocht naar een koninklijk besluit terzake. Het koninklijk besluit spreekt alleen over wielervedstrijden en veldritten. Bij gebrek aan voldoende politiemensen zet een burgemeester voor die andere evenementen ook signaalgevers in, maar daarvoor is er geen enkel wettelijk kader. Daarom vraag ik of dat koninklijk besluit terzake niet best wordt herschreven.

11.01 Marcel Hendrickx (CD&V): Afin de garantir la sécurité lors des courses cyclistes, l'on fait notamment appel à des signaleurs désignés par le bourgmestre de la commune organisatrice. Ce système donne des résultats satisfaisants lors de courses cyclistes de petite envergure. Pour les courses plus importantes qui traversent plusieurs communes, les organisateurs font parfois appel à des signaleurs mobiles. Ces personnes se déplacent d'un carrefour à l'autre mais arrivent parfois trop tard. On imagine le danger que cela représente pour les coureurs et les spectateurs. L'arrêté royal de 1967 n'évoque pas les courses à pied sur route, de plus en plus populaires. Dans la pratique, l'on fait ici aussi appel à des signaleurs mais on peut se demander si cela est légal.

Ne serait-il pas préférable d'interdire le système des signaleurs mobiles? L'arrêté royal sera-t-il adapté pour régler également la sécurité lors des courses à pied sur route et les marathons?

De **voorzitter**: Bedankt voor uw voorbeeldige vraag, zeker wat de duur ervan betreft. Mijnheer de minister, u krijgt het woord voor uw antwoord.

11.02 Minister **Antoine Duquesne**: Mijnheer de voorzitter, op de eerste vraag kan ik het volgende antwoorden. Het koninklijk besluit van 21 augustus 1966 bepaalt dat de veiligheid verzekerd moet worden bij wielervedstrijden en veldritten. Het koninklijk besluit bepaalt dat de organisatoren in de nodige signaalgevers moeten voorzien om de veilige doorgang van de deelnemers aan de kruispunten te verzekeren, zowel in de bebouwde kommen als erbuiten, om het even of het gaat over mobiele seingevers dan wel vaste, voor zover zij wel degelijk op het kruispunt staan op het ogenblik dat de renners voorbijkomen.

11.02 **Antoine Duquesne**, ministre: L'arrêté royal du 21 août 1967 impose aux organisateurs d'une course cycliste de prévoir les signaleurs nécessaires afin de garantir la sécurité des participants aux carrefours ainsi qu'à l'intérieur et à l'extérieur des agglomérations. Les courses à pied sur route sont comparables aux courses cyclistes, c'est la raison pour laquelle il convient

Op de tweede vraag kan ik het volgende antwoorden. Andere

sportactiviteiten, zoals stratenlopen, halve of hele marathons, kunnen uiteraard vergeleken worden met wielervedstrijden. Het is dus vanzelfsprekend dat de veiligheid van de deelnemers, voornamelijk met betrekking tot het verkeer, eveneens op gelijkaardige wijze wordt verzekerd. Ik zal dan ook mijn collega voor Mobiliteit contacteren, teneinde de reglementering terzake aan te passen.

également d'assurer la sécurité des participants à ce genre d'épreuves. Je demande dès lors à la ministre de la Mobilité et des Transports d'adapter la réglementation en vigueur.

11.03 Marcel Hendrickx (CD&V): Mijnheer de minister, u zegt dat de organisatoren voor de veiligheid moeten zorgen. De praktijk leert echter dat mobiele seingeverers, die zich van de ene naar de andere gemeente verplaatsen, bij wedstrijden van stad tot stad vaak te laat aankomen, waardoor er geen seingeverers zijn. Om die reden wil ik pleiten voor het verbod van dat systeem, dat veel gevaren inhoudt.

11.03 Marcel Hendrickx (CD&V): Je connais la situation dans la pratique: lors des grandes courses cyclistes, les signaleurs arrivent souvent trop tard. Je souhaiterais donc interdire ce système de signaleurs mobiles.

*Voorzitter: De heer Denis D'hondt.
Président: Monsieur Denis D'hondt.*

11.04 Antoine Duquesne, ministre: Monsieur le président, des effectifs importants sont mobilisés lors de grandes courses cyclistes. L'arrêté royal prévoit des obligations concernant les signaleurs. Chacun doit faire preuve de courage. Suite au respect de la réglementation que j'ai imposée, une grande course cycliste n'est plus passée par ma commune. Comme le disait M. Van Hoorebeke précédemment, la loi vaut pour tous. Je suis partisan de saines distractions telles le sport. Cependant, mieux vaut rouler à bicyclette que de la regarder passer. Ainsi, il s'agit de respecter la réglementation avec ses exigences, notamment le fait que les signaleurs soient équipés.

11.04 Minister **Antoine Duquesne:** Voor de grote wielervedstrijden moet u het koninklijk besluit betreffende de seingeverers raadplegen. In de gemeente waar ik burgemeester ben heb ik de naleving van de reglementen afgedwongen en de wielervedstrijd die door onze gemeente kwam, rijdt er nu niet meer door. De wet moet worden nageleefd.

11.05 Marcel Hendrickx (CD&V): Mijnheer de minister, die vaststelling gebeurt dan toch te laat? Op het ogenblik dat de renners passeren, moeten de seingeverers aanwezig zijn. Zij zijn er echter niet omdat zij bijvoorbeeld in het verkeer vastgezetten hebben.

Le **président:** Chlorophylle compense largement les courses cyclistes, monsieur le ministre!

11.06 Antoine Duquesne, ministre: Monsieur le président, j'invite M. Hendrickx à venir, en vélo, visiter le parc Chlorophylle à Dochamps.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

12 Vraag van de heer Karel Van Hoorebeke aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de nieuwe maatregelen voor de rekrutering van politieagenten" (nr. 7361)

12 Question de M. Karel Van Hoorebeke au ministre de l'Intérieur sur "les nouvelles mesures relatives au recrutement d'agents de police" (n° 7361)

12.01 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in een artikel dat in de Franstalige pers is verschenen, meer bepaald in *La Libre Belgique*, staat dat u de intentie zou hebben wijzigingen aan te brengen in de vereiste taalkennis van de agenten van het Brusselse politiekorps en dat zou worden overgegaan naar een soort functionele tweetaligheid.

12.01 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Selon un article publié dans *La Libre Belgique*, on voudrait pallier le manque de personnel policier dans certaines communes bruxelloises en modifiant la législation linguistique. Je comprends que la police soit

Mijnheer de minister, we hebben het zojuist nog gehad over de

problematiek van de rekrutering van politieagenten. Ik ben mij er ook van bewust dat het voor Brussel-Hoofdstad niet gemakkelijk is tweetalige agenten te rekruteren en in te schakelen. Bovendien zijn de werkomstandigheden onaantrekkelijk, want volgens de gegevens waarover ik beschik, zouden er op dit ogenblik 417 aanvragen tot mobiliteit zijn in de zone Brussel-Elsene, de zone 4. Dat betekent dat 417 politieagenten een aanvraag hebben gedaan om van politiezone te veranderen.

Ik neem aan dat de Brusselse politiezones voor zware problemen staan, maar dat mag mijns inziens niet leiden tot oplossingen die een inbreuk plegen op de wettelijke bepalingen terzake. Alleen al omwille van de hoffelijkheid denk ik dat het belangrijk is dat politieagenten van het tweetalige grondgebied Brussel-Hoofdstad voldoende tweetaligheid aan de dag leggen, zodat zij iedereen kunnen opvangen wanneer aan hen vragen worden gesteld en zodat zij kunnen optreden wanneer het noodzakelijk is.

Mijnheer de minister, ik besef ook zeer goed dat een aantal politieagenten niet bereid is een inspanning te doen om voldoende tweetalig te zijn. Daarnaast moet wel worden toegegeven dat er Franstalige agenten zijn die bereid zijn een inspanning te doen om Nederlands te leren en dus voldoende tweetalig te worden. Zij klagen echter dat zij niet in de mogelijkheid worden gesteld die tweetaligheid te verwerven.

Die problematiek zou op een dubbel niveau zijn gesitueerd. Er zouden onvoldoende cursussen Nederlands ter beschikking zijn en de georganiseerde cursussen zouden volzet zijn. Zodoende staan er kandidaten op een wachtlijst en komen zij niet onmiddellijk in aanmerking om Nederlands te leren. Bovendien, en dit lijkt mij vooral vanuit menselijk oogpunt belangrijk, zou er bij de politieoversten in Brussel een gebrek aan flexibiliteit zijn om de agenten die de inspanning willen doen, de kans te geven de cursussen te volgen en de tweetaligheid te verwerven. Ik denk dat zij die dat willen doen, moeten worden aangemoedigd en geholpen. Men moet de omstandigheden creëren waarin zij die bijkomende inspanning kunnen leveren. Wanneer men een dagtaak als politieman of -vrouw heeft, en men wil 's avonds of tijdens het weekend nog een inspanning leveren om Nederlands te leren, moet dat worden aangemoedigd. Men moet positieve omstandigheden creëren om dat mogelijk te maken.

Mijnheer de minister, ik wou u daarover ondervragen, niet alleen omdat een wijziging van de taalwetgeving absoluut onaanvaardbaar is, maar ook omdat niet elke Franstalige politieagent a priori gekant is tegen het leren van de tweede taal. Wanneer men dat wil doen, moet men in de mogelijkheid worden gesteld. Graag had ik uw inzichten terzake gekend.

12.02 Minister **Antoine Duquesne**: Mijnheer de voorzitter, momenteel is de mobiliteit bij de geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, in uitvoering. Uit de eerste cijfers blijkt dat er een negatief saldo is bij sommige politiezones in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, inzonderheid in de zones Brussel en Anderlecht-Sint-Gillis-Vorst.

Het fenomeen is zorgwekkend en zou op termijn de politiezorg in

confrontée à un manque de personnel à Bruxelles et dans la périphérie bruxelloise. Toutefois, les solutions apportées à ce problème ne sauraient être en contradiction avec la législation linguistique. Tout le monde ne refuse pas de faire des efforts en matière de connaissance de la deuxième langue nationale. Mais on déplorerait un manque de cours de langue et un manque de flexibilité des supérieurs vis-à-vis des agents qui souhaiteraient y participer.

Le ministre peut-il confirmer la teneur de cet article de presse? Comment fera-t-il en sorte que la législation linguistique soit respectée?

12.02 **Antoine Duquesne**, ministre: Les chiffres font apparaître un solde négatif dans certaines zones de police de la Région de Bruxelles-Capitale. Cette évolution est préoccupante car elle risque, à terme, de compromettre les services de

Brussel ernstig in gevaar kunnen brengen, te meer daar blijkt dat weinig kandidaten voor een job bij de politie kiezen voor de Brusselse zone. Daarom heb ik met de eerste minister gezocht naar mogelijkheden om de tewerkstelling bij de betrokken politiediensten aan te moedigen. Beslissingen in die zin zijn in voorbereiding.

Je me suis rendu à la conférence des bourgmestres de Bruxelles et j'ai été heureux de les entendre exprimer le souhait d'avoir des agents bilingues en rue. Je trouve que c'est extrêmement positif quand il est question de sécurité. Nous avons d'ailleurs fait un gros effort pour inciter au bilinguisme, en prévoyant des primes qui sont désormais substantielles. Je constate que c'est malheureusement encore insuffisant jusqu'à présent. Des cours sont organisés. Quand ils ont lieu en dehors des heures de service, il n'y a pas d'inconvénient. J'imagine que les choses sont plus difficiles quand on demande à participer à des cours de langue pendant les heures où des prestations sont normalement prévues dans des corps qui rencontrent déjà des problèmes d'effectif. Il est clair que les choses devraient se normaliser.

Geconfronteerd met een risico van leegloop van de Brusselse korpsen zou een mogelijke denkrichting kunnen zijn om in de geest van het taalhoffelijkheidssakkoord in een soepele overgangperiode te voorzien voor de categorieën die daarvoor in aanmerking komen en voor de toekomst het taalexamen, de zogenoemde functionele taalkennis, te doen onderzoeken. Alle geruchten terzake zijn evenwel voorbarig. Door mijn departement wordt in overleg met de regering van het Brussels Gewest een oplossing gezocht die de taalwet niet schendt. De taalkennis is maar een van de aspecten van het probleem en er worden momenteel ook veel andere maatregelen overwogen om de rekrutering van politiemensen voor Brussel en een aantal andere zones te bevorderen.

police. Trop peu d'aspirants-policiers sont par ailleurs disposés à venir travailler à Bruxelles. Nous devons donc proposer des "incitants" pour stimuler les candidats à postuler un emploi auprès des services de police de Bruxelles.

Het verheugde me dat op de conferentie van de burgemeesters in Brussel de wens geuit werd om over tweetalige agenten te kunnen beschikken. Wij moedigen tweetaligheid aan door middel van aanzienlijke premies. Wanneer de cursussen echter tijdens de diensturen worden gegeven, zorgde dat tot nu toe voor problemen, zeker wanneer men geen overschot heeft aan personeel. Daar wordt evenwel zo snel mogelijk wat aan gedaan.

On pourrait combattre l'hémorragie dont souffre la police bruxelloise en prévoyant une période transitoire souple pour passer les examens linguistiques. Mais on n'a toujours rien décidé en la matière et on continue d'essayer d'élaborer une réglementation qui ne viole pas la législation linguistique. Cependant, la connaissance des langues n'est qu'un aspect de l'hémorragie dont souffre la police de Bruxelles. D'autres mesures sont aussi envisagées pour favoriser le recrutement au sein de ce corps.

12.03 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord.

Mijnheer de minister, ik heb genoteerd dat er geen wijziging zal komen aan de taalwetgeving wat inderdaad absoluut onaanvaardbaar zou zijn geweest. Ik wil u er ook op wijzen dat de functionele tweetaligheid zoals die werd ingevoerd voor de ambtenarij niet kan worden gelijkgesteld met de tweetaligheid die verwacht wordt van politiemensen die dagelijks op de straat aanwezig moeten zijn. De tweetaligheid van een ambtenaar situeert zich op een ander niveau. Volgens mij gaat het hier om een denkpiste die men maar moeilijk kan volgen. Ik zou u enkel willen aanraden om oplossingen te zoeken die gaan in de richting van het aanmoedigen van mogelijke kandidaten en niet alleen via financiële incentives maar ook via flexibiliteit. Ik begrijp het probleem als men met een gedecimeerd korps wordt geconfronteerd ten gevolge van de mobiliteit. Bovendien

12.03 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): La législation linguistique ne sera donc pas modifiée. Le bilinguisme fonctionnel des fonctionnaires ne peut être du même ordre que celui des policiers qui sont amenés à patrouiller tous les jours dans la rue. Il faut encourager davantage les gens de suivre une formation linguistique. Je comprends le problème de la pénurie de personnel, mais à long terme c'est la seule solution possible.

moet men ook nog eens agenten afstaan voor het volgen van cursussen. Op termijn is dit evenwel de enige mogelijkheid om tot een substantiële oplossing te komen. Volgens ons moet u in die richting werken. Bovendien is dit voor ons de enig aanvaardbare oplossing.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

13 Interpellation de M. Jean-Marc Delizée au ministre de l'Intérieur sur "le phénomène des 'rave parties' organisées en Belgique" (n° 1297)

13 Interpellatie van de heer Jean-Marc Delizée tot de minister van Binnenlandse Zaken over "het verschijnsel van de 'rave parties' in België" (nr. 1297)"

13.01 Jean-Marc Delizée (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, la semaine dernière, j'avais, dans un premier temps, déposé une demande de question orale. Ensuite, j'ai voulu poser une question d'actualité mais je n'ai pas eu l'occasion de le faire. Finalement, je préférais, monsieur le ministre, prendre le temps d'avoir un échange de vues plus complet, plutôt que d'obtenir une réponse en votre absence.

Il y a environ une quinzaine de jours, les médias ont fait état d'une première soirée de type "rave party" qui a été organisée dans le sud de la province de Luxembourg. Je ne sais pas exactement de quelle localité il s'agit. Entre-temps, une seconde manifestation similaire a eu lieu dans la nuit du samedi 25 mai au dimanche 26 mai dans ma commune, à Viroinval. Ces manifestations sont importées de France. Je ne sais pas si vous avez connaissance d'autres manifestations de ce type en Belgique.

Quelles constatations avons-nous pu faire à cet égard? Tout d'abord, nous remarquons que ce genre de soirée, qui rassemble un nombre assez important de personnes – à Viroinval, il y avait 2.000 personnes mais il arrive qu'il y en ait davantage –, est organisée sans demande d'autorisation préalable. Dans notre commune, le règlement communal prévoit que toute manifestation de plein air est interdite, sauf autorisation expresse du collège des bourgmestre et échevins. Cette manifestation a donc eu lieu dans l'illégalité.

On a également constaté qu'en quelques heures, plusieurs centaines de personnes se sont rassemblées – dans ce cas-ci, dans un site forestier – et qu'une musique, de type techno, a été diffusée à très forte puissance. Une telle musique s'entend à plusieurs kilomètres à la ronde et trouble bien entendu le sommeil des habitants des communes voisines.

Il semble qu'aucun droit d'entrée n'est perçu dans ce type de manifestation. Il est possible qu'une cotisation de membre soit demandée, voire une collecte.

Je ne dispose pas d'informations précises en ce qui concerne une éventuelle consommation de drogues. Je n'ai reçu que des avis contradictoires. Dans le cadre de cette question, je ne souhaite pas mener un débat au sujet de la drogue mais j'y reviendrai.

En tout cas, les forces de police qui étaient présentes ont été mises

13.01 Jean-Marc Delizée (PS): In de nacht van 25 op 26 mei heeft in Viroinval een *rave party* plaatsgevonden. In Frankrijk, waar rave parties een vaak voorkomend verschijnsel zijn, werd op 3 mei een decreet betreffende sommige feestelijke bijeenkomsten met muziek aangenomen.

Weet u of er elders in België nog dergelijke evenementen werden georganiseerd? Hoe moet de overheid reageren op de hinder die ter gelegenheid van die onverwachts georganiseerde rave parties wordt veroorzaakt? Op welke manier kan de federale politie de lokale politie bijstand verlenen? Wie is verantwoordelijk als er strafbare feiten worden gepleegd?

In welke gerechtelijke samenwerking is voorzien wanneer buitenlanders zich mede schuldig maken aan misdrijven in ons land? Welke preventieve maatregelen kunnen worden getroffen en in welke strafmaatregelen is voorzien?

devant le fait accompli et prises de court. Elles étaient forcément peu nombreuses puisqu'il s'agit d'une petite zone de police. Il n'y avait que trois policiers de garde ce jour-là. Ils ont tenté de négocier avec les organisateurs ou ceux qui semblaient l'être, pour essayer de réduire les nuisances sonores. Ils leur ont demandé de mettre fin le plus rapidement possible à la manifestation. Celle-ci a pris fin le dimanche, vers 14 heures, après négociations.

Sur le plan de la sécurité, aucun incident n'a été signalé. Il n'y a pas eu de bagarres, ni de troubles à l'ordre public. Le site a également été entièrement nettoyé, comme l'avaient demandé les policiers présents sur le site.

Cela étant dit, je pense que ce type de manifestation interpelle les pouvoirs publics, que ce soit la commune, le conseil de police, le ministre de l'Intérieur et éventuellement les ministres de la Région wallonne compétents en la matière.

En France, un décret a été pris le 3 mai dernier à cet égard. Ce pays est en effet confronté de manière beaucoup plus régulière à ce type de manifestation. Ce décret impose une déclaration préalable auprès de la préfecture, au plus tard un mois avant la date de la manifestation. Des peines sont éventuellement prévues: suspension du permis de conduire, confiscation de la chose ayant servi ou étant destinée à commettre l'infraction ou de la chose qui en est le produit. Des travaux d'intérêt général peuvent également être imposés pour une durée de 20 à 120 heures. Les personnes morales peuvent aussi être condamnées pénalement, selon ce décret français.

En droit belge, quelles sont les infractions constatées? Ainsi que je l'ai dit, un règlement communal prévoit tout d'abord que toute manifestation doit faire l'objet d'une autorisation préalable. De ce point de vue-là, elle est donc illicite. Se pose également le problème des associations locales qui, elles, doivent respecter des contraintes, tant au niveau de l'autorisation préalable, de l'horaire pour la fin des soirées qu'au niveau des puissances sonores. De plus, un phénomène de tapage nocturne est constaté entre 22.00 heures et le lever du soleil. Ensuite, la puissance sonore est énorme; or, une réglementation de la Région wallonne en cette matière impose des normes de bruit. Il existe aussi une législation au niveau communal pour ce qui concerne la quiétude des animaux.

La question que je me posais est de savoir comment réagir à ce type d'organisation. Je ne souhaite pas diaboliser les personnes qui seraient amateurs d'un type musical. Il y a, semble-t-il, des dancings spécialisés dans ce type de musique. On apprécie ou on n'apprécie pas. Mais, à mon avis, le problème est ailleurs.

Je répète que je ne veux pas faire de cette question un débat sur la drogue. C'est un phénomène qui existe malheureusement, surtout là où il y a de grands rassemblements, que ce soient des soirées dansantes ou des concerts. C'est un problème vaste.

Il est évident que sur le plan local, on est impuissant face à ce type d'événement, lorsque des milliers de personnes convergent vers un point déterminé, dont ils ne sont avertis qu'au dernier moment par messages SMS ou par internet, ce qui laisse sous-entendre qu'il y a toute une organisation là derrière. On peut donc aisément se rendre

compte qu'une petite zone de police, qui ne dispose que de quelques policiers, n'est pas en mesure de faire arrêter une soirée où il y a autant de monde, au risque de provoquer une sorte d'émeute et, qui sait, des troubles à l'ordre public plus importants.

Je voulais donc interroger M. le ministre sur sa philosophie par rapport à ce type d'événement. S'il devait être fait appel à la réserve de la police fédérale, la nuit, durant un week-end, à la suite de la constatation de dérapages, quel potentiel pourrait être mis à disposition?

Monsieur le ministre, la coopération policière et judiciaire avec la France dans le cadre de l'espace Schengen permettrait-elle d'identifier des responsables de ces manifestations? Pourrait-on imaginer que les services de renseignements français – je parle de la France car j'ai connaissance d'un phénomène provenant de là, mais il peut exister avec d'autres frontières – informent les autorités belges? Des contacts seraient-ils possibles pour prévenir dans la mesure du possible les autorités locales de l'affluence de personnes, afin que l'on ne soit pas vraiment pris à l'improviste?

En ce qui concerne le suivi, quelques questions se posent. Peut-on identifier les organisateurs? Je pense par exemple, une fois l'effet de surprise passé, à une action coordonnée à la frontière lors du retour des organisateurs car ce sont eux qui restent les derniers.

Qu'est-ce qui est prévu en matière de coopération judiciaire? Quels sont les suivis qui pourraient être apportés aux infractions commises? Quelles sont les sanctions qui peuvent intervenir?

Je dirai en conclusion que l'avenir nous dira si la tendance se confirme d'une certaine importation de ce type de manifestation dans notre pays. Nous sommes ici devant quelques cas, mais resteront-ils des cas isolés ou le phénomène risque-t-il de s'amplifier? Le cas échéant, il faudra mener une réflexion globale avec les autorités locales, la Région – concernée par diverses législations – et bien entendu avec les autorités fédérales pour voir si une législation est envisageable ou éventuellement envisagée à ce niveau-là.

13.02 Antoine Duquesne, ministre: Monsieur le président, il se fait que l'ancien ministre français de l'Intérieur, Daniel Vaillant, m'a souvent parlé de ce problème qui le préoccupait. Il m'a dit combien il avait eu de peine à faire prendre conscience, notamment à ses collègues, de l'importance du phénomène en France.

Il disait qu'incontestablement, et vous le confirmez par votre intervention, tout cela n'a rien à voir avec l'exercice de la liberté. Selon la formule bien connue, la liberté s'arrête là où doit être exercée la liberté de l'autre mais également là aussi où la loi prévoit un certain nombre de choses.

Je ne vais pas répondre aux questions sur les missions judiciaires qui relèvent de la compétence du ministre de la Justice et je ne vais pas non plus vous rappeler, vous le savez d'ailleurs car vous êtes bourgmestre, quelles sont les conditions générales d'intervention des forces de police que ce soit dans le cadre du maintien de l'ordre ou encore lorsque des infractions se commettent. Par contre, je vais répondre de manière précise aux questions plus techniques posées

13.02 Minister **Antoine Duquesne**: Het fenomeen van de "rave parties" is zorgwekkend omdat het voor zoveel overlast zorgt en met criminaliteit gepaard kan gaan.

Raves zijn clandestiene fuiven, en daarom is het moeilijk om exhaustieve statistieken voor te leggen met betrekking tot het precieze aantal rave parties in België. Sinds 1995 zijn er ook niet-aangekondigde massabijeenkomsten geweest.

De lokale administratieve overheid is bevoegd om preventieve of repressieve maatregelen te

dans le cadre de ma compétence.

Le phénomène de "rave parties" est bien sûr en soi inquiétant par l'accumulation de nuisances qu'il provoque et par les phénomènes criminels annexes qu'il peut entraîner. Tout d'abord, l'essence même de cet événement est d'être organisé en dernière minute sans autorisation préalable et en des lieux a priori non destinés à ce type d'activités. Ensuite, les phénomènes annexes tels la nuisance sonore, les dégradations ou le vandalisme ont un impact important sur la tranquillité des riverains. Enfin, des phénomènes tels que la consommation ou le trafic de drogues y sont parfois liés et rendent ce type d'événement particulièrement préoccupant.

Les "rave parties" se rencontrent dans différents pays d'Europe, en France mais aussi aux Pays-Bas. De part le caractère quasi clandestin de ces événements, il est très difficile de fournir une statistique exhaustive du nombre de "raves parties" ayant eu lieu en Belgique. Déjà en 1995, des rassemblements avaient été constatés dans les environs de Riemst, sur le plateau de Caestert où des fêtes étaient organisées dans des grottes. Des activités similaires étaient détectées le long de la frontière franco-belge. Certains rassemblements ou concerts (par exemple à Anvers au Sportpaleis) s'organisent sous cette étiquette mais bénéficient d'une organisation, d'un encadrement et d'un suivi des autorités. Ce qui doit donc plus nous préoccuper, ce sont les rassemblements non annoncés et, par conséquent, non encadrés.

Comme vous le sous-entendez vous-même dans l'énoncé de votre question, ce sont bien sûr avant tout les autorités locales qui doivent apporter une première réponse au phénomène. Les réglementations communales abordent en effet les problématiques d'organisation d'événements, de nuisance sonore, de tapage nocturne (aux termes de l'article 135 de la loi communale) mais aussi d'hygiène, de protection contre l'incendie etc. Il y a vraiment ici beaucoup de domaines concernés. L'autorité administrative locale est donc compétente pour prendre toute mesure préventive ou répressive en la matière. En tant que rassemblement dans un lieu public, les "rave parties" sont des manifestations soumises à autorisation. Le non-respect par les organisateurs de cette disposition les place d'office en infraction. De même les policiers locaux seront les mieux placés pour intervenir en première instance, ne fût-ce que pour effectuer les premières constatations et réunir un maximum d'informations quant aux organisateurs ou responsables.

Il va de soi que, vu le caractère parfois subi de l'événement, les forces de police locale ne sont pas toujours à même de faire face seules au problème essentiellement dans les zones de police à effectifs plus réduits.

La première demande d'assistance doit être dirigée vers les zones voisines, dans le cadre de la solidarité supra-zonale organisée sur base d'accords de coopération ou, en fonction de l'article 43 de la loi sur la fonction de police. En cas d'urgence (découverte de l'événement déjà en cours ou provoquant des incidents), un appel peut également être fait à la réserve fédérale permanente d'intervention. Celle-ci a pour objectif de renforcer ponctuellement les services de police confrontés à un événement inopiné pour lequel les moyens propres se révèlent insuffisants et/ou inadaptés. Cette

nemen op het stuk van de organisatie van evenementen, en op het gebied van geluidsoverlast, hygiëne of brandveiligheid.

Organisatoren van rave parties die geen vergunning vragen, overtreden de wet.

Als de lokale politie het probleem niet aankan, moet ze in de eerste plaats hulp vragen aan de buurzones.

In geval van nood, en als er zich een onverwacht evenement aandient, kan een beroep gedaan worden op de federale, permanent inzetbare interventiereserve, die 24 uur per dag beschikbaar is, en 26 politiemensen telt.

Er kan ook om steun gevraagd worden aan eenheden die voor andere geplande evenementen worden ingezet, zij het onder bepaalde voorwaarden, bijvoorbeeld in extreme noodgevallen.

Door voortdurend informatie te verzamelen zou men de hinder die door de rave parties veroorzaakt wordt, moeten kunnen beperken. Aan de Frans-Belgische grens wordt nu nauwer samengewerkt via een gemeenschappelijk politiebureau en gemengde politiepatrouilles. Binnenkort wordt een tweede gemeenschappelijk politiebureau geopend in Luxemburg.

Als uit informatie blijkt dat er ergens een rave wordt voorbereid, kan er steun verkregen worden krachtens de bindende richtlijn MFO-2 van 3 april 2002 betreffende het personeel capaciteitsbeheer en het verlenen van versterking door de lokale politie bij opdrachten van bestuurlijke politie.

We moeten trachten de organisatoren van de rave party's te identificeren. De eerste reactie van de bestuurlijke overheid en de

réserve fédérale permanente d'intervention est disponible 24 heures sur 24 et compte 26 policiers (dont un équipage-arroseuse). Une autre possibilité est, sur base des autres événements en cours et, compte tenu de l'évaluation globale du risque « ordre public », d'envoyer en renfort des unités constituées engagées à l'occasion d'autres événements planifiés tels les rencontres sportives, les manifestations... Cela ne peut se faire qu'en concertation avec les responsables des différents services d'ordre et sous la coordination de la direction générale de la police administrative de la police fédérale.

lokale politie is van primordiaal belang, net als het overleg met de lokale gerechtelijke autoriteiten.

A mes yeux, la récolte permanente d'informations permet de limiter les désagréments causés par ces événements. Celle-ci concerne les échanges entre zones de police, entre arrondissements mais aussi, au niveau international, pour autant qu'il soit établi qu'il s'agit d'un phénomène transfrontalier. A cet égard, en ce qui concerne la frontière franco-belge, la collaboration s'est encore renforcée récemment par la mise en œuvre d'un commissariat commun et le début de patrouilles mixtes à la frontière. Il y aura un deuxième commissariat commun à Luxembourg, entre l'Allemagne, le Grand Duché, la Belgique et, je l'espère, la France puisque la zone que nous devons couvrir s'étend de la Panne jusqu'à la zone des trois frontières à Arlon. Les points de contact opérationnels activés de part et d'autre des frontières peuvent servir de relais à cette transmission d'information.

Lorsque des informations font état de préparatifs liés au "rave parties" et que les moyens de la zone de police s'avèrent insuffisants, un appui peut également être obtenu en faisant application de la directive contraignante MFO2 que j'ai signée le 3 avril 2002. Celle-ci concerne l'octroi de renforts par la police locale pour des missions de police administrative. Il s'agit alors de la gestion d'un événement prévisible et planifiable. Dans ce cas, l'octroi de renfort est soumis aux délais stipulés dans cette directive, à savoir un préavis minimum de 24 heures.

Enfin, il va de soi qu'il faut tenter, par tous les moyens, d'identifier les organisateurs de ces événements afin de les mettre devant leurs responsabilités. A cet effet, la première réaction des autorités administratives et des polices locales sera primordiale. En outre, en matière de constatation des délits et recherche des preuves, il me semble qu'une concertation très précise doit exister avec les autorités judiciaires locales.

13.03 Jean-Marc Delizée (PS): Monsieur le président, je remercie M. le ministre pour les réponses qu'il a apportées à bon nombre de mes questions. En effet, nous sommes tous conscients que le phénomène n'est pas simple.

13.04 Antoine Duquesne, ministre: Monsieur le président, encore faut-il envisager la manière dont on peut mettre cela en œuvre.

13.05 Jean-Marc Delizée (PS): Il faut réagir vite et je vous rappelle que les faits se déroulaient le week-end.

Vous avez parlé de vandalisme. Ce problème ne se pose pas dans ma commune.

13.05 Jean-Marc Delizée (PS): Het fenomeen is complex. Snel reageren is de boodschap. Er wordt samengewerkt op het vlak van de drugsbestrijding, onder

En matière de drogue, j'imagine qu'il y a aussi une coopération avec les pays limitrophes, notamment dans le cadre de l'espace Schengen. J'imagine également que les services de chaque pays sont évidemment demandeurs d'informations relatives à l'identification des personnes qui interviennent dans ce trafic. Une coopération est donc certainement souhaitable en la matière. La question est de savoir si l'information circule.

13.06 Antoine Duquesne, ministre: Il y a un échange d'informations, notamment dans le cadre de la criminalité transfrontalière et il existe un certain nombre de règles très précises en la matière. Je ne rappellerai pas ici toute la réglementation. Il y a l'échange d'informations en ce qui concerne le policier proprement dit. Il y a ensuite tout le domaine qui relève du judiciaire en commençant au stade proactif qui est aussi réglementé par notre législation nationale. Je ne sais pas de quoi vous parler. S'il s'agit-il de l'aspect policier, il y a en effet un certain nombre d'informations qui peuvent être communiquées. S'il s'agit du cadre judiciaire, les choses se passent différemment.

13.07 Jean-Marc Delizée (PS): Monsieur le ministre, je vais laisser l'aspect judiciaire de côté puisque vous m'avez dit que cet aspect n'était pas de votre ressort.

Il est certain que les agents qui étaient présents – il faut d'ailleurs préciser que des agents appartenant à la division nature et forêts étaient également sur le terrain – ont fait un certain nombre de constatations. Ils ont tenté de récolter un maximum d'informations. C'est à peu près tout ce qu'ils pouvaient faire. Ils ont relevé, par exemple, les numéros des plaques d'immatriculation des véhicules qui semblaient avoir un lien avec les organisateurs. Ce genre d'information pourra être disponible.

13.08 Antoine Duquesne, ministre: Il y aura en tout cas des témoins.

13.09 Jean-Marc Delizée (PS): Par exemple.

Il en va de même pour les constatations qui pourraient être faites, dans d'autres situations, au sujet de personnes qui s'adonneraient à des trafics ou à des ventes de produits. Ce genre d'information peut être également intéressant pour les autorités françaises.

Monsieur le ministre, vous vous interrogez sur les moyens dont peuvent disposer les zones voisines. Dans les zones rurales – vous le savez très bien, monsieur le ministre –, l'effectif des zones voisines est aussi faible que celui de la zone où se déroule l'activité. Cela ne représente au total que quelques unités avec quelques personnes rappelables éventuellement la nuit et le week-end. Mais l'effectif n'est pas suffisant pour permettre une intervention.

En ce qui concerne la réserve fédérale, vous parlez de 26 hommes. S'il fallait, par exemple, arrêter une manifestation, ce nombre serait sans doute insuffisant.

On pourrait également essayer de prévoir une action aux frontières

meer in het kader van de Schengen-akkoorden. Maar hoe kunnen de organisatoren worden geïdentificeerd?

13.06 Minister **Antoine Duquesne**: Er bestaan precieze regels, meer bepaald inzake informatie-uitwisseling.

Heeft u het nu over het politieke of over het gerechtelijke aspect?

13.09 Jean-Marc Delizée (PS): Over het politieke aspect. Het is nogal evident dat er op dergelijke raves drugs kunnen worden verhandeld.

De 26 man sterke federale, permanent inzetbare interventiereserve zal een rave party niet kunnen stilleggen. Het is voor de overheid dus niet zo gemakkelijk om daar goed op te reageren. Er zal dienaangaande overleg moeten worden gepleegd.

lorsque la manifestation se termine et effectuer des contrôles d'identité. Bien entendu, cela suppose une mobilisation d'un nombre assez important de personnes. Si le délai est de 24 heures, les personnes seront déjà parties lorsque les agents arriveront. Dans ce cas, on dispose d'un délai très court pour réagir. La réaction concertée des pouvoirs publics n'est donc pas aisée.

A ce stade, il était intéressant, monsieur le ministre, d'avoir un échange de vues sur ces questions.

Comme je l'ai dit en conclusion de mon intervention tout à l'heure, il faut voir si ce phénomène tend à se reproduire en Belgique de manière régulière. Si tel était le cas, je plaiderai pour qu'une concertation puisse avoir lieu afin de tenter de réunir autour de la table toutes les parties concernées et ainsi voir quelles réponses on peut apporter en ce compris éventuellement des réponses de type législatif comme cela existe en France. Bien entendu, il faut rester conscient que toute législation a ses limites et qu'il faut avoir les moyens de la mettre en œuvre, ce qui n'est pas simple.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

14 Interpellatie van de heer Gerolf Annemans tot de minister van Binnenlandse Zaken over "eventuele wijzigingen aan de geautomatiseerde kiesverrichtingen om eerlijke en door onafhankelijke organen of personen gecontroleerde verkiezingen te garanderen" (nr. 1291)

14 Interpellation de M. Gerolf Annemans au ministre de l'Intérieur sur "les modifications éventuelles à apporter aux opérations de vote automatisées en vue de garantir des élections honnêtes et contrôlées par des organes ou des personnes indépendants" (n° 1291)

14.01 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, ik heb u een zeer uitgebreid interpellatieverzoek bezorgd. U weet dat ik al lang belangstelling heb, nog van in de tijd toen de PRL in de oppositie zat en samen met mijn toenmalige collega-fractievoorzitter Didier Reynders, voor de geautomatiseerde stemming en de veiligheid van het systeem. Ik heb het al in verschillende organen van deze Kamer gehad over het verslag dat de experts na de vorige verkiezingen hebben opgesteld. Daarin werden heel wat ernstige vragen opgeworpen. Dat maakt het tweede deel uit van mijn interpellatie. Wat het eerste onderdeel betreft, literum A, vraag ik u of het correct is dat er een aantal koninklijke besluiten in voorbereiding zijn. Un vent favorable heeft mij dat laten weten. Het ging niet om un vent royale, zeker niet in de richting van het Vlaams Blok. Hieruit zou blijken dat de koninklijke besluiten die klaarliggen gaan over de oprichting van een orgaan dat belast is met het uitbrengen van advies betreffende de conformiteit. Ik verneem ook dat die koninklijke besluiten niet zouden voorzien in een toewijzing op basis van de wet op de overheidsopdrachten hoewel de artikelsgewijze toelichting van de wet van 8 augustus 2000 die dat orgaan opricht letterlijk stelt dat voor deze verkiezingssoftware de conformiteitscontrole moet plaatshebben, zowel wanneer het ministerie van Binnenlandse Zaken de uitwerking ervan heeft laten uitvoeren door een aannemer met inachtneming van de regels inzake overheidsopdrachten als wanneer het dit heeft laten uitvoeren door de eigen diensten. Kortom, mijn vraag is of het klopt dat die koninklijke besluiten er zijn. Wat staat er in die koninklijke besluiten? Wanneer mag de publicatie daarvan

14.01 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Trois arrêtés royaux relatifs au vote automatisé seraient prêts à être publiés au *Moniteur belge*. Quand le seront-ils effectivement? Quelles recommandations formulées après les dernières élections par le collège d'experts mettent-ils en oeuvre?

Ma demande d'interpellation à ce sujet est très vaste parce que je me fais du souci à propos de la sécurité offerte par ce système.

J'ai également appris que les arrêtés royaux ne se fondent pas sur le principe de l'adjudication. Est-ce exact? Serait-ce là l'expression du nouveau style libéral? Cette manière de procéder est même en contradiction avec l'exposé des motifs de la loi du 8 août 2000.

worden verwacht? Zal de toewijzing van de procedure met betrekking tot het orgaan dat wordt opgericht gebeuren zonder inachtneming van de wet op de overheidsopdrachten? Wij hebben het deze middag al gehad over het IPC. Het zou zich hier opnieuw voordoen. Blijkbaar is dat een element van een nieuwe liberale open politieke cultuur. Aan welke verzoeken van het college van deskundigen dat ik zonet heb vermeld voldoen deze koninklijke besluiten?

Ook de rest heb ik schriftelijk behandeld en ik zal niet teveel tijd nemen om u dat allemaal voor te lezen. Mijnheer de voorzitter, ik dring er wel op aan dat desgevallend in het verslag wordt verwezen naar het feit dat ik zelf verwijs naar mijn uitgebreid interpellatieverzoek. In het tweede deel kom ik tot mijn vragen over het lot dat de aanbevelingen van het college van deskundigen beschoren is geweest. Ik hoop dat u omstandig zult kunnen antwoorden. Zij hebben advies uitgebracht na de verkiezingen van 1999 en zelfs na de gemeenteraadsverkiezingen van 2000. De Conferentie van voorzitters van de Kamer heeft haar bezorgdheid uitgedrukt. Ik kan mij daar alleen bij aansluiten. Ik was een van degenen die hun bezorgdheid geformuleerd hebben.

Wij hebben toen het bericht gekregen dat deskundigen van een werkgroep en de minister op zijn kabinet met de zaak bezig waren. De voorzitter van de Kamer heeft ons een aantal keren verzekerd dat hij de zaak op de voet zal volgen. Eigenlijk hebben we niet erg veel aanknopingspunten om te weten of de volgende verkiezingen en de organisatie ervan tegemoet zullen komen aan de opmerkingen van het college van deskundigen die soms zeer ernstige bedenkingen hebben bij de elektronische stemming.

Ik verwijs ook naar de beslissing van de rechter in kort geding naar aanleiding van de vorige gemeenteraadsverkiezingen. Deze rechter heeft een vrij straffe uitspraak gedaan in verband met de schending van de mensenrechten door de wijze waarop de regering op dit moment het elektronisch stemmen organiseert.

Mijnheer de minister, naast de 16 specifieke vragen die ik u in het eerste deel heb gesteld over het elektronisch stemmen en een verbetering van dit systeem waarop u desnoods schriftelijk kunt antwoorden, zou ik u toch willen vragen om mij gerust te stellen. Ik heb vorige week in de Conferentie van voorzitters opnieuw een agendapunt over het geautomatiseerd stemmen gezien. U hebt aan de Conferentie laten weten dat de Ministerraad van 19 april laatstleden de werkgroep tot coördinatie van het beleid ermee heeft belast het systeem van de ticketing en de optische lezing van de stembulletins verder te onderzoeken. Ik dank u voor dat antwoord. Ik weet niet of u daarmee wou anticiperen op mijn interpellatie, maar het is niet voldoende. Ik zou meer garanties willen krijgen dat wij reeds bij de volgende verkiezingen de ongetwijfeld zeer belangrijke kantons Verlaine en Waarschoot kunnen overstijgen om te komen tot een veralgemeend systeem van stembulletins die desgevallend optisch kunnen worden gelezen. Op zijn minst zou er een ticketingsysteem moeten komen dat een hertelling toelaat op basis van een afdruk. Er zou op zijn minst een systeem moeten worden ingevoerd zodat de kiezer kan zien wat het resultaat van zijn stemming is. Naar mijn oordeel moet er bij voorkeur een klassiek stembulletin komen dat optisch kan worden gelezen.

Quel sort sera-t-il réservé aux recommandations du collège des experts? La Conférence des présidents a exprimé sa préoccupation à ce sujet. La semaine dernière, le problème du vote électronique était à nouveau inscrit à l'ordre du jour de la Conférence mais la réponse du ministre fut insuffisante.

Dans ma demande d'interpellation, j'ai formulé seize questions spécifiques relatives à l'évolution du vote électronique. J'espère obtenir une réponse précise.

Les droits de l'homme doivent en tout état de cause être respectés. J'opterais personnellement pour un système basé sur la lecture optique des bulletins de vote. Nous devons revenir à un mode de vote démocratique permettant un dépouillement rapide et qui inspire la confiance.

België is het enige land dat een dergelijke extremistische en volgens de rechter in kort geding ondemocratische vorm van stemopneming kent. Ik ken geen enkel democratisch land dat het op die manier doet en dat zo veel vragen onbeantwoord laat, zelfs van zijn eigen expertisecolleges. Volgens mij moeten we terugkeren naar een normale, democratische vorm van stemming die iedereen vertrouwen inboezemt en die ons opnieuw in staat stelt om ons te rangschikken in de vaart der Europese volkeren die om 20 uur met betrouwbare uitslagen kunnen uitpakken en geen drie dagen moeten tellen.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik hoop dat ik met deze korte inleiding op mijn lange interpellatie – die ik niet zal ontwikkelen – kan volstaan. Ik kijk met veel belangstelling uit naar de antwoorden die de minister op al mijn vragen zal kunnen geven.

14.02 Minister **Antoine Duquesne**: Mijnheer Annemans, ik geef u graag een antwoord op uw vragen. Bis repetita placent. Ik heb vorige week inderdaad dezelfde vragen beantwoord in de Senaat, maar dat is geen probleem.

Les projets d'arrêtés royaux auxquels vous vous réferez ont été examinés une première fois par le Conseil des ministres lors de sa séance du 20 mars dernier. Le premier tend à fixer les conditions générales d'agrément auxquelles doivent satisfaire les logiciels électoraux utilisés dans les bureaux électoraux pour le recensement partiel et général des voix, ainsi que pour la répartition des sièges entre les différentes listes. Il est pris en exécution de l'article 165 du Code électoral, tel qu'il a été modifié par la loi du 12 août 2000.

Les deuxième et troisième projets d'arrêtés visent à fixer les conditions d'agrément auxquelles devront répondre les organismes qui seront chargés de remettre un avis sur la base duquel le ministre de l'Intérieur constatera la conformité, d'une part, des systèmes de vote automatisé, des systèmes électroniques de totalisation et des logiciels y afférents – il s'agit du deuxième projet d'arrêté qui est pris en exécution de l'article 2, § 2 de la loi du 11 avril 1994 organisant le vote automatisé, telle que modifiée par la loi du 12 avril 2000 – et, d'autre part, des logiciels utilisés dans les bureaux électoraux pour le recensement partiel ou général des voix, ainsi que pour les opérations de répartition des sièges entre les listes – il s'agit du troisième projet d'arrêté qui est pris en exécution de l'article 165 du Code électoral tel qu'il a été modifié par la loi du 12 août 2000.

Lors de sa séance du 20 mars dernier, le Conseil des ministres a renvoyé les trois projets d'arrêté au groupe de travail de coordination de la politique, compte tenu notamment des observations qui avaient été formulées au sujet du rapport au Roi précédant les deuxième et troisième projets d'arrêtés, qui faisait état de l'application de la loi sur les marchés publics en vue de la désignation des organismes qui seront chargés de remettre au ministre de l'Intérieur un avis portant sur la conformité des systèmes de vote automatisé et des logiciels utilisés dans les bureaux électoraux.

Ce groupe de travail s'est réuni à mon initiative le 3 avril. Il a considéré que la procédure d'appel d'offres en vue de la désignation de ces organismes était inadéquate, car elle ne conduit nécessairement à la désignation que d'un seul organisme. Vous ne disposez donc pas d'un document actualisé. Il a en revanche

14.02 Minister **Antoine Duquesne**: Die ontwerp-koninklijke besluiten werden op de Ministerraad van 20 maart jongstleden besproken. Het eerste had betrekking op de officiële goedkeuring van de verkiezingssoftware. Het tweede en het derde betreffen de erkenning van de organen die belast zijn met het uitbrengen van een advies over de conformiteit van de systemen voor geautomatiseerde stemming, de elektronische systemen voor optelling en de daarmee verband houdende software en de verkiezingssoftware.

Op 20 maart heeft de Ministerraad ze naar een werkgroep voor de coördinatie van het beleid verzonden, rekening houdend met de geformuleerde opmerkingen over de toepassing van de wet op de overheidsopdrachten.

Die werkgroep, die op 3 april is bijeengekomen, was van oordeel dat de offerte-aanvraagprocedure voor de aanwijzing van die organen ongeschikt was. Zij heeft een systeem van accreditatie voorgesteld die alle organen welke voldoen aan de voorwaarden bepaald bij de ontwerp-besluiten kunnen aanvragen.

De leveranciers van systemen voor geautomatiseerde stemming en verkiezingssoftware zullen zich voor de erkenning van hun

proposé au gouvernement de mettre en place un système d'accréditation de ces organismes. Les conditions d'agrément sont fixées par les arrêtés en projet et tous les organismes satisfaisant à ces conditions pourront introduire leur candidature à l'obtention de l'agrément. La transparence de la procédure sera atteinte via une publicité dans le Moniteur belge ou le Bulletin des Adjudications, voire dans la presse professionnelle spécialisée. Parmi les dossiers de candidatures qui seront introduits suite à cette publicité, seront agréés par le Roi, par la voie d'un arrêté délibéré en Conseil des ministres, ceux qui répondront aux conditions générales fixées par les arrêtés en projet. Les fournisseurs de systèmes de vote automatisé et de logiciels électoraux devront, pour pouvoir obtenir l'agrément de leur matériel, s'adresser à l'un de ces organismes. Celui-ci remettra un avis sur la base duquel le ministre de l'Intérieur constatera ou non la conformité de ces systèmes et logiciels aux conditions générales d'agrément de ceux-ci.

Le 19 avril, le Conseil a entériné ces conclusions et décidé que les projets d'arrêtés pouvaient, après avis du Conseil d'Etat, être soumis à la signature du chef de l'Etat.

Conformément à cette décision, les projets ont été soumis à l'avis motivé de la section de législation de ce Haut Collège. J'ai demandé cet avis dans un délai n'excédant pas un mois, en application du fameux article 84 des lois coordonnées.

La procédure que je viens d'esquisser vise, conformément aux recommandations formulées par le collège d'experts, à accroître la transparence des systèmes de vote automatisé et des logiciels utilisés dans les bureaux électoraux. Le ministre de l'Intérieur ne sera plus seul pour octroyer l'agrément de conformité de ces matériels et logiciels. Dans le cadre d'une politique d'ouverture et de transparence, il sera assisté à cette fin par un organisme indépendant spécialisé en informatique, qui devra satisfaire aux conditions ci-après:

- être doté de la personnalité juridique;
- disposer du matériel et des équipements suffisants;
- justifier de l'expérience technique ou scientifique nécessaire;
- n'avoir aucun intérêt économique ou juridique avec les fournisseurs de ces matériels;
- s'engager à établir ses avis et rapports en toute indépendance;
- faire respecter le secret professionnel par les membres de son personnel;
- avoir obtenu de préférence la certification ISO 900X.

La commission de l'Intérieur du Sénat a, d'initiative, procédé à une évaluation des systèmes de vote automatisé. Lors de sa séance plénière du 14 juin 2001, le Sénat s'est limité à prendre acte du rapport établi par la commission, sans se prononcer sur les suites qu'il convenait de lui réserver.

Le 28 mai dernier, j'ai été entendu par la commission de l'Intérieur du Sénat sur la problématique du vote automatisé. Et j'y ai fait part de mon intention de tester le système dit de "ticketing" dans deux cantons électoraux (Verlaine et Waarschoot) lors des prochaines élections législatives de juin 2003.

Ce système me paraît en effet être à même de rencontrer les

apparatuur tot een erkend orgaan moeten wenden. De ontwerpbesluiten werden voor advies aan de Raad van State voorgelegd.

De procedure strekt tot een grotere doorzichtigheid van de systemen voor geautomatiseerde stemming en de verkiezingssoftware, waarvan de erkenning voortaan niet meer door de minister alleen zal worden verleend. Hij zal immers worden bijgestaan door een in de informatica gespecialiseerd onafhankelijk orgaan dat aan een heel aantal voorwaarden zal hebben voldaan.

De desbetreffende commissie van de Senaat werd gevraagd het geautomatiseerde stelsysteem te beoordelen.

Op 28 mei heb ik de Senaat laten weten dat ik in juni 2003 de "ticketing" in twee kieskantons, Verlaine en Waarschoot, wil testen. Het is de bedoeling het vertrouwen van de kiezer te versterken.

De wet van 12 augustus 2000 verbetert dit al. De geïntroduceerde methode die op 8 oktober 2000 werd getest zal volgend jaar in juni behouden blijven. Naast de drie ontwerpen van koninklijk besluit die de regering onlangs in dit verband heeft aangenomen, vormt de ticketing een bijkomende verbetering.

Er zijn meerdere varianten mogelijk.

In de eerste variant is elke stemmachine uitgerust met een externe of interne printer die een afdruk maakt van de uitgebrachte stemmen. De kiezer steekt daarna zijn magneetkaart in de elektronische stembus en de afdruk in een andere bus. Als hij een verschil vaststelt tussen de afgedrukte stem en de uitgebrachte stem op het scherm,

principales critiques qui sont formulées à l'encontre des procédures de vote automatisé. Il vise à accroître la confiance du citoyen dans cette procédure en lui permettant de s'assurer que le vote enregistré dans la mémoire de la machine à voter correspond bien à celui qu'il a exprimé sur l'écran. Chaque fois qu'une nouvelle étape a été franchie dans le développement de systèmes de vote automatisé, l'objectif poursuivi a consisté non seulement à améliorer le fonctionnement de ces systèmes, mais aussi à les rendre plus transparents en vue de renforcer la confiance de l'électeur; ce qui est essentiel lors d'une élection.

Une amélioration notable a été apportée en ce sens par la loi du 12 août 2000, qui a été adoptée à mon initiative. Cette loi permet à l'électeur, sitôt après l'éjection de la carte magnétique de la machine à voter, de visualiser sur l'écran le vote qu'il a exprimé, en réintroduisant cette carte dans la fente dont chacune de ces machines est pourvue. Cette procédure a été testée pour la première fois, avec succès, lors des élections communales et provinciales du 8 octobre 2000. Il va de soi qu'elle sera maintenue lors des élections législatives de juin 2003.

Comme je viens de l'indiquer, le gouvernement vient par ailleurs d'adopter, sur ma proposition, trois projets d'arrêtés royaux qui visent à améliorer le contrôle sur les systèmes de vote automatisé et sur les logiciels utilisés dans les bureaux électoraux le jour des élections.

Un pas supplémentaire peut être franchi dans la même direction via ce fameux système dit de ticketing, consistant à imprimer un document en papier reprenant de manière lisible le vote que l'électeur a émis sur l'écran de vote automatisé.

Plusieurs variantes sont possibles:

Dans la première, chaque machine à voter est dotée d'une imprimante externe ou interne. Après que l'électeur a émis son vote sur l'écran, l'imprimante lui délivre un support papier reprenant de manière claire le suffrage qu'il a exprimé. L'électeur est ainsi en mesure d'exercer un contrôle de concordance entre le vote imprimé sur ce document et celui qu'il a exprimé sur l'écran de vote automatisé. Il dépose ensuite la carte magnétique éjectée de la machine à voter dans l'urne électronique appelée à la recevoir. Il dépose parallèlement le support papier dans une urne distincte prévue spécialement à cet effet. Si l'électeur constate une discordance entre le vote imprimé sur le document et celui qu'il a émis sur l'écran, il peut être autorisé, à sa demande, à recommencer son vote.

Dans la deuxième variante, le vote est imprimé sur la carte magnétique elle-même. Cette formule est toutefois limitée sur le plan technique. Elle ne permet d'imprimer au maximum que 35 lignes de 20 caractères dont la hauteur serait de 2 millimètres. Cette solution est donc impraticable pour l'élection des assemblées où le nombre de membres à élire est très élevé, comme par exemple pour l'élection du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale. Elle l'est tout autant pour les élections législatives, compte tenu notamment de la proposition de loi bientôt à l'examen devant le parlement qui prévoit le rétablissement des candidats suppléants pour ces élections.

kan hij worden gemachtigd zijn stem opnieuw uit te brengen.

In de tweede variant wordt de stem afgedrukt op de magneetkaart. Deze oplossing heeft zijn beperkingen op technisch gebied en is onbruikbaar voor de verkiezing van de vergaderingen met een hoog aantal leden.

In de derde variant wordt de stem eveneens op papier afgedrukt, maar de kiezer kan dit document alleen op het scherm zien.

Het dossier wordt eerdaags voorgelegd aan het kernkabinet. Bij de volgende verkiezingen zal op beperkte schaal met het systeem worden geëxperimenteerd.

Mijn voorkeur gaat uit naar de derde variant. Daardoor wordt een discrepantie tussen het aantal magneetkaarten en het aantal papieren gegevensdragers in principe onmogelijk, aangezien de kiezer de papieren gegevensdrager niet kan meenemen. De kiezer kan de geregistreeerde stem wel controleren. Als er betwisting is, kan gecontroleerd worden of het aantal geregistreeerde stemmen op magneetkaart overeenkomt met het aantal papieren gegevensdragers.

Het experiment met de *ticketing* zou gepaard kunnen gaan met de voortzetting van het experiment van stemopneming door middel van optische lezing. Mijns inziens moeten we echter afstappen van laatstgenoemd systeem. Om te beginnen is het ontzettend duur. Bovendien is het experiment bij de verkiezingen van 1999 faliekant afgelopen. Er mochten enkel 20 lijsten met maximaal 35 kandidaten op het stembiljet staan. Er is heel wat personeel nodig om bijstand te verlenen. Ten slotte moeten de stembiljetten handmatig worden gesorteerd om

Dans la troisième variante, le vote est également imprimé sur un support papier mais l'électeur peut uniquement visualiser ce document au travers d'une vitre afin de s'assurer que le vote qui est imprimé correspond à celui qu'il a émis sur l'écran.

J'ai soumis le dossier au comité ministériel restreint, avec une évaluation budgétaire pour chacune de ces variantes. Vous retrouverez tous ces détails dans le rapport du Sénat, de même d'ailleurs qu'un certain nombre de suggestions très pratiques qui ont été faites au parlement. Si elles n'ont rien à voir avec l'informatique, elles sont de nature à améliorer les choses et notamment le contrôle dans le chef des présidents des bureaux de vote, à l'occasion des opérations de vote automatisé qui auront toujours lieu pour les prochaines élections, car c'est prévu par la loi, et qui concernent un grand nombre d'électeurs. Je dois d'ailleurs vous signaler que nous avons reçu des demandes de communes pour près de 500.000 électeurs supplémentaires. Ce sera à la prochaine législature de trancher parce que nous aurons été au bout des expériences avec mes propositions. Il faudra alors prendre une décision définitive, notamment avec une appréciation des coûts que tout cela représente. Pour cette fois-ci, je propose une expérience limitée.

Ma préférence va personnellement à la troisième variante que je viens de vous exposer car elle présente un certain nombre d'avantages:

1. Elle exclut en principe toute discordance entre le nombre de cartes magnétiques et le nombre de supports papier reprenant les votes émis par les électeurs. Dans cette variante, en effet, l'électeur n'est pas en mesure d'emporter ce support papier. Une telle discordance ne se produira que si par inadvertance, en dépit des contrôles rigoureux exercés durant les opérations de vote, l'électeur emporte la carte magnétique plutôt que de la déposer dans l'urne électronique appelée à la recevoir. Dans une telle hypothèse, toutefois, la priorité devra être donnée aux votes imprimés par la machine à voter puisque le nombre de ceux-ci correspondra forcément au nombre d'électeurs qui se seront présentés au scrutin. Je vous dirai que cette discordance est tout à fait possible, même avec des votes papier. Certains peuvent très bien partir sans rien remettre dans l'urne.

2. L'électeur est en mesure de contrôler que le vote enregistré par le système correspond bien à celui qu'il a émis sur l'écran.

3. En cas de contestation des résultats du scrutin, il est possible de procéder à un contrôle de concordance entre les votes enregistrés sur les cartes magnétiques et ceux repris sur les supports papier imprimés par la machine à voter. Il va de soi que si l'expérience du ticketing est mise en œuvre lors des élections législatives de 2003, il sera procédé d'office à ce contrôle de concordance.

L'expérience du ticketing lors des élections législatives de juin 2003 pourrait aller de pair avec la poursuite de l'expérience de la lecture optique des bulletins de vote dans les cantons de Chimay et de Zonnebeke. J'attends que le gouvernement se prononce. Pour ma part, je suis sceptique en ce qui concerne la lecture optique. En effet, la lecture optique des bulletins de vote est très onéreuse. Chaque appareil de lecture optique coûte plus d'un million de francs belges, soit 25.000€, TVA comprise. La généralisation de cette technique à

in de machine gestopt te kunnen worden. De apert nietige of verdachte stembiljetten moeten eruit gehaald worden.

De uitspraak in kort geding van 15 september 2000 van de rechtbank van Brussel is een alleenstaande rechterlijke beslissing. In latere beschikkingen wordt gesteld dat er geen sprake is van inbreuken op het Pact van New York inzake burgerrechten en politieke rechten, noch van belemmeringen van het recht op vrije wilsuiting van de kiezer.

Voor we definitief knopen gaan doorhakken moeten we de experimenten voleindigen.

Ik wil verder gaan op de weg van de geautomatiseerde stemming en het gebruik van dat soort systemen nog uitbreiden, wat sommigen daar ook mogen over denken. Die evolutie is onomkeerbaar. Overeenkomstig de wet van 11 april 1994 zal 44 percent van het kiezerskorps er al gebruik van maken bij de wetgevende verkiezingen van juni 2003.

Wat uw precieze vragen betreft, kan ik u meedelen dat het ministerie van Binnenlandse Zaken in staat is om de broncode om te zetten in uitvoerbare code en dat het kan toezien op het goed functioneren van de geautomatiseerde stemming op de dag van de verkiezingen.

De Staat heeft overeenkomsten ondertekend met twee leveranciers, maar de opdracht kan ook voor anderen worden opgesteld.

Het was niet mogelijk om unieke software te ontwikkelen. De software voor geautomatiseerde stemming is toegankelijk voor het publiek, de veiligheidscodes zullen dat ook zijn vanaf juni 2003 en de software voor de stemmentelling zal eveneens toegankelijk zijn

l'ensemble du territoire représenterait un coût budgétaire de l'ordre de 7,5 milliards de francs belges, et ce pour cinq scrutins répartis sur une période de dix ans.

Lors des élections législatives du 13 juin 1999 – nous en avons d'ailleurs parlé dans cette commission –, cette expérience s'est soldée par un échec. Dans un des deux cantons concernés, le nombre de bulletins blancs était anormalement élevé, si bien qu'il a fallu procéder à un recomptage manuel de tous les bulletins.

Dans un des deux cantons concernés, le nombre de bulletins blancs était anormalement élevé, si bien qu'il a fallu procéder à un recomptage manuel de tous les bulletins.

Même si lors des élections du 8 octobre 2000, il n'a fallu déplorer aucune difficulté majeure, il convient de ne pas perdre de vue que, dans l'état actuel de la technique, le nombre de listes admises à figurer sur le bulletin ne peut être supérieur à 20 et chacune d'elle ne peut comprendre au maximum que 35 candidats. Autrement dit, la lecture optique des bulletins de vote est impraticable pour l'élection des assemblées où le nombre de membres à élire est élevé, notamment pour l'élection du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale.

La lecture optique des bulletins de vote requiert, le jour des élections, la présence d'un personnel d'assistance nombreux et qualifié.

Enfin, il est nécessaire, lorsque l'on recourt à cette technique, de trier manuellement les bulletins avant de les charger dans la machine à lecture optique.

Les bulletins, qui sont manifestement nuls de même que les bulletins suspects, doivent être préalablement écartés, le système n'étant pas à même de les détecter.

Quant à l'ordonnance du tribunal des référés de Bruxelles du 15 septembre 2000, à laquelle vous faites allusion dans le développement de votre interpellation, dite ordonnance Moyersoën, il s'agit d'une décision isolée. D'autres décisions sont intervenues ultérieurement desquelles il ressort que le vote automatisé ne porte en rien atteinte aux droits consacrés par l'article 25 du pacte international de New York relatif aux droits civils et politiques, ni n'entrave de quelque façon l'expression libre de la volonté des électeurs. Je me réfère plus particulièrement aux arrêts prononcés par le Conseil d'Etat en cause des élections communales du 8 octobre 2000 à Ixelles (arrêt 94.526 du 4 avril 2001), à Frasnes-les-Anvaing (arrêt n° 93.710 du 2 mars 2001) et à Bruxelles (arrêt 92.957 du 2 février 2001).

Je souhaite, pour ma part, poursuivre dans la voie du vote automatisé en développant l'utilisation de ces systèmes en dépit de l'avis qui a été exprimé par certains, notamment par la Conférence des présidents, le 12 janvier 2000. Nous sommes d'ailleurs dans un régime légal. Il faut donc aller jusqu'au bout des expériences afin d'avoir toutes les garanties en ce qui concerne la confiance que l'électeur peut avoir dans ces mécanismes et trancher définitivement à l'occasion de la prochaine législature.

voor het publiek.

Het experiment met het ticketingsysteem zal in de kantons Waarschoot en Verlaine een manuele hertelling van de stemmen mogelijk maken.

De regering zal moeten beslissen of het experiment inzake de optische lezing van de stembrieven wordt voortgezet. Ik heb erop gewezen hoe we de ordonnantie van 15 september 2000 van de rechtbank in kort geding van Brussel moeten interpreteren. Daarnaast wordt alles in het werk gesteld om ervoor te zorgen dat de procedure gebruiksvriendelijker wordt en om het vertrouwen van de kiezer in de goede werking van het materiaal bij de automatische stemming te versterken.

Wat het college van experts betreft, is het op uitdrukkelijke vraag van de Raad van State dat de aanwijzing van zijn leden bij wet van 12 augustus 2000 facultatief werd gemaakt; dat hoge college heeft immers geoordeeld dat de uitvoerende macht de autonomie van die assemblees niet aan banden mocht leggen.

Je suis d'une génération qui est peut-être moins ouverte à ce genre de technique mais je crois que l'évolution est irréversible comme je l'ai dit une fois dans cette commission en parlant de cela. J'y ai pensé en me rendant à une réunion ministérielle à Rome, la semaine dernière. En passant les Alpes en avion, je me suis dit que notre sort serait triste aujourd'hui si certains avaient pensé que pour franchir les Alpes, on n'aurait jamais rien d'autre comme moyen de locomotion que des éléphants. Il y a des évolutions techniques qui sont inéluctables et les nouvelles possibilités techniques seront de plus en plus utilisées dans la vie de tous les jours. Je constate d'ailleurs que mes petits-enfants y sont bien plus familiarisés que je ne le suis. Mais il faut – et c'est une matière délicate – prendre un maximum de précautions.

Je vous rappelle également que, conformément à la loi du 11 avril 1994, 62 cantons sur 208 et 201 communes sur 589 sont concernés, ce qui représente une proportion de quelque 44% de l'électorat. Abandonner ce système pour revenir au vote sur papier traditionnel, comme d'aucuns le suggèrent, n'aurait aucun sens.

Les questions plus ponctuelles que vous m'avez posées, monsieur Annemans, in fine de votre interpellation appellent les réponses suivantes:

1. Le ministère de l'Intérieur dispose à présent d'un environnement de développement suffisant pour transformer le code source en code exécutable et pouvoir ainsi le tester. Il a par ailleurs acquis les connaissances suffisantes pour contrôler avec efficacité le bon fonctionnement des systèmes de vote automatisé et de logiciels utilisés dans les bureaux électoraux le jour des élections.
2. Les systèmes de vote automatisé actuellement utilisés proviennent de deux fournisseurs avec lesquels l'Etat est lié par contrat. Les projets d'arrêtés royaux qui viennent d'être adoptés par le gouvernement sur ma proposition permettront toutefois d'ouvrir le marché à d'autres fournisseurs.
3. Jusqu'à présent, un logiciel unique n'a pu être développé.
4. Depuis les élections du 13 juin 1999, les logiciels de vote automatisé sont accessibles au public et ce, sur ma décision. A partir des prochaines élections de juin 2003, les codes de sécurité seront également rendus accessibles.
5. La communication des codes source permettra de vérifier le bon fonctionnement des logiciels électoraux.
6. Les logiciels de totalisation des votes seront également rendus accessibles au public. Le jour des élections, les membres du collège d'experts désignés par les assemblées législatives seront ainsi en mesure d'authentifier les logiciels.
7. Comme je l'ai déjà indiqué, l'expérimentation du système de ticketing devrait permettre, dans les deux cantons électoraux concernés (Waarchoot et Verlaines) de procéder à un recomptage manuel des votes en effectuant un contrôle de concordance entre les votes enregistrés sur les cartes magnétiques et ceux imprimés par la machine à voter.

Quant à la question de savoir si l'expérience de la lecture optique des bulletins sera poursuivie, je vous ai exprimé mon opinion. Je vous ai dit aussi que c'est le gouvernement qui devra trancher – je l'espère – dans les prochains jours.

J'ai déjà indiqué ce qu'il faut penser de l'ordonnance rendue par le tribunal des référés du 15 septembre 2000. Cela étant dit, toutes les mesures qui sont prises dans le cadre des procédures de vote automatisées visent à améliorer la convivialité de ces procédures et à renforcer la confiance de l'électeur quant au bon fonctionnement de ces matériels.

En ce qui concerne le collège d'experts visé à l'article 5bis de la loi du 11 avril 1994, je crois devoir souligner que c'est à la demande expresse du Conseil d'Etat que la désignation de ses membres par les assemblées législatives a été rendue facultative par la loi du 12 août 2000. Ce haut collège a en effet estimé que le pouvoir exécutif ne pouvait "brider l'autonomie de ces assemblées en leur imposant une telle obligation".

14.03 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, ik zal uw antwoord nog eens grondig lezen.

Uw antwoord bevat een aantal positieve elementen die ik samen met mijn medewerkers zal evalueren. Wij volgen die zaak immers op de voet.

Mijnheer de minister, de vergelijking die u maakte gaat niet op, in die zin dat het niet gaat om het Vlaams Blok, of om Annemans, of om een ouderling die niet bereid zou zijn om de nodige technische middelen in te voeren om een efficiënter en beter leven tegemoet te gaan. Uiteraard vlieg ik liever met een vliegtuig over te Alpen dan ze te moeten oversteken op de rug van een olifant. Ik wil niet verhinderen dat er betere middelen worden ingevoerd, maar ik wil verhinderen – zoals u zelf onderstreepte – dat het vertrouwen van de burger in de procedure alsmaar zou verminderen.

Ik meen dat wij het daarover eens zijn. Wij weten trouwens allebei – en alle politici weten dat – dat de bevolking hierbij heel wat vragen heeft.

Omdat ik consequent ben en graag elektronische middelen wil inzetten voor een moderne democratie, ben ik uiteraard geen tegenstander van het geautomatiseerd uitbrengen van een stem. Ik ben alleen tegen het feit dat de burger niet weet wat er precies gebeurt met zijn stem.

Ik zal hoe dan ook uw antwoord aandachtig lezen, mijnheer de minister, al voeg ik er meteen aan toe dat wij voorstanders blijven van de optische lezing die door de deskundige, na de experimenten in dat verband, werd beschouwd als een volwassen, op punt gestelde procedure. De optische lezing zou toelaten de stem elektronisch uit te brengen en niettemin een afgedrukt exemplaar ervan te krijgen en die exemplaren te tellen. Ik weet niet in hoever het ticketingsysteem waarvoor u thans opteert, daarmee overeenstemt, maar ik zal dat bestuderen.

14.03 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): J'examinerai attentivement votre réponse. Je ne suis pas opposé au recours à des instruments modernes mais je veux éviter de porter atteinte à la confiance dans la fiabilité de la procédure. L'utilisation de systèmes électroniques est envisageable tant que l'on sait ce qu'il advient du vote. Nous restons partisans de la lecture optique des bulletins de vote.

Ik hoop niet alleen dat u de Kamer op de hoogte zult houden van de evolutie terzake, maar eveneens dat via bepaalde personen, desgevallend aangeduid door haar voorzitter of door de Conferentie van voorzitters of door wie dan ook, de Kamer actief zal worden betrokken bij de werkgroep en de specialisten terzake.

Wij hadden inderdaad altijd vragen bij de gevoerde procedure. Onze politieke partij werd steeds met alle middelen bestreden. Sommige van uw socialistische collega's, mijnheer de minister, zegden zelfs dat onze partij via illegale middelen moest kunnen worden bestreden. Bijgevolg vertrouwen wij het huidige systeem van het elektronisch stemmen, dat aan de burger wordt opgedrongen, niet. Wij verkiezen een open, eerlijk en helder systeem en in die zin biedt de optische lezing van afgedrukte kiesbulletins meer garanties dan welk ander systeem ook.

Ik herhaal dat ik aandacht zal lezen waarvoor u opteert en hoe dat systeem precies in elkaar zit. Momenteel heb ik daar geen zicht op.

Voor alle veiligheid heb ik niettemin een motie ingediend waarbij wordt geopteerd voor de optische lezing van afgedrukte, desnoods elektronisch uitgebrachte stemmen.

14.04 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ook in mijn fractie heerst argwaan met betrekking tot het elektronisch stemmen en de elektronische stemopneming.

Het ticketingsysteem komt volledig tegemoet aan de argwaan die bestaat omtrent wat er gebeurt met de verwerking van de uitgebrachte stem. Daarover moet men het debat blijven voeren.

Ik stel vervolgens vast dat ondanks heel wat initiatieven van de voorzitter van de Kamer, gemandateerd door de Conferentie van voorzitters, blijkbaar vastligt wat bij de volgende verkiezingen zal gebeuren. De vraag van de Conferentie van voorzitters om daarbij te worden betrokken en om daarover advies te kunnen geven zal vermoedelijk na datum komen, aangezien de koninklijke besluiten in voorbereiding zijn en de Ministerraad reeds een aantal beslissingen nam.

14.05 Antoine Duquesne, ministre: Pour le système de ticketing, il faut une loi. Le dossier se trouve actuellement chez le premier ministre et j'ai demandé qu'il soit inscrit le plus rapidement possible à l'ordre du jour. Une des raisons, c'est qu'il y a un problème de délai car il faut une loi.

14.06 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, als het gaat om een optische lezing, die u in uw brief van 17 mei aan de Conferentie van voorzitters nog altijd als een mogelijkheid openliet, zal – neem ik aan – de oppositie u alle garanties willen bieden om daarvan zeer snel een wet te maken. Dat zal geen enkel probleem zijn. Het probleem zal rijzen indien u afwijkt van het principe van de optische lezing en voor een onduidelijke ticketing opteert.

14.07 Minister **Antoine Duquesne**: Er is al een wet.

14.04 Yves Leterme (CD&V): La méfiance qu'inspirent à mon groupe certains aspects du vote automatisé n'est pas entièrement dissipée.

J'observe que la Conférence des présidents avait exprimé le souhait d'associer la Chambre aux décisions concernant le vote automatisé. J'ai néanmoins le sentiment qu'en raison des arrêtés royaux qui ont été pris, nous nous trouvons devant le fait accompli et que tout est définitivement réglé.

14.05 Minister **Antoine Duquesne**: Het dossier inzake de ticketing werd aan de eerste minister overhandigd. Terzake is er een wet nodig.

14.06 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Le problème surviendra si le ministre renonce à la lecture optique et s'il opte pour le système de « billetterie ». Le ministre peut compter sur notre soutien en ce qui concerne le premier système.

14.08 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Ja, uiteraard is er een wet.

14.09 Antoine Duquesne, ministre: Monsieur le président, je n'ai aucun problème mais, intellectuellement, j'ai des objections en ce qui concerne la lecture optique. Par contre, je n'ai pas d'objection fondamentale à ce que l'expérience soit poursuivie pour plus de certitude. Et je souhaiterais qu'on y ajoute une deuxième expérience qui est celle du "ticketing".

14.10 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Il n'y aura pas de lecture optique généralisée pour les élections de 2003?

14.11 Antoine Duquesne, ministre: Tout d'abord, c'est techniquement impossible au point où nous en sommes. Je crois que ce problème devra être tranché définitivement dans le cadre de la prochaine législature. Nous sommes en situation d'expériences depuis 1994. Celles-ci n'ont pas été inutiles car elles ont permis d'améliorer un certain nombre de choses qui sont de nature à accroître la confiance de l'électeur.

Je pense que nous en sommes arrivés à un moment, surtout si nous faisons cette expérience de "ticketing", où nous allons pouvoir faire une évaluation définitive de tous les éléments, c'est-à-dire des éléments techniques mais aussi financiers. En effet, une des objections que l'on peut faire valoir à l'égard du système de la lecture optique est son coût.

Cela devra donc être tranché dans le cadre de la prochaine législature et notamment en ce qui concerne la part prise en charge par l'autorité fédérale et par les communes. Pour l'instant, l'autorité fédérale prend en charge 20% du coût total.

Tout ceci constitue un énorme dossier. Lorsque nous arriverons au bout des expériences, toute l'information nécessaire sera réunie pour mon successeur afin que le parlement puisse se prononcer en parfaite connaissance de cause.

14.12 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik wil mijn korte interventie besluiten met een vraag aan de minister. In het begin van de legislatuur heb ik een hertelling gevraagd voor het kanton Zonnebeke. Zal het systeem van de optische lezing volgend jaar bij de volgende wetgevende verkiezingen – 15 juni 2003 – onverkort opnieuw in het kanton Zonnebeke worden toegepast?

14.13 Antoine Duquesne, ministre: Monsieur le président, aux dernières élections communales et provinciales, nous n'avons plus connu les problèmes qui s'étaient posés précédemment.

Je vais poser la question au gouvernement de savoir si nous poursuivons l'expérience de lecture optique. Je répète que pour cette expérience, je n'ai aucun problème et je suggère, dans les cantons qui étaient ceux où l'on a fait les expériences initiales, de tenter une

14.09 Minister **Antoine Duquesne:** Wat de optische lezing betreft is er al een wet. Ik heb geen fundamentele bezwaren tegen het voortzetten van het experiment, maar mijn voorkeur gaat uit naar de ticketing.

14.10 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Er komt dus geen veralgemeende optische lezing voor de verkiezingen van 2003.

14.11 Minister **Antoine Duquesne:** Dat is technisch onmogelijk te verwezenlijken. Die knoop zal tijdens de volgende zittingsperiode definitief moeten worden doorgemaakt. Zo zal met name het probleem van de tenlasteneming van de kosten moeten worden geregeld. Ik heb alle experimenten gebundeld ten behoeve van mijn opvolgers.

14.12 Yves Leterme (CD&V): Le système de lecture optique sera-t-il à nouveau utilisé dans le canton de Zonnebeke où, lors des dernières élections, j'avais demandé un recomptage?

14.13 Minister **Antoine Duquesne:** Bij de jongste provincie- en gemeenteraadsverkiezingen hebben zich geen problemen voorgedaan. Ik zal de regering vragen of het experiment met de optische lezing moet worden

autre expérience qui est celle du ticketing. Il y a trois variantes possibles et ma préférence va à celle où le papier défile derrière une vitre.

voortgezet. De ticketing moet opnieuw worden uitgetest en ik zal de voorkeur geven aan een van de drie varianten.

C'est le gouvernement qui doit décider cela dans les prochains jours car ensuite, je dois encore venir au parlement pour vous soumettre ces conclusions.

Moties
Motions

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Gerolf Annemans en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellatie van de heer Gerolf Annemans

en het antwoord van de minister van Binnenlandse Zaken,

dringt er bij de regering op aan om onverwijld en reeds bij de volgende verkiezingen over te gaan tot een veralgemeend systeem van optische lezing van de stembulletins."

Une motion de recommandation a été déposée par M. Gerolf Annemans et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu l'interpellation de M. Gerolf Annemans

et la réponse du ministre de l'Intérieur,

demande instamment au gouvernement de recourir sans délai et dès les prochaines élections à un système généralisé de lecture optique des bulletins de vote."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Denis D'hondt en Charles Janssens.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Denis D'hondt et Charles Janssens.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.
Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

15 **Samengevoegde interpellatie en vraag van**

- de heer Yves Leterme tot de minister van Binnenlandse Zaken over "de samenwerking inzake politie over de grenzen" (nr. 1294)

- de heer Denis D'hondt aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de juridische problemen bij de instelling van gemengde patrouilles in het grensgebied" (nr. 7427)

15 **Interpellation et question jointes de**

- M. Yves Leterme au ministre de l'Intérieur sur "la coopération transfrontalière en matière de police" (n° 1294)

- M. Denis D'hondt au ministre de l'Intérieur sur "les problèmes juridiques soulevés par la mise en place de patrouilles mixtes dans la zone transfrontalière" (n° 7427)

Voorzitter: Charles Janssens.

Président: Charles Janssens.

15.01 **Yves Leterme** (CD&V): Mijnheer de minister, collega's, mijn interpellatie handelt over de aanpak van de grenscriminaliteit, een dossier dat in de actualiteit is gekomen onder meer door uw mediaoptreden in de streek waar ondertussen de contouren van een aantal problemen duidelijker zichtbaar zijn. Ik heb mijn interpellatieverzoek ingediend naar aanleiding van een aantal verklaringen, niet van politici maar van politiemensen op het terrein. Van deze politiemensen zei de minister zowel voor de camera's als in

15.01 **Yves Leterme** (CD&V): En réponse à une série d'attaques retentissantes perpétrées dans le sud-ouest de la Flandre, le ministre s'est livré devant les médias à un numéro pour le moins tapageur. A l'en croire, tout devait rapidement rentrer dans

deze commissie dat zij geen problemen hebben, maar dat de oppositie en een aantal burgemeesters problemen maken. Volgens de minister is alles in orde en loopt alles gesmeerd zoals in de beste der werelden.

Ondertussen is de situatie veranderd. De politiecommissaris van Moeskroen en de gewezen politiecommissaris van de gemeente – die het dossier blijkbaar beter kent dan zijn burgemeester, een man die vooral aan politiek doet –, politiemensen en burgemeesters van de Westkust en de Fransen hebben niet alleen heel wat kritiek geleverd op de algemene aanpak van de problematiek van de minister en zijn diensten, maar ook een aantal pertinente vragen gesteld. De heer Joseph, commissaris van Moeskroen en de heer Janvier Dewinter die aangesteld is als Belgische coördinator van de aanpak van grenscriminaliteit hebben uitdrukkelijk het probleem van de wapendracht aangekaart. Plots heeft men vastgesteld dat er een probleem was inzake wapendracht door de Belgische agenten op het Franse grondgebied. De heren Joseph en Dewinter stellen uitdrukkelijk dat bij ontstentenis van juridisch sluitende garanties over de wapendracht en het gebruik van het dienstwapen op Frans grondgebied de Belgische agenten niet langer bereid zijn de experimenten in deze risicosituatie voort te zetten.

Politiemensen van de Westkust hebben zeer uitdrukkelijk de toegevoegde waarde van de gemengde patrouilles in vraag gesteld. Zij hebben beslist het fenomeen op een andere manier aan te pakken. Zij kiezen voor patrouilles die uitsluitend bestaan uit Belgische agenten in burger, die incognito in gebanaliseerde voertuigen aan de grenzen de grensovergangen in het oog houden en dit vooral 's nachts. De grenspatrouilles – sorry voor de uitdrukking – à la version Duquesne opereren overdag. Feit is dat men vooral 's nachts operationeel moet kunnen patrouilleren. Overdag beperkt zich dat wellicht tot informatie verzamelen en mekaars territorium leren kennen. De politiemensen van de Westkust geven de voorkeur aan patrouilles aan de grensovergangen.

Derde element van kritiek op de Belgische aanpak komt van de Fransen. Rond 23 mei hebben zij duidelijk laten weten klaar te zijn om ook in rurale gebieden hetzelfde systeem op te zetten en gemengde patrouilles uit te sturen. Uit processen-verbaal van bijeenkomsten en gesprekken blijkt dat ze als tegenwerping kregen dat het alleen de bedoeling was om “un geste fort” in de media te brengen, een symbolische daad te verrichten. Het was niet de bedoeling om onmiddellijk en op systematische wijze de hele grens op dezelfde manier aan te pakken.

Mijnheer de minister, een aantal vragen dringen zich op. Ik weet dat een bijeenkomst is aangekondigd op 10 juni waarop uw Franse collega Sarkozy aanwezig zal zijn. Meer zelfs, men kondigt reeds aan dat een avenant, een soort bijlage bij het verdrag zal worden ondertekend. Het verdrag moet nog worden geratificeerd.

Ik wens een aantal vragen te stellen over de pijnpunten in de hoop op dit ogenblik reeds een antwoord te krijgen.

Ten eerste, hoe zit het op het moment met de patrouilles? Kunt u informatie geven over de aantallen en de frequentie van de operationele patrouilles? Waar zijn die patrouilles al operationeel? De

l'ordre, grâce à une prompte collaboration policière transfrontalière dans la région.

Dans la pratique, la situation s'avère bien plus délicate. Il y a en effet les problèmes du port d'armes au-delà la frontière, des patrouilles mixtes et du caractère tapageur des patrouilles. Comment va-t-on les résoudre? Prévoit-on des patrouilles de nuit à bord de véhicules banalisés? Va-t-on mettre fin à la situation absurde en matière de port d'arme? A-t-on déjà imaginé un règlement opérationnel pour l'hélicoptère? Les patrouilles mixtes vont-elles se généraliser? Va-t-on créer un second commissariat à Tournai?

Les bourgmestres de la région et le gouverneur de la province de Flandre occidentale ont formulé un certain nombre de suggestions dignes d'intérêt. De telles solutions concrètes produiront davantage de résultats sur le terrain que l'intervention médiatique du ministre.

vorige keer was er al gezegd dat er ook nachtelijke patrouilles zouden uittrekken, dus niet overdag onder het licht van de camera's. Zijn die nachtelijke patrouilles al operationeel?

Ten tweede, hoe zit het met de wapendracht? Na bemiddeling hebt u gedaan gekregen dat er een limitatieve lijst zou worden bezorgd met namen van agenten die het recht zouden krijgen hun wapen te dragen. Naar verluidt, zouden de Franse overheden echter geschrokken zijn omdat uw diensten meer dan honderd namen doorgaven van personen die hun wapen op Frans grondgebied zouden gebruiken. Daarop hebben de Fransen zeer efficiënt gereageerd. Uiteindelijk zou de regeling beperkt zijn tot de toelating om het dienstwapen te hanteren "in de niet-publieke delen van de politiecommissariaten en op de grens". Alleen in deze twee omstandigheden mag een Belgisch agent zijn wapen dragen: op de grenslijn en in de niet-publieke delen van de politiecommissariaten in Frankrijk. Dat zou aberrant en hallucinant zijn.

Ten derde, is er al een proeve van akkoord over de inzet van de helikopter? Is het – ik spreek even als West-Vlaming – denkbaar dat in Koksijde ook een helikopter wordt gestationeerd om dat deel van de grens te bewaken? Ik verwijs naar het overleg te Veurne van vorige week zaterdag op initiatief van gouverneur Breyne. Na heel wat oprispingen tegenover de louter mediatieke aanpak van het dossier tot nu toe, formuleerden de burgemeesters een vrij eensgezind standpunt met enkele concrete voorstellen over massale patrouilles en over een soort van interventieplan bij belangrijke incidenten, waarbij iedereen meteen weet wat hij moet doen en waarbij de grens vrij snel kan worden gesloten. Dat was ooit een suggestie van burgemeester Jan Verfaillie van Veurne, die bij u hiermee op meewarige kritiek was gestoten, maar intussen heeft hij wel andere burgemeesters en de gouverneur van West-Vlaanderen eensgezind achter zich gekregen. Is het de bedoeling dat dat soort interventieplannen over de hele grens van toepassing wordt gemaakt?

Hoe zit het met de veralgemening van de gemengde patrouilles? Daarop wordt sceptisch gereageerd aan de westkust. Zullen die gemengde patrouilles zich voort ontplooien aan een deel van de grens, maar niet aan een ander deel van de grens?

Hoe zit het met de West-Vlaamse vraag voor het tweede commissariaat? Natuurlijk wil men Doornik wel een kans geven, maar gelet op de taalproblemen en het probleem van de afstand vraagt men of u bereid bent om een dossier betreffende een tweede commissariaat aan de Vlaams-Franse kant op gang te trekken, desgevallend tijdens uw contact met uw Franse collega?

15.02 Denis D'hondt (MR): Monsieur le président, ma question rejoint les préoccupations de M. Leterme. Monsieur le ministre, j'ai pris connaissance avec une certaine inquiétude des divers développements relatifs à la mise en place de patrouilles policières mixtes dans la zone transfrontalière.

Je ne reviendrai pas sur l'intégralité de la problématique. L'intervention de M. Leterme a d'ailleurs été assez complète à cet égard. Il en est régulièrement question en commission de l'Intérieur, mais aujourd'hui, je voudrais vous poser une série de questions

15.02 Denis D'hondt (MR): Zowel Jean-Michel Joseph, zonechef van de gemeentelijke politie van Moeskroen als de vakbonden verzetten zich tegen grensoverschrijdende patrouilles zolang er geen oplossing is voor de wapendracht. Volgens de pers is het experiment stopgezet. Zit de situatie volledig in het slop? Naar

précises.

Tout d'abord, je ferai référence aux propos de M. Jean-Michel Joseph – cité déjà par M. Leterme –, chef de zone de la police communale de Mouscron. Il dit ceci: "Sans autorisation de port d'arme pour les hommes qui vont en France et vice versa, je refuse de les laisser aller dans l'hexagone car c'est trop risqué".

Toujours selon la même source, il apparaît que "les syndicats sont également opposés à l'opération tant qu'une solution ne sera pas dégagée". La presse conclut dès lors que l'expérience des brigades mixte est à l'arrêt.

Monsieur le ministre, ma première question est donc la suivante: la situation est-elle à ce point bloquée? Des solutions provisoires ne peuvent-elles être dégagées? On dit, par exemple, que le nom des policiers susceptibles de faire partie des patrouilles, ainsi que les numéros de série de leurs armes sont communiqués au ministère français afin d'obtenir une autorisation.

Voilà pour ce qui est des exigences immédiates, mais il est évident qu'il faudrait trouver des solutions durables prévoyant une base juridique solide à la réforme envisagée. A ce propos, il apparaît que l'accord franco-belge du 5 mars dernier devrait être modifié pour permettre aux policiers de porter leurs armes au-delà de la frontière. Quand une telle modification pourra-t-elle intervenir? On sait qu'une rencontre avec le ministre Sarkozy est prévue pour le 10 juin. Le but de cette entrevue est d'évaluer la nouvelle coopération entre les forces de l'ordre des deux pays. Il est évident qu'une telle analyse aura peu d'utilité si le problème actuel n'a pas trouvé de solution. Dès lors, pensez-vous qu'un avenant à l'accord du 5 mars puisse être adopté lors de cette rencontre avec votre collègue français?

Les problèmes juridiques relatifs à ce type d'aménagement ne doivent cependant pas être sous-estimés. Il faut rappeler qu'il s'agit d'autoriser des policiers étrangers à se servir éventuellement de leur arme sur notre territoire. A l'inverse, il faut avoir conscience que l'on s'apprête ici à franchir un pas important en matière de coopération intra-européenne. L'objectif politique est stimulant et doit nous amener à juguler les éventuelles difficultés techniques et les probables susceptibilités protectionnistes des deux pays.

Monsieur le ministre, je terminerai en globalisant mes différentes questions. Pensez-vous qu'un accord avec la France puisse intervenir pour le 10 juin? Quelle est la nature des obstacles à franchir? Ceux-ci sont-ils d'ordre technique ou des réticences politiques doivent-elles être encore surmontées.

15.03 **Minister Antoine Duquesne:** Mijnheer de voorzitter, de heer Leterme zegt dat de samenwerking met Frankrijk opnieuw moeizaam verloopt. Ik ontken dat met kracht. Integendeel, de relatie tussen mijzelf en de heer Sarkozy verloopt uitstekend. Tevens zijn er dagelijkse contacten tussen beide kabinetten. Op lokaal vlak zijn er zeer intensieve, operationele contacten tussen de betrokken politiediensten. Ik geef een aantal voorbeelden. De gezamenlijke interventie- en alarmplannen zullen in de eerstvolgende weken worden gefinaliseerd. Het voorbereiden van gezamenlijke operaties in de grenszone – de datums ervan vermeld ik niet en u zult begrijpen

verluidt zou het Franse ministerie vergunningen voor het dragen van wapens kunnen afgeven.

Anderzijds zou de hervorming op een degelijke juridische grondslag moeten gestoeld zijn. Wanneer wordt het akkoord van 5 maart jongsleden herzien? Zal ter gelegenheid van de voor 10 juni geplande vergadering met de heer Nicolas Sarkozy een aanhangsel bij het akkoord kunnen worden aangenomen? Zijn de hindernissen van technische of politieke aard?

15.03 **Antoine Duquesne,** ministre: La collaboration avec la France n'est pas du tout difficile. Au contraire, des contacts ont lieu quotidiennement entre mon cabinet et celui de mon homologue français, M. Sarkozy.

A l'échelle locale, les contacts opérationnels sont intenses entre

waarom. De intense samenwerking tussen de speurders van beide landen in de betrokken grenszone heeft reeds aanleiding gegeven tot talrijke arrestaties. De samenwerking tussen de geüniformeerde ploegen verloopt uitstekend. Ik geef een voorbeeld. Op zaterdag 1 juni 2002 werd een diefstal met geweld gepleegd in Moeskroen. Onmiddellijk werden alle patrouilles aan beide zijden van de grens op de hoogte gesteld. Een tweede diefstal werd intussen in Rekkem gepleegd. De grenspolitie in Menen heeft onmiddellijk de daders over de grens heen kunnen achtervolgen. Dankzij de uitstekende samenwerking met de Franse politie van Tourcoing werden de daders in Frankrijk gevat. Tevens wens ik te verwijzen naar de spectaculaire achtervolging van een Belgische vrachtwagen over de Frans-Belgische grens met een staandhouding op Frans grondgebied.

Inmiddels worden onderhandelingen aangeknoopt tussen de provinciale politiescholen van West-Vlaanderen en Henegouwen en de Franse school in Roubaix. De teksten tot wijziging van het Belgisch-Frans akkoord van 5 maart 2001 waarbij in de wapendracht voor de gemengde patrouilles zal worden voorzien, zal op 10 juli 2002 worden ondertekend. De coördinator van Belgische zijde voor het CCPD werd aangewezen. In Frankrijk is de rekruteringsprocedure lopend. Op 10 juli 2002 worden beide coördinatoren voorgesteld.

Gesprekken zijn lopende om de grensoverschrijdende communicatie via het project ASTRID en de Franse tegenhanger mogelijk te maken. Tussen de Franse CRS en de federale politie worden gesprekken aangeknoopt om de samenwerking op de autosnelwegen te bevorderen. Tussen de Franse gendarmerie en de Belgische federale politie zullen gesprekken worden aangeknoopt om een samenwerkingsverband inzake luchtsteun tot stand te brengen. Ik geef een aantal voorbeelden van lopende grensoverschrijdende projecten. Uit de mondelinge verslaggeving van de gouverneur heb ik met grote voldoening kunnen vaststellen dat op 1 juni 2001 te Veurne de burgemeesters van de grensregio tussen De Panne en Menen de maatregelen van de federale overheid ondersteunen en allemaal op lokaal vlak hun verantwoordelijkheid opnemen. Tevens werd gepleit om de fenomenen te dedramatiseren en tot hun werkelijke proporties te herleiden. In zijn brief van 17 mei 2002 zegt de heer Stefaan De Clerck, burgemeester van Kortrijk en tevens uw partijvoorzitter, dat hij zich verheugt over de genomen maatregelen.

Daarnaast stelt hij een aantal bijkomende maatregelen voor. Deze maatregelen werden op 1 juni 2002 te Veurne op de bijeenkomst met de grensburgemeesters nader besproken. Tevens wijst hij erop, zoals ik herhaaldelijk heb beklemtoond, dat wij niet de indruk mogen wekken dat de criminaliteitsgraad in deze regio bijzonder hoog is.

Etant donné que vous l'avez expérimenté pendant près de 20 ans, vous connaissez la difficulté de discuter, de négocier des collaborations policières avec des pays voisins. La situation progresse. En tout cas, le nouveau ministre français me paraît tout à fait déterminé. Je dois vous dire d'ailleurs, pour m'être rendu à Rome la semaine dernière, que je constate une évolution spectaculaire dans les propos tenus en Conseil des ministres pour ce qui concerne la constitution d'équipes mixtes aux frontières extérieures. Mais il est vrai qu'il peut subsister pour ce faire, dans le cadre d'accords bilatéraux, un certain nombre de difficultés juridiques.

les services de police concernés. Ainsi, des plans d'intervention et d'urgence sont préparés en commun et seront très prochainement finalisés. Des plans d'opérations communs sont également en préparation pour la zone frontalière. Cette collaboration a récemment permis de procéder à un grand nombre d'arrestations. Je songe notamment à la poursuite spectaculaire d'un conducteur de poids lourd "fou" à proximité de la frontière et à son arrestation sur le territoire français.

Entre-temps, des négociations ont déjà été engagées entre les écoles de police provinciales de Flandre-occidentale et du Hainaut et l'école de police française de Roubaix.

Les textes qui modifient l'accord belgo-français du 5 mars 2001 et qui régissent le port d'armes pour les patrouilles mixtes seront signés le 10 juin.

Le coordinateur belge pour le CCPD a déjà été désigné. En France, le recrutement est toujours en cours. Le 10 juin, les deux coordinateurs seront présentés officiellement.

Des discussions sont en cours sur la communication transfrontalière, sur la collaboration sur les autoroutes et sur l'appui aérien.

Les bourgmestres de La Panne et de Menin soutiennent les mesures fédérales et assument leurs responsabilités sur le plan local. Le bourgmestre de Courtrai a proposé des mesures supplémentaires et a indiqué que nous ne pouvions donner l'impression que le taux de criminalité dans cette région est particulièrement élevé.

Politiële samenwerking met buurlanden blijft op veel moeilijkheden stuiten. De nieuwe Franse minister lijkt zeer

En ce qui concerne l'utilisation d'armes à feu, on ne peut imposer à aucun pays partenaire de ne pas respecter ailleurs les lois qui sont en vigueur sur son propre territoire. Lorsque vous parlez de problèmes avec la France, je présume que vous vous référez uniquement aux problèmes juridico-administratifs en matière de port d'arme, parce que je n'en identifie pas d'autres pour l'instant.

L'intervention non armée sur le territoire français, telle que nous l'avions conçue initialement, était inspirée des missions de service traditionnelles, effectuées par les fonctionnaires de police belges, travaillant sur un territoire étranger comme dans le cadre d'une assistance juridique internationale. Les syndicats policiers m'ont informé de leur objection contre le fait que des agents belges interviennent de manière non armée sur le territoire français. J'ai immédiatement donné l'ordre d'entreprendre les démarches nécessaires afin de garantir la sécurité des fonctionnaires de police agissant sur un territoire étranger. Des mesures ont été élaborées en étroite concertation avec les organisations syndicales qui étaient entièrement d'accord avec les propositions que j'ai faites.

Du côté belge, la procédure administrative pour le port d'arme par les fonctionnaires français a été achevée. Nous n'avons pas de problèmes juridiques sur ce plan. Par contre, quelques difficultés juridiques subsistent encore et ces difficultés empêchent que des autorisations de port d'arme soient délivrées immédiatement.

Le nouveau parlement français ne pourra être constitué qu'après les élections. Les initiatives législatives ne sont donc pas encore possibles. Le 10 juin 2002, monsieur D'hondt, lors de ma rencontre avec le ministre français Sarkozy, un complément à l'accord de coopération entre la Belgique et la France sera prévu, réglant les modalités en matière de port d'arme et signées par lui et par moi. Bien entendu, ce complément devra encore être ratifié.

C'est la seule difficulté qui est identifiée et vraiment, je serais mal placé d'adresser des reproches à mon collègue français qui veut respecter la loi. Pour le surplus, l'évolution est spectaculaire. Pour reprendre la formule que j'ai utilisée lors d'une précédente intervention, je croyais que vous aviez hurlé de joie. Je ne dis pas que dans le passé, vous n'aviez pas fait un certain nombre de tentatives. Dès lors qu'il y a un espoir de les voir se concrétiser, cela devrait faire votre bonheur.

Ce que nous souhaitons, c'est bien entendu un dispositif qui concerne l'ensemble de la frontière entre la Belgique et la France. Vous parlez, monsieur Leterme, de votre région, mais la frontière entre la France et la Belgique, c'est aussi ma région puisqu'elle s'étend jusqu'à la zone des trois frontières, où, là aussi, hélas, nous devons affronter des problèmes de même nature que ceux rencontrés dans la vôtre.

Pour ce qui est de la question relative aux hélicoptères qui seraient envoyés depuis la Mer du Nord, les hélicoptères de la gendarmerie ne sont pas localisés là pour l'instant. De toute évidence, nous souhaitons pour l'instant pouvoir en utiliser. Symboliquement, j'en amènerai un le 10 juin dans la région. J'ai parlé notamment avec le préfet du Nord et le préfet de police ainsi qu'avec mon collègue

vastbesloten en ik stel vast dat zich in de Europese Raad van ministers een spectaculaire evolutie voordoet ten gunste van de samenstelling van gemengde teams aan de buitengrenzen. Er blijven juridische moeilijkheden. Inzake vuurwapens en wapenbezit kan men niemand vragen zijn nationale wet niet na te leven.

De interventie van niet-gewapende agenten op Frans grondgebied was gemodelleerd naar de traditionele dienstopdrachten van Belgische politieambtenaren op buitenlands grondgebied.

De politieverbonden zijn tegen de interventie van niet-gewapende Belgische agenten op Frans grondgebied gekant. Er werden dan ook maatregelen uitgewerkt die de veiligheid van de betrokken agenten moeten waarborgen, maar aan Franse zijde zijn er nog een aantal juridische impedimenten, en u weet ook dat Frankrijk nog steeds geen nieuw parlement heeft.

Op 10 juni zal een aanhangsel bij het contract tot regeling van de modaliteiten van de wapendracht worden ondertekend. Dat aanhangsel moet vervolgens geratificeerd worden.

Dat is de enige aangetoonde moeilijkheid en ik kan mijn Franse collega niet verwijten dat hij de wet wil toepassen. Voor het overige hebben we grote vooruitgang geboekt. Natuurlijk willen wij een oplossing die voor het hele Frans-Belgische grensgebied geldt. Met het Groothertogdom Luxemburg werd reeds een overeenkomst van die aard gesloten en dat liep ook niet van een leien dakje.

De voorstellen van Stefaan De Clerck zullen worden besproken. Ik ben bereid hem in Kortrijk te ontmoeten. Om uitwassen op het stuk van de

français. C'est incontestablement une des formules opérationnelles qui doit être encouragée mais elle doit au préalable passer par un certain nombre de considérations techniques.

veiligheidsmaatregelen te voorkomen, moet iedereen zijn verantwoordelijkheid op zich nemen.

Je vous ai dit avoir signé un accord de ce type avec le Grand-Duché de Luxembourg. Certes, mais cela ne s'est pas fait en deux coups de cuiller à pot. Un certain nombre de problèmes techniques doivent être résolus. Etant donné la façon dont les choses ont démarré, je vous assure qu'elles seront concrétisées. C'est de nouveau un des éléments du dispositif. Ce qui me réjouit, c'est que l'on veut aller beaucoup plus loin et mener une politique cohérente en la matière.

C'est la raison pour laquelle j'ai demandé au professeur Vermeulen de l'université de Gand de poursuivre l'étude qu'il avait entamée en 1992, car je crois qu'il y a également un aspect disciplinaire.

Lorsqu'on formule de bonnes propositions – vous savez que je ne fais pas de distinction entre la majorité et l'opposition –, je m'en réjouis. Les propositions qui ont été faites par Stefaan De Clerck ont été exposées à la réunion des bourgmestres qui s'est tenue à Furnes. Et ainsi que je l'ai dit, je suis tout disposé à aller en parler avec lui à Courtrai. Si je ne l'ai pas rencontré lorsque je me suis rendu à Menin et à Mouscron, où j'avais été invité, c'est parce qu'il ne l'avait pas été lui.

Je crois vraiment que dans ces domaines, si on veut éviter les dérives sécuritaires, si on veut éviter d'alimenter l'extrémisme, chacun doit se comporter de manière responsable. C'est ce que j'essaie de faire et que je continuerai à faire.

15.04 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijn repliek zal kort en schematisch zijn.

15.04 Yves Leterme (CD&V): Sur le terrain, la collaboration prend parfois une autre direction que celle proposée par le ministre. Du côté français, des réticences étaient perceptibles au début, mais la Belgique a finalement été prise de vitesse. Un vent nouveau, moins centraliste, souffle actuellement sur la France. Le ministre affirme qu'un appui aérien au-delà de la frontière ne peut être envisagé, mais il arrivera pourtant en hélicoptère le 10 juin, à la manière de Saint-Nicolas.

Mijnheer de minister, u zegt dat er veel samenwerking is aan de Europese tafels en met uw collega Sarkozy. Volgens mij is het goed dat er ook op het terrein samenwerking en contacten zijn, maar soms gaan die wel een andere richting uit dan uw voorstellen naar aanleiding van uw bezoeken ter plaatse.

Ik wil één ongerijmdheid uit de wereld helpen. Het klopt dat van Franse kant, ook vanuit een zekere jacobijnse, centralistische benadering van het Franse beleid, veel obstructie geweest om de bereidheid van de prefectuur te vertalen in een goede juridische basis om daadwerkelijk maatregelen te nemen. Sinds Parijs enkele instructies gaf naar aanleiding van de regeringswissel en de komst van de heer Sarkozy, zijn u en uw diensten echter wel wat in snelheid gepakt. Op 21 en 22 mei waren de Fransen namelijk bereid om manschappen te leveren om die grenspatrouilles veel uitgebreider te laten plaatsvinden. De Fransen waren echter heel ontgoocheld toen zij vaststelden dat het blijkbaar alleen de bedoeling was om op 22 mei voor de camera's een effect te creëren en dat de verdere ontplooiing van de grenspatrouilles niet ernstig was. Zij moesten vaststellen dat er geen manschappen werden geleverd nadat zich veel juridische problemen voordeden. Dat vind ik niet goed in uw aanpak.

Wat de luchtsteun betreft, volhardt u trouwens in de boosheid. U zegt dat u op 10 juni met de heer Sarkozy een wijziging op het verdrag

zult overeenkomen of ondertekenen. Over luchtsteun is daarin echter niets opgenomen, als ik u goed begrijp. Na 10 juni zal de mogelijkheid dus niet bestaan om luchtsteun te ontplooien over de grens met een helikopter. U zegt echter wel dat u er, net zoals sinterklaas, per helikopter heen zal gaan.

15.05 Antoine Duquesne, ministre: Monsieur le président, je vous ai dit concernant l'hélicoptère, qu'il y avait des problèmes difficiles, techniques à régler et que nous allons nous y employer de manière sérieuse.

15.05 Minister **Antoine Duquesne**: U moet luisteren naar wat ik zeg! Twintig jaar geleden hebt u een aantal dingen niet gedaan. Wat de helikopter betreft, moeten nog een aantal complexe technische problemen worden opgelost. Het is niet om symbolische redenen dat ik met de helikopter zal terugkeren.

15.06 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de minister, gaat u de weddenschap aan dat u deze symbolische daad niet zult verkopen als...

De **voorzitter**: Mijnheer Leterme, mag ik u vragen te besluiten?

15.07 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik word onderbroken door een zenuwachtige minister.

15.07 Yves Leterme (CD&V): Le ministre veut atterrir la semaine prochaine en hélicoptère dans cette région. Il y a fort à parier qu'il qualifiera son geste de signe précurseur symbolique de l'appui aérien.

Mijnheer de minister, ik durf te wedden dat uw komst met de helikopter volgende week zal worden uitgelegd als de aanzet voor luchtsteun bij grensoverschrijdende acties.

15.08 Antoine Duquesne, ministre: Monsieur le président, étant donné que j'ai une réunion à Bruxelles, il y a un problème de délai et c'est une contrainte extrêmement importante pour moi.

15.08 Minister **Antoine Duquesne**: Ik vertrek vanuit Moeskroen in een helikopter omdat ik een vergadering in Brussel heb en er zich een tijdsprobleem stelt.

15.09 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de minister, u zult dit verkopen alsof er vanaf dat moment grensoverschrijdende luchtsteun mogelijk is.

15.10 Antoine Duquesne, ministre: Pas du tout, monsieur Leterme, c'est vous qui vendez n'importe quoi en voulant faire croire que nous n'avons pas obtenu de meilleurs résultats que ceux que vous avez été incapables d'obtenir.

15.11 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de minister, wat die helikopter betreft, zou ik u willen wijzen op het feit dat de gouverneur van West-Vlaanderen in Veurne nota heeft genomen van de verzuchting van de burgemeesters uit de streek om de toestand te dedramatiseren en hun vraag om hen vanuit de federale regering niet voor schut te zetten. Zij hebben gelijk dat er moet worden gededramatiseerd, maar meent u dat een dergelijk symbolische actie als het neerdalen met een helikopter om de grensriminaliteit aan te pakken dit doel zullen bereiken?

15.11 Yves Leterme (CD&V): Il faut dédramatiser. Or, en arrivant en hélicoptère, vous n'y contribuerez pas du tout.

Je souhaite seulement déposer encore une motion car il n'est apparemment plus possible de discuter sérieusement avec le

ministre.

15.12 Antoine Duquesne, ministre: Je n'ai pas vu cela!

15.13 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik meen dat een redelijk gesprek met de minister onmogelijk is geworden. Ik zal mij dan ook beperken tot het indienen van een motie. Wij zullen zeker kunnen terugkomen op dit dossier. Ik zou de minister en de regering nogmaals willen aansporen om met het goede initiatief, namelijk het contact opnemen met de Franse collega's, resultaten te boeken en initiatieven te nemen als de juridische afspraken met betrekking tot de wapendracht, de interventiemogelijkheden en de luchtsteun volledig zijn afgerond.

15.14 Denis D'hondt (MR): Monsieur le président, je me réjouis que le ministre puisse utiliser l'hélicoptère. On comprendrait mal dans le public de le voir toujours juché sur cette moto, photo qui apparaît régulièrement dans la presse, sans rendre le même service et prêter la même attention à la police de l'air qu'à la police de la route.

Je vous entends bien, monsieur le ministre. Pour moi, le problème important est le port d'arme et notamment l'exercice de la légitime défense pour les policiers de l'autre pays. S'agissant de patrouilles mixtes, je retiens de l'information que vous nous donnez que les policiers auront le même droit d'initiative lorsqu'ils seront appelés à exercer certaines poursuites et qu'ils seront couverts de la même façon, les Belges en France et les Français en Belgique.

15.14 Denis D'hondt (MR): Het verheugt me dat de minister gebruik maakt van een helikopter. Het grote probleem is echter het dragen van wapens en de wettige zelfverdediging voor de politiemensen van het andere land. In de gemengde patrouilles zullen de politiemensen hetzelfde recht tot initiatief hebben en ik hoop dat ze op dezelfde manier zullen worden gedekt in Frankrijk en in België.

15.15 Antoine Duquesne, ministre: Il y a un problème juridique du côté français que nos amis français doivent régler.

15.15 Minister **Antoine Duquesne**: Aan Franse zijde moet een juridisch probleem worden opgelost.

Moties

Motions

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Yves Leterme en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellatie van de heer Yves Leterme
en het antwoord van de minister van Binnenlandse Zaken,
beveelt de regering aan
een oplossing ten gronde te zoeken voor de problematiek van de grenscriminaliteit in West-Vlaanderen.
Dit door zich niet enkel te beperken tot enkele symbolische mediatieke acties in de grensstreek, en meer gevolg te geven aan de oproep van de burgemeesters van de getroffen streek tot deskundige oplossingen die duurzaam zijn en op het terrein resultaten opleveren."

Une motion de recommandation a été déposée par M. Yves Leterme et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de M. Yves Leterme
et la réponse du ministre de l'Intérieur,
demande au gouvernement
de rechercher une solution de fond au problème de la criminalité frontalière en Flandre Occidentale et ce,
en ne se limitant pas uniquement à mener quelques actions symboliques et médiatiques dans la région

frontalière et de réserver un meilleur accueil à l'appel lancé par les bourgmestres des zones touchées réclamant des solutions spécifiques durables et donnant des résultats sur le terrain.“

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heer Denis D'hondt.

Une motion pure et simple a été déposée par M. Denis D'hondt.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.
Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

De **voorzitter**: De vraag nr. 7305 van de heer Daniël Vanpoucke wordt ingetrokken.

De vraag nr. 7368 van de heer Jozef Van Eetvelt wordt schriftelijk beantwoord.

De vragen nrs. 7380, 7383, 7384 en 7392 van de heer Karel Van Hoorebeke en de vraag nr. 7416 van de heer Peter Vanvelthoven worden naar een latere datum verschoven.

La réunion publique de commission est levée à 19.37 heures.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 19.37 uur.